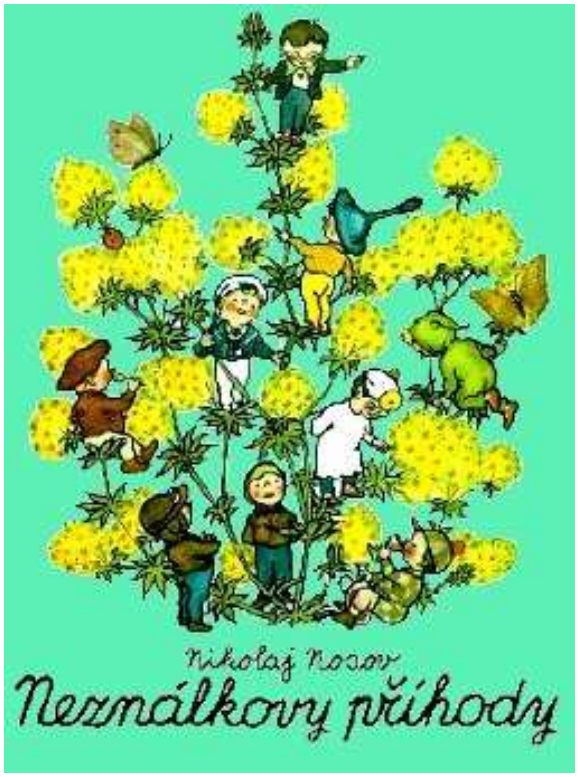

Nikolaj Nosov
Neználkovy příhody

Neználkovy příhody

Tato stránka je pozvánkou na první příhody malíčka Neználka a jeho přátel z Kvítečkova.

Překlad: Milan Korejs
Ilustroval: Jaromír Zápal
Texty a ilustrace byly převzaty z knihy, kterou v roce 1969 vydalo Lidové nakladatelství.

Kapitola první

ČLOVÍČKOVÉ Z KVÍTEČKOVA

V jednom pohádkovém městě žili človíčkové. Človíčkové se jim říkalo proto, že byli docela malilinkatí. Žádný z nich nebyl větší než maličká okurka. Město měli ti človíčkové převelice krásné. Kolem každého domu rostly květiny: sedmikrásky, heřmánek, pampelišky, a dokonce i ulice se tam jmenovaly podle kytiček: Zvonečková ulice, Heřmánková alej nebo Chrpová třída. A město samo se jmenovalo Kvítečkov. Stálo na břehu potoka. Človíčkové mu říkali Okurková řeka, protože na jeho březích rostla spousta okurek. Za řekou byl les. Človíčkové si dělali lodičky z březové kůry, přeplouvali řeku a chodili do lesa na jahody, na houby a na oříšky. Sbírat jahody, už to nebyla žádná maličkost: vždyť ti človíčkové byli jako za dva nic; a na oříšky museli lézt dokonce na vysoký keř, a ještě s sebou tahat pilku. Ani jeden človíček by byl nedokázal utrhnout oříšek jen tak holýma rukama. Museli je uřezávat. Také houby řezali pilou. Uřízli hříbek pěkně u země, rozřezali ho na kusy a po kouskách ho nosili domů.

Všichni človíčkové nebyli stejní: jedni si říkali malíčkové a druzí malenky. Malíčkové chodívali buď v dlouhých kalhotách, nebo v krátkých kalhotkách s kšandičkami, malenky zas nosily nejraději šaty z pestrobarevných látek.

Malíčkové se moc neradi trápili s vlasy, bývali proto vždycky nakraťoučko ostříhaní, kdežto malenky měly vlasy dlouhé. Tuze rády si načesávaly všelijaké krásné účesy, zaplétaly si vlasy do dlouhých copů, vplétaly si do nich pentličky nebo v nich nosívaly mašle. Mnozí malíčkové byli velmi pyšní, že jsou malíčky, a skoro vůbec nekamarádili s malenkami. A malenky se zas chlubily, že jsou malenkami, a také se nechtěly kamarádit s malíčky. Když některá malenka potkala na ulici malíčka, hned jak ho z dálky uviděla, přešla na druhou stranu. A dobře udělala, protože mezi malíčky bylo hodně takových, kteří nemohli klidně projít kolem malenky, aby jí neřekli něco ošklivého nebo do ní nestrčili, anebo - a to bylo ještě horší - ji nezačali tahat za cůpek.

Toť se ví, všichni malíčkové takoví nebyli, ale na čele to napsané neměli, a tak si malenky myslily, že je lepší přejít včas na druhou stranu a raději se s nimi ani nepotkat. Mnoho malíčků říkalo proto malenkám náfučky - představte si takové slovo! - a mnoho malenek říkalo zas malíčkům práčata nebo ještě jinak a ještě ošklivěji.

Někteří čtenáři si asi hnedka řeknou, že to jsou určitě všechno výmysly a že ve skutečnosti takoví malíčkové ani nejsou. Ne vždyť také nikdo neříká, že doopravdy jsou. Něco jiného je skutečnost, a něco zas docela jinačího je přece pohádkové město. A v pohádkovém městě, tam může být ledacos.

V jednom domku ve Zvonečkové ulici žilo šestnáct človíčků malíčků. Nejprvnější mezi nimi byl malíček jménem Všeználek. Říkali mu tak proto, že toho velmi mnoho znal. A znal toho proto tolik, že četl všelijaké knihy. Knížky u něho ležely na stole i pod stolem, na posteli i pod postelí. V jeho pokoji nebylo místečka, kde by neležely knihy. Všeználek čtením tuze zmoudřel. Proto ho všichni poslouchali a měli ho rádi. Nosil vždycky černé šaty, a když si sedl za stůl, nasadil si na nos brýle a začal číst, vypadal docela jako profesor.

V tom domku bydlel také známý doktor Pilulkin. Léčil človíčky ze všech nemocí, chodil pořád v bílém plášti a na hlavě nosil bílou čepičku s třapečkem. Bydlel tady i znamenitý mechanik Šroubek se svým pomocníkem Vroubkem.

Pak tu bydlil Cukerín Cukerínovič Sirupčík, který se proslavil tím, že měl ze všeho nejraději sodovku se sirupem. Byl velmi zdvořilý a měl rád, když mu říkali celým jménem, a ne jen Sirupčík.

V domku žil také lovec Kulka. Měl maličkého psíka Bulku a pušku špuntovku. S nimi tam bydlel i malíř Tubička, hudebník Strunka a ostatní malíčkové: Čiperka, Bručoun, Mlčoun, Buchtík, Civínek a dva bratři Jaktík a Taktík.

Ale nejznámější byl malíček jménem Neználek. Neználek mu říkali proto, že dočista nic neznal. Tenhle Neználek nosil křiklavě modrý klobouk, kanárkově žluté kalhoty a oranžovou košili se zelenou vázankou. Vůbec měl rád pestré barvy. A tak se Neználek, vyparáděný jako papoušek, potloukal celé dny po městě, prováděl všelijaké nezbednosti a s každým se zastavil na kus řeči. Kromě toho ustavičně ubližoval malenkám. Jakmile malenky viděly už z dálky oranžovou košili, hned se obrátily na opačnou stranu a schovaly se v domech.

Neználek měl kamaráda, jmenoval se Cárek. Bydlel v Sedmikráskové ulici. S Cárkem dokázal Neználek klábosit celé hodiny. Dvacetkrát za den se spolu pohádali a dvacetkrát denně se zase udobřovali. Ale nejvíc Neználka proslavila jedna příhoda.

Toulal se tak jednou městem a zašel až do polí. Kolem nebylo živé duše. Vtom letěl chroust. Letěl, nekoukal, vrazil do Neználka a klepl ho zezadu do hlavy. Neználek se natáhl jak široký tak dlouhý na zem. Ale chroust už zatím uletěl a zmizel v dálce. Neználek vyskočil a začal se rozhlížet, kdo ho to uhodil. Ale nikde nikdo. Kdopak mě to uhodil? přemýšlel Neználek. Možná že spadlo něco shůry. Zaklonil se a podíval se vzhůru, ale ani nahoře nikde nic. Jenom slunce zářilo Neználkovi jasně nad hlavou. Tak to na mne spadlo něco ze slunce, usoudil Neználek. Nejspíš se ho kousíček odloupl a uhodil mě do hlavy. Šel domů a potkal známého, kterému říkali Okulárek.

Tenhle Okulárek byl věhlasným hvězdářem. Uměl dělat ze střípků rozbitých lahví zvětšovací skla. Když se díval zvětšovacím sklem na všelijaké věci, zdály se ty věci větší. Z několika takových zvětšovacích skel si Okulárek sestrojil velikánský dalekohled, kterým mohl pozorovat měsíc a hvězdy, A tak se stal hvězdářem.

„Poslyš, Okulárku," řekl mu Neználek, „jestlipak víš, co se stalo? Odloupl se kousek slunce a uhodil mě do hlavy."

„Ale jdi, Neználku!" zasmál se Okulárek. „Kdyby se odloupl kousek slunce, rozmáčkl by tě na placku. Slunce je přece hrozně velikánské! Větší než celá naše země."

„Nepovídej!" povídá Neználek. „Podle mého není větší než talířek."

„To se nám jen tak zdá, protože je od nás moc a moc daleko. Slunce je obrovská rozžhavená koule. Viděl jsem to tuhle dalekohledem. Kdyby se od slunce uloupl třebas jen malilinkatý kousíček, zbořil by nám celé město."

„Jdi ty!" povídá Neználek. „To jsem ani nevěděl, že je slunce takhle velikánské. Půjdu to povědět našim - možná že to ještě nikdy neslyšeli. Ale stejně se radši ještě jednou podívej, doopravdy je nějak vykousnuté."

Neználek šel domů a každému cestou vyprávěl:

„Kamarádi, jestlipak víte, jaké je slunce? Větší než celá naše země! Panečku, to je něco! A teď se ho, kamarádi, kousíček uloupl a letí rovnou sem. Za chvilku spadne a všechny nás rozmačká. To bude hrůza! Zeptejte se Okulárka."

Všichni se smáli, protože věděli, jaký je Neználek mluvka. Ale Neználek uháněl horempádem domů a začal křičet:

„Kamarádi, zachraňte se! Kousek letí!"

„Jaký kousek?" ptají se ho.

„Kousek, kamarádi! Od slunce se odloupl. Za chvilku sem sebou plácne, a bude s námi konec. Víte vůbec, jaké je slunce? Větší než celá naše země!"

„Co sis to zase vymyslil?"

„Nic jsem si nevymyslil! Okulárek mi to řekl. Všechno viděl tou svou rourkou.“

Malíčkové vyběhli ven a zadívali se na slunce. Dívají se, dívají, až jim z očí slzy tečou, a jak tak byli napůl slepí, zdálo se jim, že je slunce doopravdy nějak vykousnuté.

A Neználek křičel: „Zachraň se, kdo můžeš! Běda!“

A tak si všichni začali shánět svoje věci. Tubička popadl barvy a štětce, Strunka své hudební nástroje: housle, balalajku a mosaznou trumpetu, doktor Pilulkin pobíhal po celém domě a hledal cestovní lékárničku - bůhvíkam se mu poděla -, Buchtík chytil galoše a deštník, ale sotva vyběhli ze dveří, ozval se Všeználkův hlas:

„Klid, kamarádi! Nic se neděje. Copak nevíte, jaký je Neználek brebta? Všechno si vymyslil!“

„Já že si to vymyslil?“ volal Neználek. „Jen se jděte optat Okulárka!“

Běželi tedy k Okulárkovi a tam se ukázalo, že to všechno doopravdy ztropil Neználek. To bylo smíchu! Všichni se Neználkovi smáli a říkali:

„To se divíme, jak jsme ti tak mohli věřit!“

„Já se nedivím,“ odpověděl jim Neználek. „Vždyť jsem tomu věřil dokonce i já.“

Z toho vidíte, jaký byl Neználek popleta.

Kapitola druhá

KTERAK BYL NEZNÁLEK HUDEBNÍKEM

Když Neználek něco dělal, nedělal to nikdy jaksepatří, ale vždycky jen tak halabala. Číst se naučil jenom po slabikách a psát uměl jen tiskacími písmeny. Leckdo říkal, že prý má Neználek dočista prázdnou hlavu. Ale neměl, protože jakpak by mohl přemýšlet? Toť se ví, s myšlením se dvakrát nenamáhal, ale boty si obouval na nohy, a ne na hlavu - a i na to je přece potřeba trošku přemýšlet.

Neználek nebyl tak docela špatný. Ledačemu se chtěl naučit, jenomže byl líný. Chtěl umět všechno naráz a bez velké práce, tak by ovšem nedokázal pranic kloudného ani ten nejchytřejší človíček. Malíčkové i malenky měli velmi rádi hudbu. A Strunka byl znamenitý hudebník. Měl všelijaké hudební nástroje a často na ně hrával. Všichni poslouchali a tuze si ho pochvalovali. Neználek Strunkovi záviděl, že ho každý tak chválí, a začal prosit:

„Ty, nauč mě hrát. Taky chci být muzikantem."

„Dobrá," souhlasil Strunka, „a na copak chceš hrát?"

„Na co se člověk nejdřív naučí?"

„Na balalajku."

„Tak mi ji dej, zkusím to."

Strunka mu ji dal, Neználek zadrnkal na struny a pak povídá: „Ba ne, balalajka hraje moc slabě. Dej mi něco jinačího, co hraje silněji."

Strunka mu dal housle. Neználek začal šmidlat smyčcem po strunách a řekl: „A nemáš něco ještě hlasitějšího?"

„Trumpeta by tu byla," odpověděl Strunka.

„Tak sem s ní, vyzkoušíme to!"

Strunka mu dal velikánskou mosaznou trumpetu. Jak do ní Neználek foukl, trumpeta zařvala na celé kolo.

„Tohle je přece správný inštrument!" radoval se Neználek. „Hraje hezky nahlas!"

„Tak se uč na trubku, když se ti to líbí," přisvědčil Strunka.

„Proč bych se učil? Dovedu to bez učení," povídá Neználek.

„Kdepak bys to uměl!"

„A umím a umím! Poslouchej!" křičel Neználek a ze všech sil foukal do trumpety: „Tútútú! Húhúhú!"

„Jenže ty jenom tak troubíš, ale nehraješ," povídá Strunka.

„Jak to, že nehraju?" urazil se Neználek. „Dokonce moc pěkně. Nahlas!"

„Jdi ty! Na tom přece nezáleží, jestli je to nahlas. Hezké to musí být."

„A copak není?"

„Ani trošku!" řekl Strunka. „Jak tak koukám, nemáš k hudbě buňky."

„Ty je leda nemáš!" rozzlobil se Neználek. „A říkáš mi to jen tak ze závisti. Chtěl bys, aby poslouchali a chválili pořád jenom tebe."

„Co tě napadá," povídá Strunka. „Tadyhle máš trubku a hraj si, jak chceš, když si myslíš, že to půjde bez učení. Jen ať si tě taky chválí!"

„A taky že budu!" odpověděl Neználek.

Začal foukat do trumpety, ale protože neuměl hrát, trubka jenom rámusila, chrčela, vřeštěla a chrochtala. Strunka poslouchal, poslouchal, ale nakonec ho to omrzelo. Oblékl si svou sametovou blůzu, uvázal si na krk růžovou pentličku, kterou nosil místo kravaty, a šel někam na návštěvu.

Když přišli večer malíčci domů, popadl Neználek trumpetu a spustil: „Húhúhúhú! Tútútútú!“

„Co je to za rámus?“ volali všichni.

„Jakýpak rámus,“ řekl jim Neználek, „to přece hraju!“

„Hned s tím přestaň!“ křikl Všeználek. „Z takovéhle muziky přijdem o uši!“

„To že sis ještě nezvykl. Až si zvykneš, uvidíš, jak se ti to bude líbit.“

„Já si nechci zvykat! To by tak scházelo!“

Ale Neználek ho neposlouchal a troubil dál: „Húhúhú! Chrchrchr! Viú! Viú!“

„Necháš toho!“ vrhli se na něj i ostatní malíčci. „A už ať jsi venku - i s tou svou protivnou trumpetou!“

„A kam teda mám jít?“ fňukal Neználek.

„Jdi někam do polí a tam si hraj!“

„Jenže v polích mě nikdo neuslyší.“

„Copak potřebuješ, aby tě někdo poslouchal?“

„To se ví.“

„Tak si jdi na ulici, tam tě budou slyšet sousedi.“

Šel tedy Neználek na ulici a začal hrát u sousedního domu; ale sousedé ho prosili, aby jim nedělal pod okny rámus. Šel ke druhému domu - ani tam se nezavděčil. Šel ke třetímu - stejná písnička. A tak se rozhodl, že jim bude troubit naschvál. To už se sousedi rozzlobili, vyběhli z domu a hnali se za ním. Jen taktak, že utekl. Od té doby Neználek na trubku nehrál.

„Nerozumějí mé hudbě,“ říkával. „Jsou na to ještě hloupí. Až dostanou rozum, pak mě budou prosit - jenže pozdě: víckrát už nebudu hrát!“

Kapitola třetí

NEZNÁLEK MALÍŘEM

Tubička byl vynikající malíř. Nosíval dlouhý plášť, kterému říkal hazuka. To bylo panečku něco, když se Tubička vystrojil do své hazuky, odhodil si s čela dlouhé vlasy a stál tak před stojanem s paletou v ruce! Každý hned viděl, že má co dělat s opravdickým umělcem.

Po tom, co nikdo nechtěl poslouchat Neználkovu muziku, usmyslil si, že bude malířem. Přijde k Tubičkovi a povídá:

„Poslyš, Tubičko, rozhodl jsem se, že budu taky malířem. Dej mi nějaké barvy a štěteček.“

Tubička nebyl ani trochu lakomý a dal mu své staré barvy a štěteček. Pak přišel k Neználkovi jeho kamarád Cárek. Neználek mu povídá:

„Sedni si, Cárku, já tě vymaluju!“

Cárek měl radost, rychle si sedl na židli a Neználek se pustil do práce. Chtěl Cárka vymalovat co nejhezčího, a tak mu namaloval červený nos, zelené uši, modrou pusu a oranžové oči. Cárek už chtěl honem honem vidět svoji podobiznu. Samou netrpělivostí nemohl klidně posedět a pořád sebou vrtěl.

„Hele, nevrť se, jo,“ říkal mu Neználek, „nebo si nebudeš podobný.“

„A teď jsem?“ zeptal se Cárek.

„Jakpak by ne,“ odpověděl Neználek a fialovou barvou mu přimaloval fousy.

„Tak ukaž, cos namaloval!“ prosil Cárek, když Neználek dokončil obraz. Neználek ukázal.

„Takhle že vypadám?!“ vykřikl polekaně Cárek.

„Samozřejmě. Jak jinak?“

„A proč jsi mi namaloval fousy? Já přece žádné nemám.“

„I co, jednou ti taky narostou.“

„A proč mám červený nos?“

„Aby to bylo hezčí!“

„A proč jsou tuhle modré vlasy? Copak já mám modré vlasy?“

„To se ví, že nemáš,“ odpověděl Neználek. „Ale jestli se ti nelíbí modré, udělám ti zelené.“

„Ba ne, tohleto je hrozně špatný obraz,“ řekl Cárek. „Radši ho roztrhám.“

„Přece nezničíš umělecké dílo!“ rozčilil se Neználek. Cárek mu chtěl obraz vzít, a tak se začali prát. Když slyšeli rámus, přiběhli Všeználek, doktor Pilulkin i ostatní malíčci.

„Pročpak se perete?“ ptají se.

„Slyšíte!“ křičel Cárek. „Rozsuďte nás: kdo je to tady namalovaný? Že to nejsem já?“

„Kdepak ty!“ odpověděli malíčci. „Leda strašák do zelí.“

Neználek povídá: „Jakpak jste to mohli poznat, když tam není nápis. Napíšu ho a hned to poznáte.“

Vzal tužku a napsal pod obrázek tiskacími písmeny: CÁREK. Pak pověsil podobiznu na zeď a řekl:

„Tak, a teď ať tady hezky visí. A všichni se

můžou podívat, já to dovoluju.“

„Nevadí,“ řekl Cárek, „až si půjdeš lehnout, přijdu a roztrhám ho.“

„Jenže já si v noci nelehnu a budu hlídat,“ odpověděl Neználek.

Cárek se urazil a šel domů, ale Neználek doopravdy nešel večer spát. Když všichni usnuli, vzal barvy a začal malovat jednoho malíčka po druhém.

Buchtíka namaloval tak tlustého, že se na obraz ani nevešel, Čiperku nakreslil s tenkýma nohama a vzadu mu kdovíproč přimaloval psí ocásek, lovce Kulku vypodobnil, jak jede na Bulkovi, doktoru Pilulkinovi udělal místo nosu teploměr a Všeználkovi namaloval oslí uši - zkrátka všechny je vymaloval náramně směšně a šeredně. K ránu rozvěsil obrazy po stěnách, napsal pod ně nápisy a byla výstava.

První se vzbudil doktor Pilulkin. Uviděl na stěně obrazy a dal se do smíchu. Tak se mu líbily, že si dokonce cvikr nasadil. Chodil od obrazu k obrazu, pozorně si je prohlížel a dlouho se smál.

„Chlapík, tenhle Neználek!“ říkal doktor Pilulkin. „Jaktěživ jsem se tak nezasmál!“

Nakonec se zastavil před svou podobiznou a přísně se zeptal: „A kdo je tohle? Snad ne já? Kdepak, tohleto já nejsem. Ale obraz je to špatný, radši ho sundej.“

„Proč bych ho sundával? Jen ať tu visí,“ odpověděl Neználek.

Doktor Pilulkin se urazil a řekl: „Tak se mi, Neználku, zdá, že ses nějak rozstonal. Něco se ti asi stalo s očima. Kdypak jsi viděl, že bych měl místo nosu teploměr? Budu ti muset dát na noc ricínový olej.“

Neználek měl ricínový olej strašně nerad. Polekal se a povídá:

„Ne, ne! Teď už to taky vidím, že se mi to nějak nepovedlo.“

Sundal ze stěny Pilulkinovu podobiznu a roztrhal ji.

Po Pilulkinovi se vzbudil lovec Kulka. I jemu se obrazy náramně líbily. Div nepraskl smíchy, když se na ně díval. Ale pak uviděl svoji podobiznu - a rázem bylo po náladě.

„To je ale šeredný obraz!“ řekl. „Vůbec si tam nejsem podobný. Sundej ho, nebo tě s sebou nevezmu na lov.“

A tak musel Neználek sundat ze stěny i podobiznu lovce Kulky. S ostatními to dopadlo zrovna tak. Všem se líbily obrazy druhých, jenom jejich vlastní ne. Naposledy se probudil Tubička, který obyčejně spával nejdéle. Když uviděl na stěně svoji podobiznu, hrozně se rozzlobil, a že prý to není žádný obraz, ale ohavná a neumělecká mazanice. Strhl obraz ze zdi a vzal Neználkovi barvy i štěteček. Nakonec zůstala na stěně jen Cárkova podobizna. Neználek ji sundal a šel k svému příteli.

„Cárku, chceš, já ti dám tvůj obraz, a ty se za to se mnou udobři,“ navrhl mu.

Cárek vzal podobiznu, roztrhal ji na kousky a řekl: „Dobrá, tak se tedy udobříme. Ale jestli mě ještě jednou namaluješ, nechoď mi na oči!“

„Však já už nebudu nikdy malovat,“ odpověděl Neználek. „Člověk maluje, maluje - a nikdo mu ani nepoděkuje. Všichni jenom nadávají. Dejte mi s malířstvím pokoj!“

Kapitola čtvrtá

JAK NEZNÁLEK SKLÁDAL VERŠE

Když se z Neználka nestal malíř, rozhodl se, že bude básníkem a že bude skládat básně. Měl jednoho známého básníka, bydlel v Pampeliškové ulici a jmenoval se správně Žejdlíček. Ale jak známo, všichni básníci mají rádi krásná jména, a proto když Žejdlíček začal psát básně, vybral si jiné jméno a říkal si Květík. Jednou k němu Neználek přišel a povídá:

„Poslyš, Květíku, nauč mě skládat básně. Chtěl bych být taky básníkem.“

„A máš vůbec nadání?“ zeptal se Květík.

„Samozřejmě že mám. A jaké!“ odpověděl Neználek.

„Musíme to vyzkoušet,“ řekl Květík. „Víš, co je to rým?“

„Rým? To nevím.“

„No přece když končí dvě slova stejně,“ vysvětloval Květík. „Například: žert-čert, láska-páska. Rozumíš?“

„Rozumím.“

„Tak řekni rým na slovo kytka.“

„Lopata,“ odpověděl Neználek.

„Prosím tě, jakýpak je to rým: kytka-lopata? To se přece nerýmuje!“

„Proč by ne? Obě slova končí stejně!“

„Jenomže to nestačí,“ řekl Květík. „Taky podobná si musejí být, aby to bylo pěkné a hezky to znělo. Poslouchej: kytka-nitka, metr-svetr, pilka-chvilka.“

„Už vím, už vím!“ vykřikl Neználek. „Kytka-nitka, metr-svetr, pilka-chvilka! To je něco! Chacha-cha!“

„Tak a teď si vymysli rým na slovo slunce,“ řekl Květík.

„Blunce,“ odpověděl Neználek.

„Blunce?“ podivil se Květík. „Copak je vůbec takové slovo?“

„A není?“

„Samozřejmě že ne.“

„Tak tedy žblunce.“

„A co je to, žblunce?“ divil se znovu Květík. „No přece když něco spadne do vody, tak to žblunce,“ vysvětloval Neználek.

„Hlouposti!“ řekl Květík. „Žádné takovéhle slovo není. Musíš hledat slova, která doopravdy jsou, a ne si je vymýšlet.“

„A když nemůžu to druhé slovo najít?“

„V tom případě nemáš k básnictví vlohy.“

„Tak si vymysli ty nějaký rým,“ povídá Neználek.

„Okamžíček,“ souhlasil Květík.

Zastavil se uprostřed pokoje, zkřížil ruce na prsou, naklonil hlavu a začal přemýšlet. Pak zdvihl hlavu vzhůru, koukal do stropu a přemýšlel dál. Potom se vzal za bradu, díval se na podlahu a zase přemýšlel. Když už to všechno zkusil, začal chodit po pokoji a tiše si brumlal:

„Slunce-vlunce, dlunce, mlunce, plunce, klunce...“

Dlouho si tak brumlal a najednou řekl: „Fuj! Co je tohle za slovo? Nejspíš nemá žádný rým.“

„Tak vidíš!“ zaradoval se Neználek. „Dáváš mi slova, co nemají rým, a ještě řekneš, že nemám vlohy!“

Neználek přišel domů a hned začal skládat verše. Celý den chodil po pokoji, koukal do stropu, díval se na podlahu, držel se za bradu a pořád si něco brumlal pod vousy. Konečně byly verše hotové a Neználek řekl:

„Poslouchejte, kamarádi, jaké jsem složil verše!“

„Podívejme, a o čempak?“ zajímali se všichni.

„O vás,“ přiznal se Neználek. „Nejdřív verše o Všeználkovi:

Šel Všeználek na procházku,
vedl ovci na provázku.“

„Cože?“ začal křičet Všeználek. „Kdy že jsem vedl na procházku ovci?“

„Ale to jen tak v těch verších, kvůli rýmu,“ vysvětlil mu Neználek.

„Tak ty si myslíš, že o mně budeš skládat kvůli rýmu kdovíjaké nesmysly?“ rozzlobil se Všeználek.

„A proč ne,“ odpověděl Neználek. „Proč bych měl skládat pravdu? Pravda se skládat nemusí, ta je i tak.“

„Jen se ještě jednou opovaž, uvidíš!“ pohrozil mu Všeználek. „Tak říkej dál, co jsi složil o ostatních!“

„Teď poslouchejte o Čiperkovi!“ řekl Neználek.

„Čiperka za malou chviličku
spolk z hladu horkou cihličku.“

„Kamarádi!“ volal Čiperka. „Co to o mně složil? Žádnou horkou žehličku jsem přece nespolkl!“

„Nekřič,“ řekl mu Neználek, „to jsem přece řekl jen tak kvůli rýmu, že jsi spolkl horkou cihličku.“

„Jenže já žádnou cihličku nespolkl! Ani horkou, ani studenou!“ křičel Čiperka. „Však taky neříkám, že studenou, tak proč se rozčiluješ?“ povídá mu Neználek. „A teď si poslechněte verše o Jaktíkovi:

U Jaktíka na židli
leží buchta s povidly.“

Jaktík šel ke své židli, podíval se a povídá: „Nesmysl! Žádná buchta tam není.“

„Ty zkrátka vůbec nerozumíš básnictví,“ řekl mu Neználek. „To se přece říká jen tak kvůli rýmu, že leží, ale ve skutečnosti samozřejmě neleží. Ještě jsem složil něco o Pilulkinovi.“

„Kamarádi!“ volal doktor Pilulkin. „Copak se necháme takhle ostouzet? Copak budem klidně poslouchat, jak tu o nás lže?“

„Dost!“ křičeli všichni. „Nechceme už slyšet ani slovo! To nejsou verše, to jsou urážky!“

Jenom Všeználek, Čiperka a Jaktík volali: „Jen ať přednáší! Když přednášel o nás, ať přednáší taky o druhých!“

„Nech toho! Nechceme!“ křičeli ostatní.

„Tak dobře, když nechcete vy, půjdu to povědět sousedům,“ řekl Neználek.

„Cože?“ vykřikli človíčkové. „Ještě k sousedům nám půjdeš dělat ostudu? Jen se opovaž! To už radši nechoď domů!“

„No dobrá, kamarádi, tak já nikam nepůjdu,“ souhlasil Neználek. „Jenom se už na mne nezlobte.“

A tak se Neználek rozhodl, že už nikdy nebude psát verše.

Kapitola pátá

JAK NEZNÁLEK JEZDIL V SODOVKOVÉM AUTĚ

Mechanik Šroubek se svým pomocníkem Vroubkem byli znamenití odborníci. Jako by si z oka vypadli, jenom Šroubek byl o trošičku větší a Vroubek zase o kapánek menší. Oba nosili kožené kazajky. Z kapes jim věčně čouhaly francouzské klíče, kleště, pilníky a všelijaké jiné železné nástroje. Nebýt ty jejich kazajky z kůže, dávno by se jim už kapsy utrhly. Také čapky měli kožené, s automobilovými brýlemi. Brýle si nasazovali při práci, aby si nenaprášili do očí.

Šroubek i Vroubek seděli celé dny v dílně a spravovali vařiče, kastroly, čajové konvice nebo pánve; a když nebylo co spravovat, dělali človíčkům tříkolky a kola. Jednou neřekli Šroubek s Vroubkem nikomu ani slovo, zavřeli se do své dílny a začali tam něco kutit. Celý měsíc řezali, pilovali, klepali a svářeli a žádnému nic neukázali, a když měsíc uběhl, ukázalo se, že postavili automobil.

Pohon měl ten automobil na sodovku se sirupem. Uprostřed auta bylo přimontované sedadlo pro řidiče a před ním nádrž se sodovkou. Bublinky z nádrže unikaly trubičkou do měděného válce a tlačily na železný píst. Železný píst běhal pod tlakem plynu sem a tam a točil koly. Nad sedadlem byla připevněna baňka se sirupem. Sirup stékal trubičkou do nádrže a mazal stroj. Takovéhle sodovkové automobily byly u človíčků tuze v módě.

Ale auto, které sestrojil Šroubek s Vroubkem, mělo jeden velmi důležitý zlepšováček: k nádrži byla ze strany připojena pružná gumová hadička s kohoutkem, a tak se mohla při jízdě popíjet limonáda a vůbec nebylo potřeba zastavovat. Čiperka se naučil řídit, a když se chtěl někdo svézt, každého povozil a nikomu neodřekl. Nejradši se v automobilu vozil Sirupčík, protože mohl při jízdě vypít limonády, co hrdlo ráčilo. Také Neználek se rád vozil v autě a Čiperka ho často svezl. Jenže Neználek dostal chuť naučit se řídit sám a začal Čiperku prosit:

„Nech mě projet v autě! Taky bych se rád naučil šoférovat.“

„To bys neuměl,“ řekl mu Čiperka. „Málo platné, je to jednou stroj, a tomu se musí rozumět.“

„Jaképak copak!“ odpověděl Neználek. „Viděl jsem přece, jak řídíš. Stačí tahat za páky a točit volantem. Úplná hračka!“

„To se ti jen zdá, že to nic není, ale ve skutečnosti - jen si nemysli. Zabiješ se, a ještě rozbiješ auto.“

„No dobrá, Čiperko,“ urazil se Neználek, „ale počkej, až ty budeš něco chtít, taky ti nedám.“

Když jednou nebyl Čiperka doma, vlezl Neználek do automobilu, který stál na dvoře, a začal tahat za páky a šlapat na pedály. Nejdříve nic, ale pak auto najednou zafrkalo a rozjelo se. Človíčkové to viděli z okna a vyběhli ven.

„Co to děláš?“ křičeli. „Zabiješ se!“

„I nezabiju,“ odpověděl Neználek - a vtom už najel na psí boudu uprostřed dvora. Krach-trach! Bouda se rozsypala na třísky. Ještě štěstí, že Bulka stačil vyskočit, jinak by ho byl Neználek rozmačkal taky.

„Vidíš, cos provedl!“ křičel Všeználek. „Okamžitě zastav!“

Neználek se polekal, chtěl auto zastavit a zatáhl za jakousi páku. Ale automobil, místo aby se zastavil, drandil ještě rychleji. Do cesty se mu dostal dřevěný altánek. Bum! Prásk! Altánek se rozletěl na kousky. Rozlámaná prkna zasypala Neználka od hlavy k patě. Jedno ho uhodilo po zádech, druhé ho

udeřilo do hlavy. Neználek popadl volant, točil jím, automobil pádil po dvoře a Neználek křičel na celé kolo:

„Kamarádi, rychle otevřte vrata - nebo to tady na dvoře všechno rozbiju!“

Malíčkové otevřeli vrata. Neználek vyjel ze dvora a hnal se po ulici. Když človíčkové uslyšeli rámus, vyběhli ze všech dvorků.

„Pozor!“ křičel na ně Neználek a uháněl dál.

Všeználek, Jaktík, Šroubek, doktor Pilulkin a ostatní človíčkové pádili za ním. Ale kdepak by mu stačili! Neználek projel celým městem, a pořád ještě nevěděl, jak to splašené auto zastavit. Nakonec zamířil automobil k řece, skulil se ze srázu a kutálel se dolů. Neználek vypadl a zůstal ležet na břehu. A sodovkové auto spadlo do vody a potopilo se. Všeználek, Jaktík, Šroubek a doktor Pilulkin Neználka popadli a nesli ho domů. Všichni si myslili, že už je po něm. Doma ho položili do postele, a vtom otevřel Neználek oči. Rozhlédl se kolem a ptá se:

„Kamarádi, jsem vůbec ještě živ?“

„Jakpak by ne,“ odpověděl mu doktor Pilulkin. „Jenom, prosím, pěkně klidně lež, musím tě prohlédnout.“

Svlékl Neználka a začal ho prohlížet. Potom řekl:

„Zajímavé! Všechny kosti jsou celé, jen trochu odřenin a pár třísek.“

„To jak mě vzalo prkno po zádech,“ vysvětloval Neználek. „Musíme ty třísky vytáhnout,“ pokýval hlavou Pilulkin.

„Nebude to bolet?“ polekal se Neználek.

„I kdež, ani trošku. Nu tak, nejdřív vytáhnu tu největší.“

„Aúůů!“ vykřikl Neználek.

„Copak? Bolí?“ podivil se Pilulkin.

„Bolí! A jak!“

„No počkej, počkej. To se ti nejspíš jenom tak zdá.“

„A nezdá! Aúúú!“

„Co křičíš, jako bych tě řezal? Copak tě řežu?“

„Když to ale bolí! Říkal jsi, že nebude, a zatím to bolí!“

„Tak tiše, tiše. Už jen tu poslední.“

„Aúúú, už ne, už ne! Radši budu běhat s třískou!“

„To přece nejde, podebrala by se ti.“

„Aúúú!“

„Tak vidíš - a je to. Teď už jenom natřít jódem.“

„A nebude to bolet?“

„Nebude, jódem to nebolí. Lež hezky tiše.“

„Aááá!“

„Nekřič, nekřič! Jezdit v autě bys chtěl, ale drobátko vydržet, to se ti nechce!“

„Aúúú! To pálí!“

„No no, však ono to přestane. Hnedka ti dám teploměr.“

„Aůúú, já nechci, teploměr ne!“

„Proč ne?“

„Bude to bolet!“

„Ale jdi, copak teploměr bolí?“

„Pořád říkáš, že ne, a pak to bolí.“

„Jsi ty ale hlupák! Copak jsem ti ještě nikdy neměřil teplotu?“

„Ne, nikdy.“

„Tak teď aspoň poznáš, že to ani trošku nebolí,“ prohlásil Pilulkin a šel pro teploměr.

Ale Neználek vyskočil z postele, vyhoupl se otevřeným oknem a upaloval k svému kamarádu Cárkovi. Doktor Pilulkin se vrátil s teploměrem, kouká - Neználek nikde.

„A pak má člověk takového nemocného vyléčit!“ zabručel Pilulkin. „Děláš, co můžeš - a on ti vyskočí oknem a uteče. K čemu to potom je?“

Kapitola šestá

KTERAK SI VŠEZNÁLEK VYMYSLIL BALÓN

Všeználek, který tuze rád četl, čítával v knížkách o dalekých zemích a o všelijakých cestách. Často, když nebylo večer co na práci, vyprávěl svým přátelům, o čem se dočetl. Malíčkové měli tohle vyprávění převelice rádi. Rádi poslouchali o krajích, které nikdy neviděli, ale ze všeho nejraději poslouchali o cestovatelích, o jejich neuvěřitelných dobrodružstvích a podivuhodných příhodách.

Když tak malíčkové poslouchali všechny ty historky, zatoužili vydat se také na cesty. Někteří navrhovali uspořádat výlet pěšky, jiní zas plout v loďkách po řece, ale Všeználek řekl:

„Pojďte, uděláme si balón a poletíme balónem!“

Všem se tenhle nápad líbil. Človíčkové ještě nikdy neletěli v balóně a všechny to hrozně zajímalo. Nikdo ovšem nevěděl, jak ten balón udělat. Ale Všeználek prohlásil, že všechno promyslí a pak že jim to vysvětlí. A tak začal přemýšlet. Přemýšlel tři dny a tři noci a vymyslil, že udělá balón z gumy. Človíčkové gumu znali. Ve městě rostly květiny podobné pryšci. Když té rostlině nařízli lodyhu, vytékala z ní šťáva, pomalu houstla a měnila se v gumu, z které se daly dělat míče a galoše.

Sotva to Všeználek vymyslil, přikázal malíčkům sbírat gumovou šťávu. Všichni tedy začali nosit šťávu, na kterou Všeználek udělal velikánský sud. Také Neználek šel sbírat, ale vtom potkal na ulici svého kamaráda Cárka; hrál si zrovna s dvěma malenkami se švihadlem.

„Poslouchej, Cárku, co jsme si vymyslili!“ řekl Neználek. „Pukneš, brachu, závistí, až se to dovíš.“

„A zrovna nepuknu!“ odpověděl Cárek. „Proč bych pukal!“

„A pukneš, abys věděl!“ ujišťoval ho Neználek. „To je, kamaráde, něco! Ani ve snu se ti o něčem takovém nezdálo!“

„A co to teda je?“ začal se zajímat Cárek. „Co nevidět si uděláme nafukovací bublinu a poletíme na cesty.“

Cárka popadla závist. Chtěl se také něčím pochlubit, a tak povídá: „To je toho - bublina! A já se zato skamarádil s malenkami!“

„S jakými malenkami?“

„Tuhle s těmi,“ řekl Cárek a ukázal na malenky prstem. „Tahle se jmenuje Muška a téhle říkají Knoflenka.“

Muška s Knoflenkou stály opodál a bázlivě pokukovaly po Neználkovi. Neználek se na ně zamračeně podíval a řekl:

„Tak ty takhle! Kamarádíš přece se mnou!“

„S tebou, a s nimi taky. To vůbec nevadí.“

„Ale podle mne to vadí!“ povídá Neználek. „A kdo se kamarádi s malenkami, je taky taková malenka. Hned se s nimi koukej pohádat!“

„Proč bych se hádal?“

„Povídám ti, aby ses pohádal! Nebo se s tebou pohádám já!“

„Tak se pohádej! To je toho!“

„A taky že pohádám! A té tvé Mušce a Knoflence dám co proto!“

Neználek zaťal pěsti a hnal se na malenky. Cárek mu zastoupil cestu a dal mu jednu pěstí. Pustili se do sebe. Muška s Knoflenkou se polekaly a utekly.

„Tak kvůli malenkám mě budeš mlátit?“ křičel Neználek a pokoušel se trefit Cárka do nosu.

„A proč jim teda ubližuješ?“ ptal se Cárek a oháněl se zuřivě pěstmi.

„Heleme se ochránce!“ řekl na to Neználek a břinkl kamaráda s takovou silou po hlavě, že si až Cárek přičapl a vzal nohy na ramena. „A nemluvím s tebou!“ křičel za ním Neználek.

„Pro mě za mě!“ odpověděl mu Cárek. „Stejně se zase přijdeš první usmířit“

„A zrovna nepřijdu! Poletíme balónem do světa!“

„Takhle s komína na střechu!“

„To leda ty!“ řekl Neználek a šel sbírat gumovou šťávu.

Když byl gumové šťávy plný sud, Všeználek ji pěkně rozmíchal a přikázal Vroubkovi, aby přinesl hustilku, kterou pumpovali automobilové duše. K hustilce připojil dlouhou gumovou hadici, konec zalil gumovou šťávou a Vroubkovi poručil, aby pěkně pomaloučku pumpoval vzduch. Vroubek začal pumpovat - a tu se z gumové šťávy udělala zrovna taková bublina, jaké se dělají z mydlinek. Všeználek zatím natíral bublinu kolem dokola gumovou šťávou a Vroubek pořád pumpoval vzduch, a tak se bublina pomaloučku nafukovala a měnila se ve veliký balón. Všeználek ho už ani nestačil natírat ze všech stran. Nařídil, aby natírali i ostatní malíčci.

Všichni se hned pustili do práce. Každý jí měl u balónu plné ruce, jenom Neználek chodil kolem a pohvizdoval si. Hleděl, aby byl co nejdál od balónu, zpovzdáli se na něj díval a ustavičně vedl svou:

„Praskne! Teď, teď už ta bublina určitě praskne! Júúúú!“

Jenže balón nepraskl a pořád a pořád se zvětšoval. Brzy se nafoukl tak, že si malíčci museli vylézt na lískový keř uprostřed dvora, aby mohli balón natírat i svrchu a ze stran. Nafukování balónu trvalo dva dny a skončilo, až když byl balón velký jako dům. Všeználek pak zavázal provázkem spodní trubičku, aby z balónu neunikal vzduch, a řekl:

„Teď bude balón schnout a my se zatím pustíme do další práce.“

Přivázal balón k lískovému keři, aby ho neodnesl vítr, a rozdělil malíčky do dvou skupin.

Jedné skupině přikázal sbírat zámotky bource morušového, rozmotávat je a soukat z nich hedvábné nitě. Z nití měli uplést obrovskou sít. A druhé skupině dal za úkol zhotovit veliký koš z tenké březové kůry. Zatímco se Všeználek a malíčkové zabývali touhle prací, přišli všichni obyvatelé Kvítečkova a zvědavě okukovali obrovský balón, přivázaný k lískovému keři. Každý by si byl rád na ten balón sáhl, a někteří se ho dokonce pokoušeli nadzdvihnout.

„Ten je lehoučký,“ říkali, „v jedné ruce ho člověk uzdvihne!“

„Cožpak o to, lehký je, ale jak se na to dívám - stejně nepoletí,“ řekl malíček jménem Klípek.

„A proč by ne?“ ptali se ostatní.

„Jak může letět? Kdyby mohl, vznášel by se ve vzduchu, ale on si tady zatím docela obyčejně leží na zemi. Už je to tak: i když je lehký, je přece jenom těžký,“ odpověděl Klípek.

Človíčkové se zamyslili.

„Hm! Hm!“ říkali. „Balón je lehký, a přece je těžký. To je pravda. Jakpak asi poletí?“

Vyptávali se Všeználka, ale ten je odbýval: „Počkejte chvilku. Brzo to už všecko uvidíte.“

Když tedy Všeználek človíčkům pranic nevysvětlil, začali pochybovat ještě víc. Klípek chodil po celém městě a roztrušoval nehorázné zvěsti.

„Jakápak síla by mohla ten balón uzdvihnout?“ ptal se a sám si odpovídal: „Žádná! Ptáci létají, protože mají křídla, ale gumová bublina, ta nahoru nepoletí! Ta může letět leda dolů!“

Nakonec už ve městě tomuhle nápadu s balónem nikdo nevěřil. Všichni se jen smáli, chodili k Všeználkovu domku, nakukovali přes plot na balón a říkali:

„Podívejte, podívejte! Letí! Chachacha!“

Ale Všeználek si těch posměšků nevšímal. Když byla hedvábná síť hotová, přikázal, aby ji natáhli svrchu na balón. Roztáhli ji a navlékli přes gumovou kouli.

„Podívejte!“ křičeli človíčkové za plotem. „Loví balón do sítě! Mají strach, aby jim neuletěl! Chachacha!“

Všeználek poručil, aby balón zachytili zespodu provazem, přivázali ho k větvi lískového keře a vytáhli. Čiperka a Vroubek vylezli s provazem na keř a začali balón vytahovat. Tohle diváky nadmíru pobavilo.

„Chachacha!“ smáli se. „No vida, tak takovýhle je to balón: musí se tahat nahoru provazem! Jakpak bude lítat, když ho musejí zdvihat na provaze?“

„No takhle přece,“ odpovídal jim Klípek: „Sednou si nahoru na balón, budou tahat za provaz - a balón poletí!“

Když vytáhli balón nad zem a sít visela po stranách dolů, přikázal Všeználek, aby k cípům sítě připevnili koš z březové kůry. Koš byl čtverhranný, na každé straně byla lavička a na každé lavičce mohlo sedět po čtyřech malíčcích. Přivázali koš za všechny čtyři rohy k síti a Všeználek oznámil, že je balón hotov. Čiperka si myslil, že už mohou letět, ale Všeználek řekl, že si každý ještě musí udělat padák.

„A na co padák?“ ptal se Neználek.

„Co když balón praskne? Pak musíme seskočit padákem.“

Druhého dne vyráběl Všeználek se svými kamarády padáky. Udělali si je z pampeliškového chmýří a Všeználek každému poradil co a jak. Obyvatelé města viděli, jak balón visí nehybně na větvi, a říkali si: A takhle tu bude viset, dokud nepraskne. Kdepak lítat, z toho nic nebude!

„Nu, pročpak neletíte?“ volali přes plot. „Musíte letět, než balón praskne!“

„Jen se nebojte,“ řekl jim Všeználek, „start bude zítra v osm hodin ráno.“

Mnoho človíčků se jen zasmálo, ale někteří začali váhat. A co když doopravdy poletí? říkali si. Musíme se zítra přijít podívat.

Kapitola sedmá

PŘÍPRAVY NA CESTU

Druhého dne ráno probudil Všeználek kamarády o hodně dřív. Všichni se vzbudili a začali se chystat na cestu. Šroubek a Vroubek si oblékli kožené kazajky. Lovec Kulka si obul svoje oblíbené kožené boty: holínky mu sahaly až nad kolena, nahoře se zapínaly na přezky a na cesty byly nadmíru pohodlné. Čiperka si oblékl svůj „rychlooblek“.

O tomhle obleku si musíme povědět trochu podrobněji. Čiperka, který pořád spěchal a nerad zbytečně ztrácel čas, si vymyslil zvláštní oblek: nebyl na něm ani jeden knoflík. Každý přece ví, že nejvíc času se při oblékání a svlékání ztratí zapínáním a rozepínáním knoflíků. Čiperkův oblek neměl zvlášť blůzu a zvlášť kalhoty; oboje bylo spojeno jako u kombinézy. Tahle kombinéza se nahoře zapínala na jedinou sponku vzadu na zátylku; stačilo ji rozepnout, a celý oblek se hned smekl s ramenou a bleskurychle spadl k nohám.

Také Buchtík si oblékl své nejlepší šaty. Na šatech si Buchtík ze všeho nejvíc vážil kapes. Čím víc jich bylo, tím se mu zdál oblek lepší. Jeho nejlepší oblek jich měl sedmnáct. Na blůze jich bylo deset: dvě kapsy na prsou, dvě šikmé kapsy na břiše, dvě kapsy po stranách, tři kapsy vespod a jedna tajná na zádech. Na kalhotách byly dvě kapsy vpředu, dvě kapsy vzadu, dvě po stranách a jedna kapsa dole na koleně. V obyčejném životě můžeme vidět takovýhle sedmnáctikapsový oblek s kapsou na koleně snad jenom u výsadkářů.

Sirupčík se vystrojil do kostkovaných šatů. Chodil pořád v kostkovaných oblecích. Kalhoty měl kostkované, kabát kostkovaný a čepici taky kostkovanou. Jak ho človíčkové zdaleka zahlédli, říkávali:

„Koukněte se, tamhle si to vykračuje naše šachovnice!“ Jaktík se vyšňořil do lyžařského obleku, zdál se mu na cestu nejvhodnější. Taktík si vzal pruhovanou větrovku, pruhované kalhoty a kolem krku si omotal pruhovanou šálu. Byl v tomhle oblečení celý pruhovaný, až se na dálku zdálo, že to snad ani není Taktík, ale pruhovaná matrace.

Zkrátka všichni se oblékli, jak nejlépe mohli, jenom Civínek, který měl ve zvyku házet svoje věci kam se dalo, ne a ne najít kazajku. Čepici taky někam zastrčil, a ať hledal sebevíc, nikde ji nemohl objevit. Nakonec našel pod postelí svou zimní čapku s klapkami na uši.

Malíř Tubička se rozhodl, že bude malovat všechno, co cestou uvidí. Sebral proto svoje barvy a štětec a už předem si je uložil v koši balónu. Strunka si vzal flétnu. Doktor Pilulkin sebral cestovní lékárničku a také si ji položil do koše pod lavici. Bylo to velice prozíravé, protože na cestě mohl kdekdo snadno onemocnět.

Nebylo ještě šest hodin, a kolem balónu se už sešlo skoro celé město. Mnoho človíčků, kteří se chtěli podívat na odlet, sedělo na plotech a na střechách domů. První vlezl do koše Čiperka a vybral si nejpohodlnější místo. Za ním lezl Neználek.

„Podívejte se!“ volali diváci. „Nastupují!“

„Co děláte v koši?“ řekl však Všeználek. „Polezte ven, ještě je brzo!“

„Jak to - brzo? Už můžeme letět,“odpověděl Neználek.

„Ty tomu rozumíš! Nejdřív musíme naplnit balón teplým vzduchem.“

„Proč zrovna teplým?“ zeptal se Čiperka.

„Protože teplý je lehčí než studený a stoupá vždycky nahoru. Když pustíme do balónu teplý vzduch, bude stoupat a potáhne i balón,“ vysvětloval Všeználek.

„Tak on je tedy potřeba ještě teplý vzduch...“ řekl zklamaně Neználek a vylezl s Čiperkou z koše.

„Koukejte!“ vykřikl někdo na střeše sousedního domu. „Už lezou zpátky! Rozmyslili si to - nepoletí!“

„Samozřejmě že si to rozmyslili," odpovídali z druhé střechy. „Copak se dá letět takovýmhle balónem? Jen si dělají z diváků legraci!" Zatím

Všeználek poručil človíčkům, aby naplnili několik pytlů pískem a složili je v koši. Čiperka, Mlčoun, Jaktík a ostatní malíčci nasypávali hned písek do pytlů a skládali je do balónového koše.

„Co to zas dělají?" ptali se nechápavě diváci. „Proč nakládají do koše pytle s pískem!"

„Hej, k čemu ty pytle!" křikl Klípek, který seděl na plotě jako na koni.

„Až vyletíme, tak vám je budem házet na hlavu!" odsekl mu Neználek.

Toť se ví, Neználek taky nevěděl, k čemu ty pytle, jen si to tak vymyslil.

„Jenže to byste museli nejdřív vyletět!" volal Klípek.

Malíček Mrňousek, který seděl na plotě vedle Klípka, povídá: „Nejspíš dostali strach a pošlou místo sebe pytle s pískem."

Kolem se dali do smíchu: „Samosebou, že dostali strach! Ale vlastně proč! Stejně jim ten balón nepoletí!"

„A třeba poletí," řekla jedna z malenek, které taky nakukovaly skulinami v plotě.

Zatímco se kolem dokola hádali, přikázal Všeználek rozdělat uprostřed dvora oheň. Šroubek s Vroubkem vynesli ze své dílny veliký měděný kotel a postavili ho nad plameny. Tenhle přístroj na ohřívání vzduchu vyrobil Šroubek s Vroubkem už dávno. Měl utěsněnou poklici s otvorem a ze strany byla ke kotli přimontována pumpa na vzduch. Vzduch se uvnitř ohříval a už horký unikal otvorem v poklici. Nikdo z diváků neměl ani zdání, k čemu ten kotel je, ale přesto každý říkal, co si o tom myslil.

„Asi se rozhodli, že si uvaří polévku a že se ještě před cestou nasnídají," prohlásila malenka jménem Kamilka.

„A proč ne," odpověděl Mrňousek, „ty by ses taky najedla, kdybys měla před takovou dlouhou cestou."

„To se ví," přisvědčila Kamilka. „Možná že je to naposled..."

„Co naposled?"

„No přece - naposled se najedí, potom poletí, balón praskne - a bude po nich."

„Jen se neboj, ten nepraskne," řekl jí Klípek. „Aby mohl prasknout, musel by nejdřív letět, ale vidíš ho - trčí tady takhle už celý týden, a pořád nic."

„Však on poletí!" řekla mu Knoflenka, která se s Muškou také přišla podívat na odlet.

Skoro všichni diváci se začali hádat. Když někdo prohlásil, že balón poletí, druhý hned namítl, že nepoletí, a když někdo řekl, že nepoletí, hned mu tvrdili, že zrovna poletí. Byl z toho takový rámus, že nebylo slyšet svého slova. Na jedné střeše se dva malíčci dokonce poprali - tak divoce se hádali. Jen taktak je dostali od sebe, museli je polít vodou. Vzduch v kotli se už zatím jaksepatří ohřál a Všeználek rozhodl, že je čas naplnit balón teplým vzduchem. Ale aby se balón mohl naplnit teplým vzduchem, museli z něho nejdříve vypustit všechen studený. Všeználek přistoupil k balónu a rozvázal provázek, který dole pevně stahoval gumovou rourku. Studený vzduch začal s hlasitým sykotem unikat.

Človíčkové, kteří se přeli, poletí-li balón nebo ne, se ohlédli a spatřili, že se balón rychle zmenšuje. Změkl, scvrkl se jako sušená švestka a zmizel na dně koše. Na místě, kde se dříve pyšnila obrovská koule, stál teď jenom koš pokrytý síťkou. Sykot utichl a hned se ozval výbuch smíchu. Smáli se všichni: i ti, kteří říkali, že balón poletí, i ti, kteří tvrdili, že nepoletí. A Neználkův kamarád Cárek se smál tak, že se až skulil se střechy a natloukl si hlavu. Ve chvilce mu naskočila boule. Doktor Pilulkin ho musel okamžitě ošetřit a natřít mu tu bouli jódem.

„Tak, a mají po lítání!" volali všichni kolem. „A je po balónu! Celý týden se s ním mořili, a balón lup - a praskl! To je legrace! V životě jsme se takhle nezasmáli!"

Ale Všeználek si posměšků nevšímal. Spojil kotel s balónem dlouhou hadicí a přikázal, aby pumpovali pumpou přidělanou ke kotli. Do kotle se začal tlačit čerstvý vzduch a ohřátý unikal hadicí do balónu. Balón se pod sítí pomalu zvětšoval a vylézal z koše.

„Podívejte!“ radovali se diváci. „Už ho zase nafukují! To jsou přece podivíni! A zas jim praskne!“

Nikdo nevěřil, že balón poletí. Ale balón se zatím zvětšil ještě víc, vyvalil se z koše a ležel na něm jako velikánský meloun na míse. Vtom všichni uviděli, že se balón sám od sebe pomaloučku zdvihá a napíná síť, kterou byl přivázán ke koši. Diváci vykřikli údivem. Každý se mohl na vlastní oči přesvědčit, že teď už nikdo netáhne balón vzhůru na provaze.

„Hurááá!“ vykřikla Kamilka, a dokonce zatleskala.

„Nekřič!“ okřikl ji Klípek.

„Vždyť už letí!“

„Ale moc ne! Vidíš přece, že je přivázaný ke koši. Copak zdvihne koš - a navíc s človíčky?“

Vtom Klípek spatřil, jak se balón zvětšuje ještě víc, ještě víc se nadzdvihuje a že se koš odlepil od země. Klípek se neudržel a zakřičel ze všech sil:

„Držte ho! Držte ho! Uletí vám! Co to děláte!“

Ale balón neuletěl, protože byl pevně přivázaný k lískovému keři. Vznášel se jen kousek nad zemí.

„Hurááá!“ rozlehlo se ze všech stran. „Hurá! Chlapík Všeználek! Podívejme na ten jeho balón! Čímpak ho nafoukl? Nejspíš párou.“

A všichni už věřili, že balón poletí.

Kapitola osmá

ODLET

Konečně byl balón plný teplého vzduchu. Všeználek nařídil uklidit kotel a vlastnoručně zavázal provázkem gumovou hadičku, aby z balónu neunikalo ani trošku vzduchu. Potom dal rozkaz nasednout do koše.

První se tam vyšplhal Čiperka. Za ním lezl Buchtík a divže se nesvalil ostatním na hlavy. Byl jako kulička a všechny kapsy měl plné všelijakých dobrot: tuhle cukrátka, tamhle zas nějaké zákusky. A ke všemu si ještě pro strejčka příhodu obul galoše a do ruky si vzal deštník. Společným úsilím usadili Buchtíka do koše a za ním se tam začali šplhat i ostatní človíčkové. Cukerín Cukerínovič Sirupčík pobíhal kolem koše a pomáhal každému nastupovat.

„Posaďte se, prosím," pobízel, „a zařiďte se tam pohodlně. Místa je v balóně pro všechny dost."

„Koukej se už taky usadit," říkali mu kamarádi.

„Žádný spěch," odpovídal jim Sirupčík, „hlavně abyste si sedli vy." Úslužně bral každého v podpaží a pěkně ho zdola vysazoval. Konečně všichni nastoupili. Jenom Sirupčík zůstal dole.

„Proč si taky nenasedneš!" ptali se ho.

„A snad bych třeba ani nemusel," odpověděl Sirupčík. „Jsem hrozně tlustý - a stejně je vám tam i tak dost těsno. Bojím se, aby nebyl balón moc těžký."

„I jen se neboj, však nás unese."

„Ba ne, kamarádi, leťte beze mne. Já tady na vás počkám. Proč byste se měli kvůli mně mačkat?"

„Jen se nestarej," řekl mu Všeználek. „A pojď si sednout! Jednou jsme se rozhodli, že poletíme všichni, tak taky poletíme."

Sirupčík chtě nechtě vlezl do koše. A tu se stalo něco nepředvídaného: koš i s balónem klesl najednou k zemi.

„A mají po lítání!" zasmál se na plotě Mrňousek.

„Co se směješ?" okřikl ho Klípek. „Tuhle se stane neštěstí - a on se tomu směje!"

„Jaképak neštěstí," povídá Okulárek. „Tenhle balón je zkrátka vypočítaný na patnáct človíčků a šestnáct jich už neunese."

„Tak to teda nepoletí?" zeptal se Klípek.

„Někoho tu budou muset nechat a pak poletí," vysvětloval Okulárek.

„Nejspíš tu nechají Neználka," řekla Muška.

Sirupčík, který se bál letět, měl radost a povídá: „Tak vidíte, já to říkal, že bude balón moc těžký. Radši vylezu."

Užuž vystrkoval nohu, že tedy vyleze, ale tu vzal Všeználek jeden pytel s pískem a vyhodil ho z koše. Balón byl hned lehčí a znovu se vznesl. Teď teprve všichni pochopili, proč dal Všeználek naložit ty pytle písku. Zatleskali, ale Všeználek zdvihl ruku, obrátil se k človíčkům a promluvil:

„Na shledanou, přátelé! Odlétáme do dalekých krajů. Za týden se vrátíme. Na shledanou!"

„Na shledanou! Na shledanou! Šťastnou cestu!" vo-

lali človíčkové a mávali rukama i čapkami.

Všeználek vytáhl z kapsy nůž a přeřízl provaz, kterým byl koš přivázán ke keři, balón se lehounce vznesl, zachytil se bokem za větvičku lísky, ale hned se zas uvolnil a rychle vyletěl vzhůru.

„Hurááá!“ vykřikli človíčkové. „Sláva Všeználkovi a jeho přátelům! Hurááá!“

Všichni tleskali a začali vyhazovat čepice, malenky se objímaly radostí, Muška s Knoflenkou si daly dokonce po hubičce a Kamilka se rozplakala.

Balón zatím stoupal výš a výš. Vítr ho zanášel stranou. Brzo se změnil v maličkou tečku, kterou bylo na modrém nebi sotva vidět. Okulárek vylezl na střechu domu a díval se na tu tečku svým dalekohledem. Vedle Okulárka, těsně na kraji střechy, stál básník Květík. Založil si ruce na prsou, hleděl na ten jásot kolem a zdálo se, že o něčem přemýšlí.

Najednou rozpřáhl zeširoka ruce a zvolal, jak nejhlasitěji mohl:

„Verše! Poslyšte verše!“

Kolem rázem ztichli. Zdvihli hlavy a zadívali se na Květíka.

„Verše!“ šeptali človíčkové. „Teď přijdou verše!“

Květík ještě chvilku počkal, až bude úplné ticho, potom natáhl ruku za odlétajícím balónem, trochu si odkašlal a řekl ještě jednou.

„Verše!“

A pak začal přednášet báseň, kterou právě složil:

„Obrovský balón plný páry
vznesl se k nebi, žádné čáry.
Přestože nemá křídla ptačí,
létá si, jak chce - a to mu stačí.
Dokážem všecko, tak to je.
Ten, kdo je chytrý, vyhraje!“

Ozvalo se nové volání. Znovu se rozlehl potlesk. Malíčci stáhli Květíka se střechy a nesli ho na ramenou domů. A malenky otrhávaly lístky z květů a házely je Květíkovi. Toho dne se Květík proslavil, jako by byl on sám vymyslil balón a vylétl v něm do oblak. Všichni se naučili jeho básni nazpaměť a prozpěvovali si ji po ulicích. Ještě dlouho bylo slyšet hned tu, hned zase tam:

„Dokážem všecko, tak to je.
Ten, kdo je chytrý, vyhraje!“

Kapitola devátá

NAD OBLAKY

Naši odvážní cestovatelé ani nepostřehli, jak se balón vznesl do vzduchu - tak lehce se odlepil od země. Teprve za chvíli vykoukli z koše a uviděli pod sebou zástup svých přátel, kteří jim mávali na pozdrav a vyhazovali čepice. Zdola sem zaléhalo volání hurá!

„Na shledanou!“ odpovídal jim Všeználek a jeho přátelé.

A také začali mávat čepicemi. Civínek si sáhl na hlavu, aby smekl čepici - ale čapka nikde!

„Zastavte kamarádi!“ vykřikl. „Zastavte ten balón! Zapomněl jsem si doma čepici.“

„Ty si pořád něco zapomínáš!“ zabručel Bručoun.

„To už nejde, zastavit balón,“ řekl Všeználek, „ten teď poletí, dokud v něm nevychladne vzduch, a pak teprve klesne dolů.“

„Cože, a to mám letět bez čepice?“ optal se uraženě Civínek.

„Našel sis přece čepici pod postelí,“ připomněl mu Buchtík.

„Což o to, našel, ale bylo mi v ní horko, a tak jsem si ji položil na stůl - no a v poslední chvíli jsem si ji zapomněl vzít.“

„Věčně si něco v poslední chvíli zapomínáš,“ broukl nevrle Bručoun.

„Koukněte, kamarádi!“ vykřikl najednou Neználek.

„Náš domek zůstal dole!“

Všichni se zasmáli a Bručoun povídá:

„A ty sis nejspíš myslil, že poletí s námi, co!“

„Nic jsem si nemyslil!“ urazil se Neználek. „Jednoduše jsem viděl, že náš domek stojí dole, a tak jsem to řekl. Dřív jsme pořád bydleli v tom domku - a teď najednou letíme v balóně.“

„I co, tak letíme,“ zavrčel Bručoun. „A kdopak ví, kam ještě doletíme!“

„Ty ale pořád jen bručíš, Bručoune,“ řekl mu Neználek. „Ani v balóně si nedáš pokoj.“

„Tak jdi pryč, když se ti to nelíbí!“

„Kam tady můžu jít!“

„Nechte toho!“ okřikl hádaly Všeználek. „Copak to je - hádky v balóně!“

Balón se vznesl ještě výš a celý Kvítečkov bylo vidět jako na dlani. Domy vypadaly docela malilinkaté a človíčci už nebyli k rozpoznání. Balón se dostal do větru a brzy zůstalo celé město daleko vzadu. Všeználek vytáhl z kapsy kompas a určoval směr letu.

Kompas, to je taková maličká kovová krabička s magnetickou střelkou. Magnetická střelka ukazuje pořád k severu. Když se na střelku kompasu dává dobrý pozor, vždycky se pak najde zpáteční cesta. Proto si vzal Všeználek s sebou kompas.

„Vítr nás žene přímo na sever,“ vysvětloval Všeználek. „Zpátky se tedy budeme vracet k jihu.“

Balón už vystoupil docela vysoko a letěl nad polem. Město zmizelo v dálce. Dole se vinul jako uzoučká stužka potok, kterému človíčkové říkali Okurková řeka. Stromy roztroušené v poli vypadaly jako maličké kučeravé keříčky. Najednou dole Buchtík zpozoroval nevelkou tmavou skvrnu. Pohybovala se rychle po zemi, docela jako by běžela za balónem.

„Podívejte se, kamarádi, někdo za námi běží!“ vykřikl Buchtík. Všichni se zadívali na tu skvrnku.

„Vidíte, přeskočila přes potok!“ křičel Civínek.

„Co by to tak mohlo být?“ ptal se Čiperka. „Podívejte, skáče přes stromy!“

Balón letěl nad lesem. Skvrnka běžela po korunách stromů. Doktor Pilulkin si nasadil na nos cvikr, ale ani tak nemohl rozpoznat, co to je.

„Už vím!“ vykřikl najednou Neználek. „Já na to přišel první. To je přece Bulka! Zapomněli jsme ho s sebou vzít, a tak za námi běží.“

„Jdi ty!“ povídá Kulka. „Bulka je tady. Sedí u mne pod lavicí.“

„Tak co to tedy je! Nevíš, Všeználku?“ zeptal se Jaktík.

Všeználek schoval kompas a podíval se dolů.

„Ale to je přece náš stín!“ zasmál se.

„Cože! Stín?“ divili se všichni.

„To je jasné. Stín našeho balónu. My letíme vzduchem a stín běží po zemi.“

Ještě dlouho pozorovali človíčkové stín, který se pořád a pořád zmenšoval, až zmizel docela.

„Kam se poděl?“ polekali se človíčkové. „Vylétli jsme zkrátka hodně vysoko,“ vysvětlil jim Všeználek, „a stín balónu už není vidět.“ „No tohle je mi pěkné!“ bručel si Bručoun pod vousy. „Sedíš, a nevidíš ani svůj vlastní stín.“ „Zas už bručíš!“ řekl Neználek. „Jakživ nedáš pokoj!“

„Pokoj, pokoj!“ posmíval se mu Bručoun. „Jakýpak pokoj v balóně! Když chceš mít pokoj, seď si doma!“

„Seď si ty!“

„Já pokoj nepotřebuju!“

„Už se zase hádáte!“ řekl Všeználek. „Že vás vysadím na zem!“

Bručoun s Neználkem dostali strach, a přestali se hádat. Vtom se balón octl v nějakém kouři nebo v mlze. Země zmizela v hloubce. Kolem jako by visela bílá záclona.

„Co to?“ volali človíčkové. „Kde se tu vzal ten kouř?“

„Kdepak kouř,“ řekl Všeználek, „to je mrak. Vyletěli jsme až do oblak a teď letíme v mraku.“

„Co sis to zase vymyslil,“ povídá Neználek. „Mrak je přece hustý jako krupicová kaše, ale tohleto je řídká mlha.“

„A z čeho myslíš, že je mrak?“ zeptal se Všeználek. „Z mlhy! To se jen tak zdá, že je hustý.“

Ale Neználek tomu nevěřil a řekl: „Neposlouchejte ho, kamarádi. Všechno si to vymýšlí, jen aby ukázal, že toho moc ví. A zatím neví nic. Ještě bych mu nakonec věřil, že mrak je mlha! Mrak je přece kaše. Jako bych nikdy nejedl krupicovou kaši!“

Po chvilce se balón vznesl ještě výš, vyplul z mraků a letěl nad nimi. Neználek vykoukl z koše a uviděl pod sebou mraky. Táhly se na všechny strany a úplně zakrývaly zemi.

„Jeminkote!“ vykřikl Neználek. „Nebe je dole! Letíme vzhůru nohama!“

„Jak to?“ divili se človíčkové. „No jen se podívejte: nebe máme pod sebou - letíme teda vzhůru nohama!“

„Nesmysl, letíme nad mraky,“ vysvětlil jim Všeználek. „Vyletěli jsme výš než mraky, a proto teď nejsou nad námi, ale dole.“

Jenže Neználek nevěřil ani tomuhle. Seděl na svém místě a pevně si držel čepici. Myslil si, že by mu mohla spadnout, když tu teď sedí vzhůru nohama. Vítr sice vynesl balón rychle nad mraky, ale brzo si všichni všimli, že zas trochu klesá.

„Pročpak letíme dolů?“ polekali se malíčci. „Protože vzduch v balóně už začal chladnout,“ vysvětlil jim zase Všeználek.

„A to teď slétneme až na zem?“ zeptal se Čiperka.

„Načpak jsme si vzali pytle s pískem?“ řekl Všeználek. „Vyházíme písek z koše, a hned zas poletíme nahoru.“

Jaktík rychle popadl pytlík s pískem a vyhodil ho ven.

„Co to děláš?“ okřikl ho Všeználek. „Copak to se smí, vyhodit celý pytlík? Vždyť může někoho uhodit do hlavy.“

„Jak to - uhodit?“ odpověděl Jaktík.

„Jak to! Jak to!“ posmíval se mu Všeználek. „Pytlík se musí rozvázat a písek vysypat.“

„Tak to ho hned vysypu,“ prohlásil Taktík. Rozvázal druhý pytlík a vysypal písek do koše.

„Jeden chytřejší než druhý!“ kroutil hlavou Všeználek. „Jakou to má cenu, když zůstane písek v koši! Copak se tím koši ulehčí?“

„I co, tak to vysypu ven a hotovo!“ odpověděl Taktík a celými hrstmi vyhazoval písek z koše.

„Dávej pozor!“ křičel Civínek. „Naprášíš mi do očí!“

„Hm, tak to ne, kdepak naprášit!“ řekl Taktík, ale vtom hodil Civínkovi písek rovnou do očí.

Všichni začali Taktíka hubovat, ale Jaktík vzal nůž a vyřízl do podlahy koše velikou díru, aby se mohl písek vysypat. Všeználek ho uviděl a křikl:

„Počkej! Co to děláš? Ještě se kvůli tobě košík rozpadne a všichni se vysypeme ven!“

„Jak to - rozpadne?“ ptal se Jaktík.

„Vy máte oba pořád jen samé jak to a tak to!“ řekl Všeználek a vzal Jaktíkovi nůž.

Písek se dírou v koši vysypal, balón byl lehčí, a znovu se vznesl do výše. Malíčci spokojeně vykukovali ven. Byli rádi, že balón letí zase vzhůru. Jenom Bručoun, kterému věčně nebylo něco vhod, bručel dál:

„To je samé nahoru dolů - copak se takhle létá s balónem?“

Když už nevěděl co by ještě řekl, podíval se na Buchtíka, který mlčky chroupal cukr:

„A co ty tady chroupeš?“

„Mám v kapse cukr, tak jsem si kousek vzal a chroupu.“

„To sis našel zrovna tu pravou chvíli! Chroupej si, až přistaneme!“

„Proč mám nosit zbytečnou přítěž?“ bránil se Buchtík. „Cukr sním, balón bude lehčí, a vyletí ještě výš.“

„A tak si chroupej! Uvidíme, kam se prochroupeš!“ řekl na to Bručoun.

Kapitola desátá

NEHODA

Leckdo si myslí, že čím výš člověk vyletí, tím je mu tepleji, ale kdepak: čím výš, tím je chladněji. Proč! Nu přece proto, že sluneční paprsky ohřívají ve výšce vzduch jen slabě, poněvadž je řídký. Dole je vzduch vždycky teplejší. Slunce ohřívá zemi a od té se zas jako od horké plotny ohřívá vzduch. Ohřátý vzduch je lehčí než studený, a tak stoupá vzhůru. A čím výš stoupá, tím víc chladne. Proto je ve velké výšce zima.

Však to ucítili i človíčkové, když vylétli v balónu hodně vysoko. Bylo jim zima, že jim až zčervenaly nosy a tváře. Dupali nohama a tleskali rukama, aby se aspoň trošičku zahřáli.

Nejhůř bylo Civínkovi, který si zapomněl doma čepici: pod nosem mu od toho hrozného mrazu vyrostl dlouhatánský rampouch a Civínek se třásl jako osikový list a pořád jen drkotal zuby.

„Přestaň s tím!“ vrčel Bručoun. „Už je tady tak dost zima, a on ještě drkotá zuby!“

„Já za to nemůžu, že je mi zima,“ bránil se Civínek.

Bručoun vstal ze svého místa a povídá; „Nesnesu, když mi někdo zrovna u ucha drkotá zuby. Ještě z toho dostanu třesavku.“

Sedl si vedle Tubičky, ale i tomu drkotaly zuby zimou.

Bručoun se na něho podezíravě podíval: „Ty, že mi to děláš naschvál!“

„Kdepak naschvál, zima je mi.“

Bručoun znovu vstal a přesedl si jinam. A tak si přesedával bůhvíkolikrát a jen se ostatním pletl. Balón se v té zimě pokryl jinovatkou a jiskřil človíčkům nad hlavami, jako by byl z ryzího stříbra. Vzduch v obalu se ještě víc ochladil, a balón začal znovu klesat. Za několik minut už padal jako kámen. Zásoba pytlů s pískem byla u konce a nebylo čím zadržet pád.

„Ne-ne-neštěstí!“ vykřikl Sirupčík.

„Už je s námi ámen!“ zaúpěl Neználek a schoval se pod lavici.

„Vylez!“ křikl na něho Všeználek.

„Proč?“ ozval se Neználek zpod lavičky.

„Vyskočíme padákem!“

„A mně je tady dobře,“ povídá Neználek. Všeználek se dlouho nerozmýšlel, popadl ho za límec a vytáhl ho ven.

„Co si to dovoluješ?“ křičel Neználek. „Že to na tebe řeknu!“

„Nekřič tady,“ povídá Všeználek, „a žádnou paniku! Dívej se, jak seskočím padákem, a vyskoč za mnou.“

Neználek se trošku uklidnil. Všeználek přistoupil k okraji koše.

„Pozor, kamarádi!“ křikl. „Skákejte po pořádku za mnou. Kdo neseskočí, toho balón odnese. Tak, připravte si padáky... hop!“ Všeználek skočil první a padal dolů.

Za ním vyskočil Čiperka - a tu se stalo něco neočekávaného. Místo aby Čiperka nejdřív vyskočil a potom rozevřel padák, ve spěchu nejdřív otevřel padák a pak teprve vyskočil. Padák se zachytil za okraj koše,

Čiperka se zapletl jednou nohou do provazů a zůstal viset hlavou dolů. Mrskal nohama a kroutil celým tělem jako červík na udičce. Ale ať se namáhal sebevíc, padák se neuvolnil.

„Kamarádi!“ vykřikl doktor Pilulkin. „Jestli se padák utrhne, spadne Čiperka na zem rovnou po hlavě!“

Malíčkové popadli padák a vtáhli Čiperku zpátky do koše. Tu si Neználek všiml, že balón znovu stoupá, a volal:

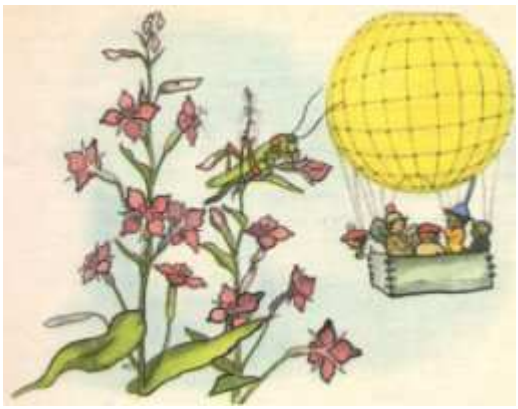
„Počkejte, kamarádi! Nikdo už nemusí skákat. Letíme zase nahoru.“

„Jak to, že stoupáme?“ divil se Jaktík.

„Jdi ty!“ odpověděl mu Bručoun. „Všeználek přece vyskočil, a tak je balón lehčí.“

„A co si bez nás Všeználek počne?“ ptal se Buchtík.

„Nu, co by...“ rozhodil rukama Jaktík, „půjde pěkně domů.“

„A co si počneme bez Všeználka my?“

„Koukněme se,“ povídá Neználek, „jako by to bez Všeználka nešlo!“

„Musíme přece někoho poslouchat...“ namítl Buchtík.

„Tak budete poslouchat mne!“ prohlásil Neználek. „Teď budu náčelníkem já.“

„Ty?" podivil se Bručoun.

„Copak můžeš být ty se svým rozumem nějaký náčelník?“

„A ták! S mým rozumem to teda nejde!“ křičel Neználek. „No prosím, tak vyskoč a hledej si toho svého Všeználka, když se ti můj rozum nezdá!“

Bručoun se podíval dolů a povídá: „Jenže kdepak ho teď najdu? Už jsme uletěli pořádně daleko. Měli jsme vyskočit hned za ním.“

„No jen si vyskoč, vyskoč si!“ Bručoun s Neználkem se do sebe pustili a hádali se div ne do večera. Všeználek tu nebyl, a tak je neměl kdo okřiknout. Slunce se už sklánělo k západu, vítr zesílil. Balón ještě víc vychladl a znovu začal klesat, ale Bručoun s Neználkem se hádali ostošest.

„Tak a dost!“ řekl Sirupčík Neználkovi. „A když ses jednou rozhodl, že budeš velitelem, tak taky něco vymysli. Koukej, zas už klesáme.“

„Hned to bude,“ odpověděl Neználek, sedl si na lavičku, položil si prst na čelo a začal přemýšlet. Balón zatím klesal pořád rychleji.

„Jaképak přemýšlení!“ povídá Šroubek. „Mít pytle s pískem, mohli bychom jeden vyhodit.“

„Správně!“ vpadl mu do řeči Neználek. „A protože pytle nemáme, musíme vyhodit jednoho z nás. Shodíme někoho padákem, balónu se odlehčí a zase stoupne.“

„Jenže koho?“

„Koho, koho,“ řekl Neználek, „přece toho, kdo nejvíc bručí.“

„A s tím já nesouhlasím,“ povídá Bručoun. „Nikde není psáno, že se mají vyhazovat zrovna ti nejbručavější. Nejtěžšího musíme vyhodit.“

„Dobrá,“ souhlasil Neználek, „vyhodíme Buchtíka, ten je nejtlustší.“

„Správně,“ přikývl Sirupčík.

„Cože?“ vykřikl Buchtík. „Kdože je nejtlustší? Já že jsem nejtlustší? Sirupčík je přece tlustší než já!“ „Koukněte se na něj!“ volal Sirupčík a pochichtával se a ukazoval na Buchtíka prstem. „podívejme se, já jsem prý tlustší než on! Chacha! Tak pojď, poměříme se!“

„No prosím, klidně!“ dorážel na něj Buchtík jako kohout.

Postavili si Buchtíka a Sirupčíka pěkně doprostředka, Neználek vytáhl z kapsy provázek a omotal ho Buchtíkovi kolem břicha. Potom změřil Sirupčíka. A vida, Sirupčík byl skoro o polovinu tlustší než Buchtík.

„To je nespravedlivost!“ vykřikl najednou Sirupčík. „Buchtík švindloval! Vtahoval břicho! Já to viděl!“

„Nic jsem nevtahoval!“ bránil se Buchtík.

„A vtahoval! Viděl jsem to. Pojď, přeměříme se ještě jednou!“ křičel Sirupčík na celé kolo.

Neználek začal znovu měřit Buchtíka, Sirupčík pobíhal kolem a volal:

„Hej, hej! Co to děláš! Nafoukni se!“

„Proč bych se nafukoval?“ povídá Buchtík. „Kdybych se nafoukl, byl bych přece tlustší.“

„No dobrá, tak se nenafukuj. Ale vtahovat břicho taky nesmíš! Kamarádi, podívejte se, co dělá! Kde je jaká spravedlnost! To je přece švindl. Dočista podvod!“

Neználek změřil Buchtíka a potom stejně pečlivě Sirupčíka a tentokrát se ukázalo, že jsou navlas stejní.

„Tak to musíme vyhodit oba dva!“ rozhodil rukama Neználek.

„Proč dva, když stačí jeden!“ povídá Sirupčík. Lovec Kulka vykoukl z koše a spatřil, že se země hrozivě blíží.

„Poslyš, Neználku,“ řekl, „rychle to rozhodni, nebo sebou plácnem o zem.“

„Musíme se rozpočítat,“ prohlásil Jaktík.

„Správně,“ vpadl Sirupčík, „všichni se musí rozpočítat, tlustí i hubení, nikomu se nesmí ukřivdit.“

„Dobrá, tak se teda rozpočítáme,“ souhlasil Neználek. Postavili se do kroužku, Neználek rozpočítával a na každého ukazoval prstem:

„Ikete pikete jemine,
ábr fábr domine,
ika pika gramatika...“

Ale pak řekl: „Ba ne, tohleto rozpočítávadlo se mi nějak nelíbí. To já nemám rád.“ A začal jinačí:

„Jeden dva - to jsem já,
jeden tři - to jsme my,
jeden čtyři - vylez z díry,
jeden pět - trhal květ,
jeden šest - ten měl čest,
jeden sedm - vyšel před dům,
jeden osm - ten měl rozum,
jeden devět - ten byl medvěd,
jeden deset - zůstal viset:
a to jsi ty!“

Vtom koš udeřil vší silou o zem a převrátil se. Jaktík se chytil Taktíka, Taktík Jaktíka a oba najednou se vykutáleli z koše. Za nimi se jako hrách sypali ostatní človíčkové. Jenom Neználek se držel za okraj koše a s ním Bulka, který se mu zakousl vzadu do kalhot.

Balón dopadl na zem, poskočil jako míček, opsal vzduchem velikánský oblouk a zase bác! a znovu udeřil košem o zem a táhl ho za sebou. Pak narazil na cosi tvrdého a s ohlušující ranou praskl. Bulka se ve vzduchu otočil, dopadl na zem a se zoufalým kňučením pelášil pryč. Neználek vypadl z koše a zůstal bez hnutí ležet. Cesta vzduchem byla u konce.

Kapitola jedenáctá

NA NOVÉM MÍSTĚ

Neználek se octl na docela neznámém místě. Ležel v posteli po uši v peřinách. Peřina byla taková měkoučká, jako by v ní bylo samé chmýří z pampelišek. Probudily ho jakési hlasy. Otevřel oči, mrskl jimi sem a tam a viděl, že leží v cizím pokoji. V koutech stála maličká křesílka, na stěnách visely koberečky a obrazy všelijakých květin. U okna stál kulatý stolek na jedné nožce. Na stolku ležela hromádka barevných nití k vyšívání a polštářek, posetý jehličkami a špendlíky jako naježený ježek. Nedaleko byl psací stůl s psacími potřebami. Vedle stála knihovnička. Na zadní stěně u dveří viselo veliké zrcadlo.

A před zrcadlem stály dvě malenky a bavily se. Jedna měla modré šaty z lesklého hedvábí a právě takový hedvábný pásek, uvázaný vzadu na mašli. Měla modré oči a tmavé vlasy, zapletené do dlouhého copu. Druhá malenka byla v pestrých šatech s růžovými a fialovými kvítky. Vlasy měla světlé, skoro bílé, a padaly jí v kadeřích až na ramena. Nasazovala si před zrcadlem klobouk a bez ustání brebentila jako upovídaná straka:

„Takový protivný klobouk! Ať si ho nasadím jak chci, pořád to není ono. Chtěla jsem si udělat klobouk se širokým okrajem, ale nestačila mi látka, a tak jsem ho musela udělat s úzkým, jenže když je okraj moc úzký, vypadá obličej hrozně kulatý a to není tak hezké.“

„Přestaň se už vrtět před tím zrcadlem! Vystát nemohu, když se někdo takhle vrtí před zrcadlem,“ řekla modrooká malenka.

„A k čemu jsou podle tebe zrcadla?“ odpověděla jí ta světlovlasá. Nasadila si klobouk dozadu, div jí nespadl, naklonila hlavu, přimhouřila oči a znovu se zakoukala do zrcadla.

Neználkovi to bylo k smíchu. Neudržel se a vyprskl. Světlovláska okamžitě uskočila od zrcadla a nedůvěřivě se na Neználka podívala. Ale ten hned zavřel oči a tvářil se, že spí. Slyšel, jak obě malenky přišly po špičkách, aby neklapaly kramflíčky, k posteli a zastavily se opodál.

„Zaslechla jsem, jako by něco řekl,“ uslyšel Neználek zašeptat. „Ale třeba se mi to jen zdálo... Kdypak se asi vzpamatuje? Od včerejška už leží v bezvědomí.“

Druhý hlas odpověděl: „Medunka nařídila, že ho nesmíme budit. Povídala, abych ji zavolala, hned jak se sám probudí.“

Copak je to asi za Medunku? pomyslil si Neználek, ale nedal na sobě znát, že je poslouchá.

„Jaký je to statečný malíček!“ ozvalo se znovu šeptem. „Jen si pomysli - letět v balóně!“

Když Neználek slyšel o své statečnosti, pusa se mu rozesmála od ucha k uchu. Ale přece jen se zavčas vzpamatoval a přemohl smích.

„Přijdu, až se vzbudí,“ pokračoval hlas. „Hrozně ráda bych se ho už vyptala na ten balón. A on má zatím otřes mozku!“

Povídali, že mu hráli! myslil si Neználek. Jakýpak otřes mozku!

Světlovláska se rozloučila a odešla. V pokoji bylo ticho. Neználek ležel ještě dlouho se zavřenýma očima, ale uši měl nastražené. Konečně otevřel jedno oko - a uviděl nad sebou skloněnou hlavu modrooké malenky. Malenka se přívětivě usmála, ale pak se zamračila, pohrozila mu prstem a zeptala se:

„To se vždycky takhle probouzíte? Nejdřív jedním okem a pak teprve druhým?“

Neználek přikývl a otevřel i druhé oko.

„A to už nespíte?“

„Ne, zrovna jsem se vzbudil.“

Neználek chtěl ještě něco říci, ale malenka si dala prstík na ústa a řekla:

„Mlčte, mlčte! Nesmíte mluvit! Jste hrozně nemocný.“

„Ale kdepak, vůbec ne!“

„Jak to víte? Copak jste doktor?“

„To nejsem.“

„Tak prosím. A mluvíte! Musíte hezky klidně ležet, dokud nezavolám doktora. Jakpak se vlastně jmenujete?“

„Neználek. A vy?“

„Říkají mi Modroočka.“

„Hezké jméno,“ pochválil Neználek.

„To jsem ráda, že se vám líbí. Jak je vidět, jste docela způsobný malíček.“

Neználek se rozzářil. Moc ho těšilo, že ho Modroočka pochválila, protože ho skoro nikdy nikdo nechválil a všichni ho spíš hubovali. Malíčci tu nablízku nebyli, a tak se Neználek nebál, že ho budou škádlit, že mluví s malenkou. Hovořil proto s Modroočkou docela nenuceně a zdvořile.

„A jak se jmenuje ta druhá?“ zeptal se.

„Která druhá?“

„No ta, co jste s ní mluvila. Taková hezoučká, světlovlasá.“

„Oh!“ vykřikla Modroočka. „Tak to vy jste už dlouho vzhůru, co?“

„Ale kdepak, jen jsem na chviličku pootevřel oči a hned jsem zase usnul.“

„To není pravda!“ zavrtěla hlavou Modroočka a zamračila se. „A vy si myslíte, že já nejsem tak hezká?“

„Co vás to napadá!“ polekal se Neználek. „Vy jste přece taky hezká.“

„A která z nás je hezčí, já, nebo ona?“

„No... vy... i ona. Obě dvě jste tuze hezké.“

„A vy jste zas ošklivý malý lhář! Ale já vám to odpustím,“ řekla mu Modroočka. „Sněžinka se jmenuje ta vaše krasavice. Však se s ní ještě uvidíte. Ale už dost! Mnoho mluvení vám škodí. Klidně ležte - a ne abyste vstal! Ihned zavolám Medunku.“

„Kdo je to vlastně ta Medunka?“

„Medunka je naše doktorka. Bude vás léčit.“

Modroočka odešla. Neználek okamžitě vyskočil z postele a začal hledat šaty. Chtěl vzít rychle nohy na ramena, protože věděl, že doktoři moc rádi hostí pacienty ricínovým olejem a mažou je jódem, který hrozně pálí. Šaty nenašel, ale všiml si panenky: seděla na maličké lavičce opřená zády o stěnu. Hned dostal chuť panenku rozbít a podívat se, co v ní je, jestli vata, nebo piliny. Zapomněl na šaty a hledal nůž. Ale vtom se uviděl v zrcadle, hodil panenku na zem, začal se před zrcadlem všelijak pitvořit a prohlížet si obličej. Když se konečně dost vynadíval, řekl si: „A náhodou já jsem taky hezký. A obličej nemám ani trošku kulatý.“

Tu se za dveřmi ozvaly kroky. Neználek rychle skočil do postele a přikryl se. Do pokoje vešla Modroočka a ještě jedna malenka v bílém plášti a v bílém čepečku s malým hnědým kufříčkem v ruce. Měla buclaté červené tváře a za kulatými brýlemi z rohoviny hleděla přísně šedivá očka.

Neználek poznal, že to je určitě ta Medunka, o které mluvila Modroočka.

Medunka si přistavila k Neználkově posteli židli, postavila na ni svůj kufřík, pokývala hlavou a řekla: „Ach tihle malíčci! Pořád si jen vymýšlejí nějaké nezbednosti! Nu, povězte, prosím, pročpak jste musel letět v balóně? Mlčte, mlčte! Vím,co řeknete: Já už to víckrát neudělám! Všichni malíčci to takhle říkají - a pak začnou vyvádět nanovo.“

Medunka otevřela kufřík, a v pokoji to hned zavonělo trochu jódem a trochu nějakými jinými léky. Neználek se bázlivě přikrčil. Medunka se k němu obrátila a řekla:

„Vstaňte, nemocný!“

Neználek začal lézt z postele.

„Nevstávejte, nemocný!“ řekla přísně Medunka. „Řekla jsem přece, abyste si sedl.“

Neználek pokrčil rameny a sedl si.

„Nekrčte rameny, nemocný!“ poznamenala Medunka. „Ukažte jazyk!“

„Proč?“

„Ukažte, ukažte! Musí to být.“

Neználek vyplázl jazyk.

„Řekněte a!“

„A-á-á-á-á!“ protáhl Neználek.

Medunka vyndala z kufříku dřevěnou trubičku a položila ji Neználkovi na prsa. „Dýchejte zhluboka, nemocný!“

Neználek zasupěl jako lokomotiva.

„A teď nedýchejte!“

„Chichichi!“ zasmál se Neználek.

„Čemu se smějete, nemocný? Nezdá se mi, že bych řekla něco k smíchu.“

„Jakpak mohu nedýchat?“ zeptal se usmátý Neználek a chichtal se dál.

„Nedýchat vůbec, to ovšem nemůžete, ale na chviličku zadržet dech, to přece jde.“

„To jo,“ přisvědčil Neználek a přestal dýchat.

Když Medunka skončila prohlídku, sedla si za stůl a psala recepis.

„Náš nemocný má na rameni modřinu,“ řekla Modroočce. „Zajděte do lékárny, dají vám tam medovou náplast. Kousek jí odstřihněte a přiložte ji nemocnému na rameno. A nedovolte mu vstát! Jestli vstane, rozbije vám všechno nádobí a někomu hlavu. Na malíčky se musí zostra.“

Medunka schovala svoji trubičku do kufříku, podívala se ještě jednou přísně na Neználka a odešla. Modroočka vzala se stolu recepis a povídá:

„Slyšel jste? Musíte ležet!“

Neználek se místo odpovědi jen smutně zatvářil.

„Jen se mi tady nešklebte! A neopovažujte se hledat šaty - dobře jsem je schovala!“ řekla Modroočka a odešla z pokoje s recepisem v ruce.

Kapitola dvanáctá

NOVÍ ZNÁMÍ

Když Modroočka odešla, Neználek ještě chviličku ležel; pak si vzpomněl, že se chtěl podívat, z čeho je udělaná panenka. Už se chystal vstát, ale vtom se za dveřmi ozvaly znovu kroky a něčí šepot:

„Kde je?“

„Tam.“

„A co dělá?“

„Leží v posteli.“

„Mrtvý?“

„I ne, zdá se, že živý.“

„Nech mě kouknout.“

„Počkej!“

Neználek se podíval na dveře a všiml si, že se někdo tajně dívá klíčovou dírkou.

„Tak pusť mě přece, lakoto nepřející! Taky se chci podívat!“ ozvalo se znovu šeptem.

„A zrovna nepustím, když mi nadáváš!“

Za dveřmi se strhl rámus.

„Nestrkej se, nech toho!“ bylo slyšet rozzlobené pištění. „Ještě jednou mě strč a vytahám tě za pačesy!“

„A já tebe za copy - a načutnu tě, uvidíš!“

Neználek se chtěl podívat, kdo se to tam hádá, vyskočil z postele a rychle otevřel dveře. Ozvala se dutá rána a Neználek před sebou uviděl dvě malenky. Uskočily, chytily se rukama za čela a polekaně koukaly na Neználka. Jedna měla na zástěrce vyšitého zeleného zajíčka a druhá červeného jelínka. Obě jako na povel zamrkaly, daly se do pláče, otočily se a pustily se nahoru po úzkých dřevěných schodech vpravo od dveří.

„Béé!“ plakala hlasitě malenka s kraťoučkými cůpky, které jí vzadu trčely na obě strany.

„Búúú!“ přizvukovala jí druhá s velkou modrou mašlí na samé šošolce.

Neználek se podrbal za uchem a broukl si pod vousy: „Tohle je mi nadělení! Tak se mi zdá, že jsem je pořádně bouchl dveřmi!“

Dostal strach, aby v cizím domě zase něco neprovedl, vlezl si proto do postele a rozhodl se, že si ještě zdřímne. Ale za chviličku se v chodbě znovu ozvaly kroky. Dveře se otevřely a do pokoje nakoukla další malenka. Měla kudrnaté vlasy, veselé nezbedné oči a potměšilou tvářičku se špičatým nosíkem.

„Malíček!“ křikla. „Práč-rváč!“

Neználek v posteli až překvapením povyskočil. Ale dveře už zase zaklaply a bylo slyšet, jak se kroky rychle vzdalují. Neználek pokrčil rameny a opovržlivě zabručel:

„Náfučka!“

Položil hlavu na polštář, a dokonce už začal dřímat, když vtom se dveře otevřely ještě jednou a do pokoje nakoukla tatáž kudrnatá malenka.

„Práč-rváč!“ vykřikla. „Chachacha!“

A hned zas zabouchla. Neználek vyskočil z postele, vyběhl na chodbu, ale tam už nebylo živé duše.

„No dobrá!“ zabručel hrozivě. Vzal s psacího stolu dřevěné pravítko a přikrčil se za dveřmi. Nemusel dlouho čekat. Brzo se v chodbě ozvaly kroky. Neználek napřáhl pravítko, dveře se otevřely, do pokoje vešla Modroočka - a vtom už dostala pravítkem po hlavě.

„Au!“ vyjekla a popadla se za čelo. „Proč mě tlučete pravítkem? Teď budu mít na čele modřinu!“

„Třeba nebudete,“ odpověděl Neználek a rozpačitě točil pravítkem v ruce.

„A budu a budu! Víte vy, jaká já jsem choulostivá? I kdybyste mě jen peříčkem uhodil, hned mám modřinu.“

„Můžete si přilepit kousek náplasti,“ poradil jí Neználek. „Přinesla jste přece z lékárny náplast?“

„Jenže pro vás.“

„Však to bude stačit pro oba!“ odpověděl Neználek. Vzal náplast a rozstříhal ji nůžkami na čtyři dílky.

„Honem mi ji přilepte!“ rozčilovala se Modroočka. „Semhle, semhle...“

Nastavila čelo a ukázala prstem, kam ji má nalepit. Neználek přilepil náplast, ale pak si všiml, že je nakřivo, a začal ji zas odlepovat.

„Opatrně, pozor!“ křičela Modroočka. „Celé čelo mi umažete tou škaredou náplastí!“

„Teď je to dobré,“ řekl nakonec Neználek.

Modroočka odběhla k zrcadlu: „Dobré, on si řekne dobré! A co když mě někdo uvidí s náplastí na čele? Tak ukažte to vaše rameno! Kde máte modřinu?“

A nalepila Neználkovi na rameno kousek náplasti.

„To já nechtěl praštit vás,“ přiznal se Neználek.

„Tak koho?“ Neználek se užuž chystal povědět, že ho škádlila nějaká neznámá malenka, ale uvědomil si, že by to bylo žalobnictví.

„Ale nikoho,“ zabručel proto. „Chtěl jsem zkrátka jenom vyzkoušet, jestli to jde, klepnout někoho tímhle pravítkem.“

„Vy malíčci si pořád jenom vymýšlíte, jak někoho něčím klepnout. Ale když pak někdo klepne vás, to už se vám tak moc nelíbí... Čemu se smějete? Je vám k smíchu, že mám na čele tu náplast?“ A znovu šla k zrcadlu: „Namouduši je to směšné, mít na čele takový čtvereček!“

„Tak si z něho vystřihněte kolečko,“ radil jí Neználek.

Modroočka si odlepila náplast, vystřihla z ní kolečko a přilepila si ji zpátky.

„Myslíte, že je to takhle lepší?“ obrátila se k Neználkovi.

„Určitě,“ potvrdil Neználek. „Podle mne vám to teď dokonce sluší.“

Modroočka přimhouřila oči a zadívala se do zrcadla.

„A teď mi dejte moje kalhoty a blůzu,“ požádal Neználek.

„Nejdřív se pojďte umýt a pak dostanete šaty.“

Modroočka odvedla Neználka do kuchyně. Na stěně tam bylo umývadlo, vedle na hřebíku visel ručník a na poličce leželo mýdlo a zubní pasta.

„Vyčistěte si zuby!“ řekla Modroočka a podala Neználkovi kartáček na zuby.

„Zubní pastu nemohu ani vidět!“ bručel Neználek.

„Pročpak?“

„Vůbec není dobrá.“

„Však ji nemusíte jíst.“

„To je jedno. Štípe do jazyka.“

„Snad vám ho neuštípne.“

Chtě nechtě si Neználek musil čistit zuby. Přejel je dvakrát kartáčkem, zoufale se zašklebil a začal plivat. Pak si vypláchl pusu vodou a namydlil si ruce. Když byl hotov, položil mýdlo na poličku a myl si obličej.

„Obličej také mýdlem!“ připomněla mu Modroočka.

„A nač to!“ odpověděl Neználek. „Mýdlo jen darmo štípe do očí.“

„Tak dost už - a ticho prosím!“ řekla přísně Modroočka. „Jinak nedostanete šaty.“

Nedalo se nic dělat. Neználek si namydlil obličej a rychle si zas oplachoval mýdlo vodou.

„Brrr!“ třásl se. „Taková ledová voda!“

Jakžtakž si opláchl obličej, natáhl před sebe ruce a se zavřenýma očima začal šmátrat rukama po zdi. Modroočka se na něj dívala a div se nedala do smíchu.

„Copak hledáte?“

„R-r-ru-ručník,“ drkotal Neználek zuby a třásl se zimou.

„A to se hledá se zavřenýma očima? Otevřte je!“

„Jak je mám otevřít, když mě to z-z-zatracené mýdlo štípe i tak!“

„Měl jste si je pěkně opláchnout.“

Modroočka sundala ze stěny ručník a podala ho Neználkovi. Neználek si pořádně utřel obličej a teprve pak se odvážil otevřít oči.

„Vidíte, hned jste čistší. A dokonce i hezčí,“ řekla mu Modroočka. Ale když si všimla na ručníku špinavých šmouh, dodala: „Jenže příště se musíte umýt pořádněji. Prominu vám to jen napoprvé.“

Přinesla Neználkovi šaty a řekla: „Oblékněte se a přijďte nahoru na čaj. Jistě už máte hlad.“

„Jako vlk,“ přiznal se Neználek. „Myslím, že bych snědl celého slona.“

„Ach vy chudáčku! Nu, přijďte brzo, počkáme na vás.“

Kapitola třináctá Zpět na obsah

Kapitola třináctá

ROZHOVOR ZA STOLEM

Neználek se rychle oblékl a vydal se nahoru po vrzavém dřevěném schodišti. Octl se v pokoji o trochu menším, než byl dolejší, ale mnohem útulnějším. Dvě polokruhová okna s krásnými záclonkami vedla na ulici. Mezi okny byly dveře na balkón. Uprostřed místnosti stál stůl plný plničký váziček, mističek a talířků s všelijakými zavařeninami, s pečivem, vdolečky, preclíky, makovými koláčky, rohlíčky a jinými dobrotami. Bylo vidět, že malenky chtěly pohostit Neználka jaksepatří skvěle. Neználek ani nevěděl, na co dřív koukat, když spatřil na stole takové bohaté pohoštění. Malenka s mašlí a malenka s cůpky už nalévaly čaj. Malenka s kučerami vyndávala z kredence jablečnou marmeládu. Modroočka seznámila Neználka se svými přítelkyněmi. Malenka s kučerami se jmenovala Libelka, malenka s cůpky Jelenka a malenka s mašlí Zajuška. Neználek si už chtěl rychle sednout za stůl, ale vtom se otevřely dveře a do pokoje vstoupily další čtyři malenky. Modroočka je Neználkovi představila.

„A tohle jsou naše sousedky: Havranka, Březulka, Chudobka a Rosička."

Malenky obklopily Neználka ze všech stran.

„Tak vy jste k nám přiletěl v balóně?" zeptala se černovlasá Havranka.

„Tak, tak, v balóně," odpověděl vážně Neználek a pokukoval po stole.

„To musí být ale hrozné, létat v balóně, že?" vyzvídala tlusťoučká Rosička.

„Přímo strašné! - Vlastně vůbec ne, ani trošku!" opravil se rychle Neználek.

„Jaký jste statečný! Já bych balónem neletěla ani za nic!" prohlásila Březulka.

„A odkud jste to přiletěl?" ptala se Chudobka.

„Z Kvítečkova."

„Kdepak to je?"

„Tamhle někde," mávl Neználek neurčitě rukou. „Na Okurkové řece."

„Jaktěživa jsem o takové řece neslyšela," řekla Havranka. „To musí být asi daleko!"

„Hrozně daleko," přisvědčil Neználek. „Nu, posaďte se za stůl, nebo vám vystydne čaj," pozvala Modroočka hosty ke stolu.

Neználek se nedal dvakrát pobízet. V mžiku se usadil za stolem a začal si cpát pusu koblihami, preclíky, zavařeninou i marmeládami. Malenky nejedly skoro vůbec nic, takovou už měly chuť vyptat se Neználka na balón.

Nakonec to Libelka nevydržela a zeptala se: „A povězte nám, prosím vás, kdopak si to vlastně vymyslil, létat v balóně?"

„Já," odpověděl Neználek a ze všech sil pracoval čelistmi, jak chtěl co nejdřív rozkousat kousek koblihy.

„Neříkejte! Opravdu vy?" ozvaly se výkřiky.

„Čestné slovo, že já! Ať se na místě propadnu!" zadušoval se Neználek a div se neudávil koblihou.

„To je úžasné! Vypravujte nám o tom, pěkně prosím!" žadonila Rosička.

„Jaképak vyprávění..." rozhodil Neználek rukama. „Zkrátka, už dávno mě naši malíčkové prosili, abych něco vymyslil: Vymysli něco, kamaráde, no tak! Povídám: Už mě to, kamarádi, omrzelo, věčně něco vymýšlet. Vymyslete si sami! Jenže oni pořád: Kdepak my! My jsme přece hloupí, ale ty jsi chytrý. Co ti to udělá? Vymysli něco! - Tak dobrá, povídám já. Co mám s vámi dělat! Něco teda vymyslím. No a začal jsem vymýšlet."

Neználek zamyšleně žvýkal koblihu. Malenky se na něho netrpělivě dívaly. Konečně se Jelenka rozhodla přerušit mlčení, a když viděla, že se Neználek natáhl pro další koblížek, řekla rychle:

„Přestal jste u toho, jak jste začal vymýšlet."

„Správně!“ vykřikl Neználek, jako by se probudil, a klepl koblihou o stůl. „Přemýšlel jsem tři dny a tři noci - a co myslíte? Vymyslil jsem! Tak, kamarádi, povídám, budete mít balón! A udělali jsme balón. Dokonce o něm Květík - to je totiž náš básník - napsal verše: Náš Neználek balón vymyslil... Ba ne: Vymyslil balón Neználek náš... Nebo možná: Náš balón vymyslil Neználek... Ne, tak taky ne, už jsem to zapomněl. O mně, víte, je už taková spousta básní, že si je ani všechny nepamatuju.“

Neználek se pustil do další koblihy.

„A jak jste ten balón udělali?“ zeptala se Modroočka.

„Jo, to byla tenkrát velikánská práce! Všichni naši malíčkové pracovali ve dne v noci. Tenhle natírá gumou, tamhleten pumpuje - a já jen chodím a pohvizduju si... tedy, vlastně nepohvizduju, ale každému ukazuju, co a jak. Když on beze mne žádný ničemu nerozumí! Každému abych všechno vysvětlil a ukázal - práce je to hrozně odpovědná, balón může každou chvíli prasknout. Ještěže mám dva pomocníky, Šroubka a Vroubka - hotoví všeumělci. Všecko dokážou udělat, ale hlava, hlava jim neslouží. Co jim člověk nevysvětlí, neumějí. Dokonce ani, jak se dělá kotel. Tak jim to vysvětlím - a už to jede: v kotli to vře, voda bublá, pára syčí - no hrůza!“

Malenky poslouchaly, ani nedutaly.

„A dál? Co bylo dál?“ vykřikly jedna přes druhou, sotva Neználek na chviličku přestal.

„Konečně přišel den odletu,“ pokračoval. „Človíčků se sešly celé tisíce! Jedni říkali, že balón poletí, druzí, že nepoletí. Začala rvačka. Ti, co říkali, že balón poletí, bušili do těch, kteří říkali, že nepoletí, a ti, co říkali, že nepoletí, dávali co proto těm, kteří říkali, že poletí. Ba ne, myslím, že to bylo obráceně: ti, co poletí, do těch, co nepoletí... Nebo ne, naopak... Zkrátka - čert aby se v tom vyznal, kdo do koho bušil. Bušil prostě jeden do druhého.“

„To je jedno,“ řekla Modroočka, „ale vypravujte o balónu, a ne o rvačce.“

„Dobrá,“ souhlasil Neználek. „No a tak se poprali a my jsme vlezli do koše, já pronesl řeč, jako že tedy letíme a na shledanou, kamarádi, a tak - a letěli jsme. Přiletíme nahoru a koukáme, že země pod námi není větší než tenhle vdoleček.“

„To není možná!“ vykřikly malenky údivem.

„Ať se propadnu, jestli lžu!“ zadušoval se Neználek.

„Neskákejte mu do řeči!“ řekla rozhněvaně Modroočka. „Nerušte ho! Nebude nám přece lhát!“

„Správně, nerušte mě, když lžu... vlastně, co to povídám, nerušte mě, když mluvím pravdu,“ ubreptl se Neználek.

„Vypravujte, vypravujte!“ volaly malenky sborem.

„No tak,“ pokračoval Neználek, „letíme tedy do výšky. Najednou - bum!, výš to nejde. Koukám, že jsme narazili na mrak. Co teď? Vzali jsme sekyru a prosekali jsme do mraku díru. A zas letíme výš. A hele: letíme vzhůru nohama - nebe je dole a země nahoře.“

„Jak to?“ divily se malenky. „Přírodní zákon,“ vysvětlil Neználek. „Nad mraky se vždycky lítá vzhůru nohama. Přiletěli jsme až docela nahoru. Byl tam mráz tisíc stupňů a jedna desetina. Všichni jsme mrzli. Balón vystydl a začal padat. Ale já byl chytrý a dal jsem rozkaz naložit do koše pytle s pískem. Teď jsme je vyhazovali ven. Vyhazujeme, vyhazujeme - až už jsme neměli ani jeden. Co teď? Byl s námi malíček, nějaký Všeználek, takový strašpytel! Viděl, že balón padá, a hned začal brečet, šup dolů padákem - a šel domů. Balónu se ulehčilo a vyletěl nahoru. Pak ale zase padal dolů a vtom sebou bouchl o zem a poskočil a znova buch... Vykutálel jsem se z koše - a prásk hlavou o zem!“

Neználek se rozohnil, až bouchl pěstí do stolu - a rovnou do koblihy. Z koblížku vystříkla na všechny strany nádivka. Malenky sebou trhly a div se leknutím nesvalily ze židlí.

„A co dál?“ vyzvídaly, když se trošičku vzpamatovaly.

„Dál si to už nepamatuju.“

Bylo ticho. Malenky hleděly s obdivem na Neználka. Zdálo se jim, že je to opravdovský hrdina.

Konečně řekla Modroočka: „Vy jste nás panečku polekal tím svým balónem. Seděly jsme včera večer na balkóně a pily čaj. Najednou koukáme, že letí obrovská koule - a rovnou na náš dům a nabodává se na plot... A vtom - bum! Balón praskl, a když jsme přiběhly, viděly jsme jen koš z březové kůry.“

„Ležel jste jako bez ducha!“ prohodila Zajuška. „To bylo strašné!“

„Jednu botu jste měl na noze, druhá visela na plotě - a klobouk na stromě,“ dodala Jelenka.

„U košile se vám utrhl rukáv, našly jsme ho teprve dnes ráno,“ řekla Libelka. „Musely jsme vám ho rychle přišít.“

„A jak jsem se dostal do tohohle domu?“ zeptal se Neználek.

„Přinesly jsme vás. Přece jsme vás nemohly nechat přes noc na dvoře!“ odpověděla Modroočka.

„Byl jste dočista jako mrtvý,“ znovu prohodila Zajuška. „Ale Medunka řekla, že můžete ještě obživnout, protože prý máte pevný tenhle... or-ga-nismus.“

„To jo, organismus, ten mám pevný - a hlavu ještě pevnější,“ vychloubal se Neználek. „Jiný na mém místě by už měl určitě mozkotřesení.“

„Nechtěl jste říci otřes mozku?“ poznamenala kousavě Modroočka.

„Tak, správně, otřes mozku,“ opravil se Neználek.

„Ale říkal jste přece, že jste neletěl v balóně sám?“ optala se Modroočka.

„Samozřejmě že ne sám. Bylo nás šestnáct. Toť se ví, ten strašpytel Všeználek vyskočil padákem, a tak nás zbylo patnáct.“

„A kdepak jsou ti ostatní?“ zeptala se Havranka.

„Nevím,“ pokrčil rameny Neználek. „V koši už nebyl nikdo?“

„Našly jsme tam jen barvy a cestovní lékárničku.“

„Tak to jsou Tubičkovy barvy! A Pilulkinova lékárnička,“ prohlásil Neználek.

Vtom se otevřely dveře a do pokoje vběhla Sněžinka.

„Slyšely jste tu novinu?“ volala. „Nejnovější novina! Přiletěl ještě jeden balón a taky se rozbil. A v něm přiletělo čtrnáct malíčků. Spadli včera večer za městem. Teprve dnes ráno, když se rozednilo, našly je naše malenky a pomohly jim do nemocnice.“

„Zabili se?“ vyhrkla Jelenka.

„Kdepak!“ mávla rukou Sněžinka. „Povídala Medunka, že je všechny vyléčí.“

„To budou určitě oni - moji kamarádi!“ vykřikl Neználek. „Hned půjdu do nemocnice a všecko vypátrám.“

„Půjdu s vámi,“ nabídla se Modroočka.

„A já taky,“ prohlásila Sněžinka. Tu si však všimla, že má Modroočka na čele kulatou náplast, a vykřikla: „Ach, zlatíčko, jaké to máš na čele rozkošné kolečko! Ohromně ti sluší! To je nová móda, nosit na čele kolečka? Udělám si taky takové.“

„Ale kdepak,“ odpověděla Modroočka, „to je jenom náplast. Uhodila jsem se z ničeho nic dveřmi do čela.“

„Ach ták...“ řekla zklamaně Sněžinka. Běžela k zrcadlu a začala si nasazovat klobouk. V mžiku byl pokoj prázdný. Všechny malenky se rozběhly vykládat novinky sousedům.

Kapitola čtrnáctá

PROCHÁZKA MĚSTEM

Sněžinka a Modroočka vyšly s Neználkem na ulici. Po obou stranách se táhly plůtky spletené z tenkých vrbových proutků. Za plůtky vykukovaly hezoučké domky s červenými a zelenými střechami. Nad domky se zdvihaly obrovské jabloně, hrušně a švestky. Stromy rostly v zahradách i na ulicích. Celé město tonulo v zeleni stromů, a jmenovalo se proto Zelení. Neználek se zvědavě rozhlížel. Všecko bylo čisté jako ze škatulky. Ve všech zahradách pracovaly malenky. Některé stříhaly nůžkami trávu, aby nerostla výš, než bylo třeba, jiné byly vyzbrojeny košťaty a umetaly cestičky, třetí usilovně klepaly prach z dlouhých koberců.

Těmi koberci pokrývaly v Zelení nejen podlahy v domech, ale dokonce i chodníky. Některé hospodyňky se velice strachovaly, aby jim kolemjdoucí neumazali koberce, i stály proto vedle a upozorňovaly, aby po nich nikdo nešlapal, a jestli by si už někdo tuze rád šlápl, aby si aspoň pořádně očistil boty.

V mnoha zahrádkách byly cestičky vystlány koberci a také stěny domů byly zvenčí ověšeny krásnými pestrými koberečky.

V Zelení byl vodovod ze stébel rákosu. Rákosová stébla jsou jak známo uvnitř dutá a voda jimi může téci jako potrubím. Potrubí bylo položeno v každé ulici. Neleželo však, jak by si leckdo myslil, přímo na zemi, ale bylo připevněno kousek výš na dřevěných sloupcích. Proto potrubí nehnilo a mohlo sloužit velmi dlouho, i když potřebovalo pořád prohlížet a opravovat, aby z něho neunikala voda. Od hlavního potrubí, které bylo na ulici, vedly ke každému domu odbočky. A tak měli všude vodovod. Bylo to úžasně pohodlné. Kromě toho stál před každým domem vodotrysk. To zas bylo velice krásné a přitom užitečné, protože přebytečné vody z vodotrysku se používalo na zalévání zahrady.

U každého dvorku byla totiž zahrádka, kde rostla vodnice, ředkvičky, červená řepa, mrkev a všelijaká jiná zelenina. V jedné zahrádce Neználek zahlédl, jak malenky sklízejí. Okopaly řepu nebo mrkev pěkně kolem dokola, přivázaly k zelené nati provaz, chytily za něj a ze všech sil začaly tahat. Řepa nebo mrkev vyklouzla ze země i s kořenem a malenky ji s výskotem a smíchem táhly na provaze domů.

„A copak u vás bydlí jen samé malenky a ani jeden malíček?“ zeptal se Neználek udiveně.

„Tak, tak, v našem městě zůstaly jenom malenky. Všichni malíčci se totiž odstěhovali na koupaliště k řece. Mají tam své město, říkají mu Dračín.“

„A cože se usadili na koupališti?“ zeptal se Neználek.

„Protože se jim tam líbí. Nejraději se celé dny opalují a koupou. A v zimě, když řeka zamrzne, chodí bruslit. A taky proto, že se řeka na jaře rozvodňuje a zaplavuje celé město.“

„Co je na tom pěkného?“ podivil se Neználek.

„Podle mého také nic," řekla Sněžinka, „ale našim malíčkům se to líbí. Jezdí při povodni na loukách a zachraňují jeden druhého před velkou vodou. Mají prostě hrozně rádi všelijaká dobrodružství."

„To já taky," povídá Neználek. „Nemohl bych se s těmi vašimi malíčky seznámit?"

„Kdepak," řekla Sněžinka. „Za prvé to do Dračína trvá dobrou hodinu, protože na koupaliště je to pěkný kousek dolů po řece, za druhé byste se u nich ničemu pěknému nepřiučil - a za třetí jsme se s nimi pohádaly."

„A pročpak jste se pohádaly?" vyzvídal Neználek.

„Víte vy vůbec, co nám provedli?" řekla Modroočka. „V zimě nás k sobě pozvali na vánoční stromeček. Povídali, že u nich bude hudba a tanec a tak - a když jsme přišly, víte, co udělali? Začali nás koulovat!"

„No a -?" zeptal se Neználek.

„Přestaly jsme se s nimi kamarádit. A od té doby k nim nechodíme."

„A oni k vám?"

„Taky ne. Ze začátku sem někteří sem tam přišli, ale nikdo si s nimi nechtěl hrát, a tak začali z dlouhé chvíle vyvádět: tuhle rozbili okno, tamhle polámali plot..." řekla Sněžinka.

„A potom k nám poslali malíčka, Cvoček mu říkají," vyprávěla dál Modroočka. „To vám byl poprask!"

„To tedy byl," vpadla jí do řeči Sněžinka. „Ten Cvoček k nám tehdy přišel a namluvil nám, že prý se s námi chce kamarádit a že prý nemá malíčky rád, protože jsou rozpustilí. Tak jsme mu dovolily, aby bydlel v našem městě. A co myslíte, že nakonec vyvedl? V noci utekl z domu a začal tropit všelijaké výtržnosti. V jednom domě zapřel zvenčí dveře polenem, že se ráno nedaly zevnitř otevřít, v jiném domě pověsil na dveře kus dřeva, aby každého, kdo vyjde ven, uhodilo po hlavě, ve třetím domě natáhl přes dveře provaz, aby všichni zakopli a upadli, ve čtvrtém rozboural na střeše komín, v pátém rozbil okna..."

Neználek se až kuckal smíchy, když tak poslouchal tuhle povedenou historii.

„Vy se smějete," řekla Modroočka, „ale kolik malenek si rozbilo nos! Jedna malenka lezla na střechu spravovat komín a spadla a divže si nezlámala nohu."

„Já se nesměju malenkám, ale tomu Cvočkovi," odpověděl Neználek.

„Na tom není vůbec nic k smíchu, ten by potřeboval pořádně nasekat, aby podruhé takhle nevyváděl," poznamenala Sněžinka.

Vtom šli kolem jabloně, která rostla uprostřed ulice. Všechny větve byly obsypané zralými červenými jablky. Dole byl k jabloni přistaven vysoký dřevěný žebřík, sahal však jen do poloviny vysokánského kmene. Nahoru k vrcholu vedl provazový žebřík přivázaný k spodní větvi stromu. Na ní seděly dvě malenky. První horlivě řezala pilou stopku jablka, druhá starostlivě přidržovala první, aby nespadla.

„Tady jděte opatrně," upozorňovala Modroočka Neználka. „Jablko může spadnout a zabít vás."

„Žádné strachy, mne nezabije!" vychloubal se Neználek. „Já mám tvrdou hlavu."

„Malíčci si myslí, že jsou kurážní jen oni, a zatím malenky nemají odvahy o nic míň. Vidíte, do jaké výšky vylezly," řekla Sněžinka.

„Jenomže malíčci létají v balónech a jezdí v autech," povídá Neználek.

„To je toho!" na to Sněžinka. „U nás umí taky hodně malenek jezdit v autě."

„Copak vy máte automobil?"

„Máme. Jenže rozbitý. Spravovaly jsme ho, jak jsme mohly, ale pořád to ne a ne spravit. Nepomohl byste nám s tím?"

„Samo sebou, proč ne," řekl Neználek. „V tomhle já se vyznám. Až pustí Šroubka a Vroubka z nemocnice, všechno jim vysvětlím, a oni to už zařídí."

„To bude úžasné!" zatleskala Sněžinka rukama.

Vtom spatřil Neználek takový div světa, jaký ještě jakživ neviděl. Uprostřed ulice ležely obrovské zelené koule, veliké přinejmenším jako dvoupatrový dům a možná že i větší.

„Co je tohle za balóny?" podivil se Neználek.

Sněžinka a Modroočka se zasmály.

„To jsou přece melouny,“ řekly mu. „Copak jste ještě nikdy neviděl melouny?“

„Nikdy,“ přiznal se Neználek. „U nás melouny nerostou. A k čemu jsou?“

Sněžinka vyprskla: „Júúú, malíček - a neví: k čemu jsou melouny! Ještě se zeptejte, k čemu jsou jablka a hrušky.“

„Snad ne k jídlu?“ podivil se Neználek. „Takováhle obluda se přece nesní ani za rok!“

„Však my je taky nejíme,“ vysvětlila mu Modroočka. „Stáčíme z nich sladkou šťávu, sirup, rozumíte? Když se dole navrtá do melounu dírka, teče z něho sladká šťáva. Z jednoho melounu bývá i několik sudů sirupu.“

„A kdopak to vymyslil, sázet melouny?“ zeptal se Neználek.

„Ale to je u nás jedna taková malenka, víte, tuze šikovná, Slámečka se jmenuje,“ vysvětlovala Modroočka. „Hrozně ráda sází všelijaké rostliny a pěstuje z nich nové druhy. Dřív jsme u nás tohle ovoce taky neměly. Ale někdo Slámečce řekl, že viděl v lese divoké melouny, a tak jednou takhle na podzim uspořádala Slámečka do lesa výpravu a na pasece se jí opravdu podařilo najít houštinu divokých melounů. Výprava se vrátila s melounovými semeny a na jaře je Slámečka zasadila do země. Melouny vyrostly velké, ale kyselé. Slámečka pracovala, ani si neoddechla, a pořád jen zkoušela šťávu ze všech melounů. Nakonec se jí povedlo vybrat jeden s docela maličko kyselou šťávou. A tak zasadila napřesrok semena tohohle melounu. Tentokrát se už urodily melouny o drobet méně kyselé, dokonce mezi nimi byly i skoro sladké. Slámečka vybrala zase ten nejsladší a příští rok zasadila jeho semena. Tak to dělala několik let a nakonec dokázala, že jsou melouny jako med.“

„Teď Slámečku všichni chválí, ale dřív, dřív jí panečku dávali co proto!“ řekla Sněžinka.

„A proč?“ divil se Neználek. „Nikdo už nevěřil, že z takového šťovíku může být někdy nějaký užitek. A k tomu rostly melouny po celém městě, na každém kroku, ani chodit se kvůli nim nedalo. Často začal růst někde u stěny domu. Dokud byl maličký, ještě to šlo, ale pak rostl a rostl, navalil se na zeď a začal ji bourat. Na jednom místě spadl dokonce pod melounem celý dům. Některé malenky chtěly Slámečce dočista zakázat sázet ty protivné zelené koule, ale jiné byly pro a pomáhaly jí.“

Zatím došli naši poutníčkové na břeh řeky.

„To je řeka Melounka,“ řekla Sněžinka. „Vidíte, co tu roste melounů?“

Přes řeku vedl uzoučký můstek podobný dlouhému koberečku z nějaké silné a pevné látky nataženému z jednoho břehu řeky na druhý.

„Tenhle most postavily taky naše malenky,“ pochlubila se Modroočka. „Celý měsíc jsme ho pletly z lněných lodyžek a malíčci nám ho pak pomohli natáhnout přes vodu.“

„Panečku, to bylo tenkrát něco!“ vpadla jí do řeči Sněžinka. „Jeden malíček při tom spadl do řeky a div se neutopil. Ale vytáhli ho.“

Modroočka vstoupila na můstek a vykračovala si na druhou stranu. Také Neználek vešel odvážně na most, ale sotva ucítil, že se mu houpá pod nohama, zůstal stát.

„Copak stojíte?“ zeptala se Sněžinka. „Snad nemáte strach?“

„Kdepak, vůbec ne. Jenom se mi ten most zdá nějak legrační.“

Neználek se shýbl a začal se přidržovat mostu rukama. Při tom se pochichtával, aby ukázal, že se ani trošku nebojí. Sněžinka vzala Neználka za jednu ruku, Modroočka za druhou a převedly ho přes můstek. Malenky poznaly, že se Neználek bojí, ale nesmály se mu, protože věděly, že malíčci nesnesou, když se jim někdo směje.

Přešli na druhý břeh a za chviličku se octli před běloučkým domkem se zelenou střechou.

„Tak tohleto je naše nemocnice,“ řekla Modroočka.

Kapitola patnáctá

V NEMOCNICI

Zastavili se u dveří. Sněžinka zatáhla za rukojeť zvonku. Ozvalo se zacinkání: „Cink! Cink!“ Dveře se otevřely a na prahu se objevila ošetřovatelka v bílém plášti a v čepečku, zpod kterého jí vykukovaly zlaté kučery.

„I propánakrále!“ vykřikla a polekaně spráskla ruce. „Snad nevedete dalšího pacienta? Už nemáme ani místečko, namouduši! Kde se jich jen tolik nabralo! Celý rok je nemocnice prázdná, nikdo se nechce léčit - a dneska najednou už patnáctý nemocný!“

„Ale ne, tomuhle malíčkovi vůbec nic není,“ řekla jí Sněžinka. „Přišel jen navštívit kamarády.“

„No dobrá, tak tedy pojďte dál!“

Malenky s Neználkem vešli do ordinace. Za stolem seděla Medunka a cosi psala. Před ní ležela celá hromada nemocničních kartiček, kam se zapisují nemoci pacientů. Sotva uviděla Sněžinku a Modroočku, řekla rychle:

„Přišly jste se podívat na pacienty, co? Kdepak, to nejde! Nevíte, že nemocní potřebují klid? A copak, copak, Modroočko, už s náplastí na čele? Pěkně děkuju! Nu, já vám to prorokovala. To já znám: jak se v domě objeví třeba jen jeden jediný malíček, už můžeme čekat modřiny a boule.“

„Ale my se přece nechceme podívat na nemocné,“ odpověděla Sněžinka. „To tenhle malíček k nim přišel na návštěvu, je to jejich kamarád.“

„Tomuhle malíčkovi jsem přece nakázala ležet v posteli - a prosím, on si zatím bez lékařského dovolení vstal, a dokonce se už, jak vidím, pral. Nemohu ho pustit dál. Nemocnice není místo pro rvačky.“

„Já se vůbec nebudu prát,“ řekl Neználek.

„Ne, ne!“ vykřikla přísně Medunka a poklepala na stůl svým dřevěným naslouchátkem. „Malíčci vždycky říkají: Nebudu! - a pak se stejně perou.“

Tím byl pro ni rozhovor s Neználkem u konce a obrátila se k Modroočce.

„Nu tak, drahoušku, ukažte mi to své čelíčko!“ Odlepila náplast a začala prohlížet Modroočce čelo. „Náplast už nepotřebujete,“ řekla jí Medunka, když skončila prohlídku. „Pojďte se mnou, miláčku, nahřejeme vám čelíčko horským sluníčkem, a bude po modřině.“ A odešla s Modroočkou z ordinace.

Neználek uviděl na věšáku bílý plášť a čepeček. Dlouho se nerozmýšlel, oblékl si plášť, na hlavu si nasadil čepeček a na nos brýle, které nechala Medunka na stole, popadl dřevěné naslouchátko a odešel. Sněžinka na něho užasle hleděla a nestačila se divit jeho smělosti a důvtipu. Neználek prošel chodbou, otevřel dveře a octl se v nemocničním pokoji, kde leželi jeho kamarádi. Přišel k prvnímu lůžku a uviděl Bručouna. Byl zamračený a nevrlý.

„Jak se vám daří, nemocný?“ zeptal se Neználek změněným hlasem.

„Báječně!“ odpověděl Bručoun a zatvářil se při tom, jako by měl za pět minut umřít.

„Sedněte si, nemocný!“ rozkázal Neználek.

Bručoun se neochotně zdvihl, sedl si na posteli a tupě hleděl před sebe.

Neználek mu položil na prsa dřevěné naslouchátko a řekl: „Dýchejte!“

„Tak už toho mám dost!“ zabručel Bručoun. „To je samé vstaňte, ležte, dýchejte, nedýchejte...“

Neználek ho klepl naslouchátkem po hlavě a řekl: „Ty ses ale, Bručoune, ani za mák nezměnil. Pořád bručíš jako dřív.“

Bručoun se na něho překvapeně podíval: „Neználku!“

„Tiše!“ okřikl ho šeptem Neználek.

„Poslyš, Neználku, pomoz mi odtud,“ zašeptal Bručoun. „Nic mi není, čestné slovo! Rozbil jsem si jenom koleno, už to skoro nebolí, a pořád mě drží v posteli, šaty mi nechtějí dát - už to nevydržím! Chtěl bych se projít, rozumíš?“

Bručoun chytil Neználka za rukáv - a že ho nepustí.

„Dobrá,“ řekl mu Neználek. „Chvilku to vydrž, já něco vymyslím. Ale slib mi, že mě teď budeš poslouchat. A jestli se budou malenky ptát, kdo vymyslil balón, řekneš, že já.“

„Dobře, dobře,“ přikyvoval Bručoun. „Jen to už nějak udělej!“

„Nic se neboj!“ povzbudil ho Neználek. Šel ke druhému lůžku, na kterém ležel doktor Pilulkin.

„Neználku, chlapče drahá, vysvoboď mě!“ zašeptal Pilulkin. „Nedovedeš si představit, co tady zkusím! Celý život jsem léčil druhé - a teď tu léčí mne.“

„A copak ty taky nejsi nemocný?“

„Jakýpak nemocný! Na zádech stroupek, pod nosem škrábnutí. Kvůli tomu se přece v nemocnici ležet nemusí!“

„A proč si tě tu nechali?“

„Rozuměj tomu, nemocnici mají prázdnou, nikdo nestůně, a tak chtějí léčit stůj co stůj. To víš, malenky! A to jejich léčení? Fuj! Zevně medové obklady a zevnitř med. To je přece nesmysl! Zevně se má dávat jód a zevnitř ricínový olej! S takovým léčením já vůbec nesouhlasím!“

„A já taky ne!“ ozval se na sousední posteli Jaktík. „Chodit se nesmí, běhat se nesmí, na babu se nesmí hrát, na honěnou taky ne, zpívat se nesmí, všem nám sebraly šaty a nechaly nám jenom kapesník. Lež a smrkej - to je celá zábava!“

„A proč jste šli do nemocnice?“

„Včera jsme se vysypali za městem z koše a lehli jsme si, že budem spát. Ráno nás vzbudily malenky a povídají: Kde jste se tu vzali, malíčci? - Letěli jsme balónem, povídáme, a spadli jsme. - Ach, tak vy jste spadli! Och, tak to vás musíme léčit! Ach, tak pojďte hezky do nemocnice! A tak jsme šli.“

„Nikomu tedy nic není?“ zeptal se Neználek.

„Ne, jenom Kulka je nemocný.“

Neználek šel ke Kulkovi: „Co je s tebou?“

„Nohu jsem si vyvrtl. Neudělám ani krok. Ale to mě netrápí. Ztratil se mi Bulka, rozumíš? Ukaž, že jsi kamarád, a udělej dobrý skutek: najdi mi ho! Určitě tady někde je. Já se nemohu hnout z místa.“

„Dobrá,“ řekl Neználek, „najdu, ale ty zas musíš říkat, že ten balón jsem vymyslil já.“

Neználek obešel všechny malíčky a každého upozornil, aby říkali, že balón vymyslil on, pak se vrátil do ordinace. Sněžinka ho už netrpělivě čekala.

„Tak co, jak se daří nemocným?“ ptala se.

„Jacípak nemocní!“ mávl rukou Neználek. „Jenom Kulka je trošku marod.“

„Tak to už je brzo pustí, že?“ zaradovala se Sněžinka. „Víte, co si myslím? Uspořádáme pro uzdravené ples. To bude něco!“

„Nějak to nevypadá, že by je chtěli pustit,“ řekl jí Neználek.

Vtom se vrátila Medunka s Modroočkou. „Proč jste si oblékl plášť? Co si to dovolujete?“ vrhla se Medunka na Neználka.

„Nic si nedovoluju,“ odpověděl Neználek. „Byl jsem jenom na prohlídce.“

„Nu a copak jste zjistil při té své prohlídce?“ zeptala se posměšně Medunka. „Zjistil jsem, že až na jednoho jsou už všichni pacienti zdrávi a mohou jít domů.“

„Ne, ne, ne!“ polekala se Medunka. „Jen si představte, co by se stalo, kdybychom propustili najednou čtrnáct malíčků! Obrátí nám město vzhůru nohama! Ani jedno okno nezůstane celé, všechny malenky budou mít modřiny a boule. Na ochranu před onemocněním modřinami musíme nechat malíčky v nemocnici.“

„A nemohly byste je pouštět po troškách?“ navrhla Modroočka. „Třeba po jednom denně.“

„Po jednom, to je málo, to už radši po dvou,“ řekla Sněžinka. „Chceme co nejdřív pořádat pro uzdravené ples.“

„Nu dobrá,“ souhlasila Medunka. „Napíšeme seznam a od zítřka budeme propouštět vždycky po jednom pacientovi denně.“

Sněžinka zatleskala ručkama a popadla Medunku kolem krku.

„Po dvou, drahoušku, po dvou! Já bych už tolik chtěla, aby byli venku. Chcete jít přece na ples, že? Tak překrásně tančíte!“

„Dobře, tak tedy po dvou,“ obměkčila se Medunku.

„Začneme propouštět ty nejzpůsobnější. A vy nám musíte pomoci,“ obrátila se k Neználkovi. „Kterýpak z nich je nejzpůsobnější?“

„Všichni jsou způsobní!“ vykřikl Neználek.

„Tak to ne, tomuhle nevěřím. Malíčci nebývají zrovna moc způsobní. A musí se pro ně vždycky vymyslit nějaká práce, aby se zabavili a zapomněli na své nezbednosti.“

„Tak víte co, propustíme nejdříve ty dva mechaniky - Šroubka a Vroubka. Aspoň by se hned mohli pustit do správky auta,“ řekla Sněžinka.

„To je dobrý nápad!“ souhlasila Medunka. „Začneme tedy se Šroubkem a Vroubkem.“

A zapsali do seznamu Šroubka a Vroubka.

„Hned po nich bych chtěla propustit Bručouna,“ řekla Medunka. „Je to takový protiva protivný. Pořád jen bručí a nikoho nenechá na pokoji.“

„Ba ne, toho ne,“ namítl Neználek. „Bručouna si tady radši nechte, jen ať se odnaučí bručet.“

„Pak tedy můžeme propustit Pilulkina. Nelíbí se mu u nás a v jednom kuse kritizuje naše léčení. Takový neklidný pacient! Nic bych proti tomu neměla, kdybych se ho mohla zbavit.“

„Kdepak, Pilulkina taky ne,“ povídá na to Neználek. „Celý život léčil jiné, jen ať se teď léčí sám! To radši propustíme Tubičku. Je to znamenitý malíř, můj žák, naučil jsem ho malovat, pro toho se už vždycky nějaká ta práce najde.“

„Viďte, drahoušku,“ žadonila Sněžinka, „že to půjde, propustit Tubičku? Poprosím ho, aby mě vymaloval.“

„A Strunku,“ dodal Neználek. „To je taky můj žák. Toho jsem zase naučil hrát na flétnu.“

Sněžinka se znovu vrhla Medunce kolem krku: „Že propustíte Tubičku a Strunku? No tak, pěkně prosím!“

„Dobrá, uděláme u nich výjimku, mohou jít ještě dnes,“ povolila Medunka. „Ale ostatní budem propouštět pěkně po pořádku.“

Konečně byl seznam hotov. Medunka přikázala, aby Tubičkovi a Strunkovi vydali ze šatny šaty, a za pár minut se oba celí rozzáření radostí objevili u ní v ordinaci.

„Propouštíme vás,“ řekla jim Medunka. „Hleďte se řádně chovat, jinak si vás vezmem zpátky do nemocnice.“

Kapitola šestnáctá

KONCERT

Po celém městě se roznesla zpráva o znamenitém cestovateli Neználkovi a jeho přátelích, kteří se dostali do nemocnice. Havranka s Rosičkou běhaly neúnavně od domu k domu a vyprávěly kamarádkám novinky. Kamarádky je zas vypravovaly svým kamarádkám, ty dalším - a zanedlouho se všechny obyvatelky města hrnuly jako na povel k nemocnici, každá malenka chtěla nějak pomoci ubohým malíčkům. Nesly s sebou všelijaké dobroty: jedny výborné koblihy, druhé zavařeninu, třetí sladkou marmeládu nebo kompoty. Za půl hodiny zaplnily malenky celou Nemocniční ulici. Ovšem do nemocnice takové množství návštěvníků pustit nemohli. Medunka vyšla před vrata a prohlásila, že nemocní netrpí v ničem nouzí, a aby se proto všichni rozešli do svých domovů a nehlučeli pod okny.

Ale malenkám se nechtělo. Kdovíjakým zázrakem se dozvěděly, že nejprvnější malíček jménem Neználek má vyjít z nemocnice se svými přáteli Tubičkou a Strunkou. Medunce nezbylo než znovu ohlásit, že Neználek nevyjde ven, dokud se všechny nerozejdou.

Ale malenky, místo aby šly domů, zašly ke svým přítelkyním, které bydlely v Nemocniční ulici, a když Neználek, Tubička a Strunka vyšli v doprovodu Sněžinky a Modroočky ven, všimli si, že z každého okna vykukuje div ne po deseti malenkách. Neználkovi velice lichotila taková pozornost. Zalétaly k němu hlasy:

„No tak řekněte, kterýpak je to ten slavný Neználek?“

„Tamhleten, v těch žlutých kalhotách!“

„Ten ušatý? Ani za nic bych byla neřekla, že to je on. Vypadá nějak přihlouple.“

„Ba ne, určitě je to Neználek! Vypadá sice drobátko hloupě, ale oči má chytré.“

Jedna malenka v prvním poschodí rohového domu, sotva uviděla Neználka, začala mávat rukama a křičet pisklavým hláskem: „Neználek! Neználek! Hurááá!“ Nebojácně se vykláněla z okna, divže nevypadla. Ještě dobře, že ji ostatní malenky stačily chytit za nohy a vtáhnout zpátky.

„Taková ostuda! Neználek si teď bude o sobě kdovíco myslit!“ řekla malenka s přísným hubeňoučkým obličejíčkem a špičatou bradičkou.

„Máte pravdu, Jiřičko,“ odpověděla jí druhá malenka s ohrnutým horním rtem, zpod kterého blýskaly bílé zoubky. „Malíčkům se vůbec nemá ukazovat, že si jich moc všímáme. Jak poznají, že si těch jejich darebáctví nikdo nevšímá, přestanou darebačit sami.“

„Moje řeč, Čičinko,“ připojila se Jiřička. „Na malíčky se musí koukat svrchu. Až uvidí, že se na ně díváme hezky spatra, dají si pozor, aby nám ubližovali.“

A Jiřička s Čičinkou tak dlouho šuškaly a brebentily, dokud všem nenamluvily, že se na malíčky, kteří přiletěli, musejí dívat svrchu. A všechny malenky se mezi sebou smluvily, že si tedy nebudou malíčků všímat, a že když se s nimi na ulici potkají, hned jak je z dálky uvidí, obrátí se zpátky nebo přejdou na druhou stranu. Jenže z téhle úmluvy nebylo stejně nic. Bůhvíjak se dověděly, že Tubička je malíř a Strunka znamenitý hudebník, který dovede hrát na flétnu. Co nejdřív si proto chtěly poslechnout hru na tenhle nástroj. V Zelení totiž uměli hrát jenom na harfy a flétnu ještě nikdy nikdo neslyšel, leckdo ani nevěděl, že takový hudební nástroj vůbec je.

Malenky se brzo dopátraly, že se Tubička a Strunka ubytovali na Jablečném náměstí v domě, kde bydlila malenka Fizulka se svými kamarádkami. Ve druhém poschodí, docela pod střechou, byla prostorná místnost s velkým širokým oknem přes celou stěnu. Tahle místnost se Tubičkovi zalíbila, protože v ní bylo hodně světla. A tak se se Strunkou rozhodli, že se tam usadí.

Okno hořeního pokoje vedlo přímo na Jablečné náměstí. Jablečné náměstí nebývalo nikdy moc rušné, ale toho večera se najednou zčistajasna zaplnilo malenkami. Držely se za ruce, ve dvojicích se procházely po náměstí a po očku pokukovaly na osvětlené okno ve druhém poschodí. Samozřejmě že ne proto, aby uviděly Tubičku nebo Strunku, ale jen tak z netrpělivosti: chtěly už co nejdřív slyšet hudbu.

Chvílemi zahlédly, jak se v otevřeném okně mihla buď pečlivě načesaná Strunkova hlava, nebo zas rozcuchaná Tubičkova čupřina. Pak se tam přestaly míhat hlavy a malenky spatřily Tubičku, jak se rozložil v okně a snivě hleděl do dálky. Hned za Tubičkou se objevil Strunka. Začali se o něčem dohadovat, rozhlíželi se kolem a mávali rukama. Potom se vysoukali z okna a dívali se ven. Pak oba najednou plivli dolů a zase zmizeli. Zdálo se, že se už nestane pranic zajímavého, ale malenkám ani nenapadlo, aby se rozešly.

A vtom se z okna ozvaly něžné zvuky flétny, podobné zurčení potůčku. Hned se lehounce pohupovaly, jako když vlnky plynou jedna za druhou, hned jako by poskakovaly a točily se vzduchem, honily se spolu a narážely na sebe. Malenky se rozveselily. Jako by je zvuky flétny popadly za ruce i nožky - všem bylo najednou do tance. V domech se tichounce otevřela okna. Ruch na náměstí byl ten tam. Všichni zůstali nehybně stát, jen aby nepropásli ani jeden jediný tón.

Konečně flétna umlkla, ale to se již z okna protějšího domu ozvaly zvuky harfy. Harfa se pokoušela opakovat tu novou, neznámou melodii. Čísi ruka se nejistě probírala strunami. Melodie, která začala docela odvážně, čím dál víc slábla, až ztichla úplně. Tu jí však přišla na pomoc flétna, zachytila nápěv a vedla ho dál. Harfa ožila a rozezvučela se směleji. Přidala se k ní druhá ze sousedního domu, potom třetí. Hudba zazněla hlasitěji a pěkně zvesela.

Neználek, který přiběhl s barvami a se štětečkem, aby je odevzdal Tubičkovi, spatřil na prostranství před domem neobyčejnou podívanou: náměstí bylo plné malenek a všechny poslouchaly ten čarovný koncert. I Neználek poslouchal, a dokonce si poskočil na jedné noze, ale když viděl, že si jeho tance nikdo nevšímá, mávl jen rukou a zmizel v domovních dveřích.

Kapitola sedmnáctá

VÝPRAVA DO DRAČÍNA

„Pohromadě, jenom v tričku,
běžme v řadě na rozcvičku.
S rozcvičkou den začínej,
z těla lenost vyháněj!“

Tuhle písničku o rozcvičce, kterou složil Květík, zpíval si Šroubek s Vroubkem. Bylo časně ráno a v Zelení ještě všichni spali, ale oba mechanici si už vykračovali po ulicích města, prozpěvovali si a cestou cvičili. Už včera se dozvěděli, že je ráno propustí z nemocnice, aby mohli spravit auto. Vzbudili se ještě za šera a začali se dožadovat, aby je tedy bez dlouhých okolků pustili ven. Medunka, která se ze všeho nejvíc bála rámusu, nařídila vydat jim rychle šaty.

Sotvaže některé malenky zaslechly z dálky písničku, probudily se a vykukovaly z oken, tu a tam některá vyběhla dokonce před dům.

„Hej, malenky, kdepak tu máte garáž?“ zvolal Šroubek.

„Pojďte, ukážu vám,“ nabídla se malenka v červené čapce a v modrých šatečkách s kožišinovým límcem z tmavohnědé housenky.

„Tak ukaž, kudy - napravo, nebo nalevo?“ řekl Šroubek.

„Napravo,“ odpověděla malenka a zvědavě si prohlížela jejich kožené kazajky.

„Vpravo v bok! Pochodem v chod!“ zavelel Šroubek, otočil se a vykročil. „Levá - dva! Levá - dva!“

Vroubek vyrovnal krok a pustil se za ním. Malenka jim sotva stačila. V rozběhu přešel Šroubek s Vroubkem kolem garáže.

„Stůjte, stůjte!“ volala za nimi malenka. „Vraťte se!“

„Čelem vzad!“ zavelel Šroubek. Oba se obrátili a vrátili se k vrátkům. Malenka otevřela branku a všichni tři vešli do dvora, kde stála nedaleko domu kůlna krytá taškami.

„Tohle je mi pěkná garáž! Obyčejná kůlna, a ne garáž,“ zabručel Vroubek a otevřel široká dvoukřídlová vrata.

Šroubek nakoukl do kůlny a spatřil auto. Ke garáži přišlo jen několik malenek.

„Je tady tma,“ poznamenal Šroubek. „I co, pojďte, vyjedeme s autem ven.“

„Jenže ono nejezdí, něco s ním je,“ říkaly malenky.

„To nic, tak je vytlačíme. Strkejte zezadu! Hej - rup! Hej - rup!“

Auto zaskřípalo a s vrzáním vyjelo pomaloučku z garáže. Šroubek s Vroubkem vlezli okamžitě pod vůz. Malenky postávaly kolem a rozpačitě nakukovaly pod kola.

„A jé,“ ozývalo se každou chvilku zpod auta, „nádržka teče! A jejda, a tuhle chybí matice! A jejej, prasklá hadička na přívod sirupu!“ Nakonec oba vylezli.

„No nic, přineste šroubovák, kombinačky, kladívko a pájku,“ přikázal Šroubek malenkám.

„Jenže my nic takového nemáme.“

„Jak to, že ne? Tak co tedy máte?“

„Pilku. A sekeru.“

„Jděte! Copak se auto spravuje sekerou? Jsou tady někde poblíž nějací malíčci?“

„Jedině v Dračíně.“

„Je to daleko?“

„Hodinu pěšky.“

„Leda pro vás, my tam budem jedna dvě. Ukažte nám cestu.“

„Touhletou ulicí napravo a pak pořád a pořád rov-

ně. Pak jde cesta polem, po ní zase rovně a dojdete přímo do Dračína.“

„Jasné,“ řekl Šroubek. „Tak - pochodem v chod!... Počkat!“ zavelel najednou.

„A vy si zatím sežeňte nějaké hadříky, a než přijdem, pěkně auto vyčistěte. Automobil, holenkové, ten má rád pořádek.“

„Dobrá,“ souhlasily malenky.

„Tak tedy - pochodem v chod!“ A oba vykročili ulicí.

Zabočili doprava a Šroubek zavelel: „Pohov! Volno! Zpívat!“

A naši kamarádi zazpívali z plných plic:

„Šel jsem lesem, šel jsem sadem
se svým věrným kamarádem.
Došli jsme na kopec malý,
kytičky si natrhali.
Potkali jsme malou žabku.
Ale potom na podpatku
otočili jsme se hned,
přijdem domů - a co teď?“

Když byla písnička u konce, začali druhou a pak další a zase jinou. Za chviličku vyšli z města a vykračovali si po silnici. Hodina ještě neuběhla, a už zahlédli město Dračín. A zrovna v té chvíli spatřil Šroubek s Vroubkem uprostřed silnice automobil. Přišli blíž a uviděli pod autem človíčka. Do půli těla byl schován pod karosérií a ven mu čouhaly jen nohy v černých zamaštěných kalhotách.

„Copak, kamaráde, opaluješ se?“ zažertoval Vroubek. Človíček vystrčil zpod auta černou kudrnatou hlavu:

„Spíš dopaluju.“

„Co se ti s tím stalo?“

„Ale nechce to jet, hrom aby do toho! Buď nefunguje přívod sirupu, nebo nejde plyn. A ne a ne najít, v čem to vězí.“

Človíček vylezl a vztekle kopl do pneumatiky. Měl černý kabátek, ale tak hrozně zamaštěný, jako by byl z kůže, a kalhoty zrovna tak. Hned bylo vidět, že tenhle nešťastný řidič byl víc pod autem než v něm a pořád jen hledal nějaké poruchy. To se koneckonců stává mnoha majitelům sodovkových aut.

Šroubek obešel automobil kolem dokola, prohlédl motor, a když nenašel poruchu, vlezl pod vůz. Chvilku se tam vrtal, vylezl ven, zůstal stát a zamyšleně se drbal v hlavě. Hned za Šroubkem vlezl pod auto Vroubek a pak znovu majitel automobilu. A tak hned lezli po řadě pod vůz, hned zase stáli, bezradně se dívali na auto a drbali se zamyšleně v hlavě. Konečně se Šroubkovi podařilo najít poruchu. Motor se rozběhl. Řidič byl rád a vděčně tiskl Šroubkovi i Vroubkovi ruce:

„Děkuju vám, kamarádi. Nebýt vás, byl bych se tu opaloval snad až do večera. Kampak máte namířeno? Sedněte si, svezu vás!“

Šroubek s Vroubkem mu vyprávěli, kam a pro co jdou.

„Šroubovák, kombinačky a kladívko, to vám půjčím. Ale pájku nemám,“ řekl řidič.

„A někdo jiný by ji neměl?“

„Proč ne? Náš mechanik Nejtek ji má určitě. Pojedeme k němu.“

Nasedli do auta a za pár minut byli v hlavní ulici Dračína.

Kapitola osmnáctá

V DRAČÍNĚ

Dračín se rozkládal na koupališti u řeky. Stromy tu nerostly, na ulicích proto nebylo tak pěkně jako v Zelení, zato však všude kvetla spousta květin, zrovna jako v Kvítečkově. Také domy tady byly velice krásné. Nad každou střechou se tyčila věžička ozdobená na špičce buď dřevěným kohoutem, který se otáčel podle větru, nebo větrníky, které se bez ustání točily. U mnoha větrníků byly dřevěné řehtačky a v jednom kuse řehtaly. Nad městem poletovali sem a tam papíroví draci. Pouštění draků, to byla nejmilejší zábava obyvatel města, a od toho měl Dračín i své jméno. Na draky dávali obyvatelé Dračína zvláštní frkačky.

Výroba takové frkačky je docela jednoduchá. Vyrábí se z proužku obyčejného papíru napjatého na nitce. Ve větru se papírový proužek třepetá a vydává tuze protivný drnčivý nebo bzučivý zvuk.

Různohlasé frkání draků splývalo s klapáním větrníkových řehtaček, a tak se nad městem vznášel neustálý hluk. Okna ve všech domech měla zvláštní mřížkované okenice. Když začala na ulici kopaná, a tu v Dračíně také nadšeně pěstovali, okenice se jednoduše zavřely. Propouštěly do místnosti sdostatek světla a přitom velmi dobře chránily skla před kopacím míčem, který z nevysvětlitelných příčin nelétá nikdy tam, kam má, ale zpravidla přímo do oken.

Auto projelo hlavní ulicí, zabočilo do postranní uličky a zastavilo u prkenných vrat s brankou. Nad vraty se tyčila dřevěná špice ozdobená nahoře blýskavou skleněnou koulí, v níž se jako v zrcadle odrážel vzhůru nohama obraz celé ulice i s domy, ploty a autem, které právě přijelo. Řidič, který se jmenoval - už je načase to prozradit - Keksík, vylezl z auta, šel k vrátkům a stiskl tlačítko ukryté v plotě. Vrátka se tiše otevřela.

„Pojďte dál!“ vyzval Keksík Šroubka s Vroubkem. „Seznámím vás s Nejtkem. Je to zajímavý člověk, uvidíte.“

Tři přátelé vešli do dvora, zahnuli vlevo a kráčeli k domu. Vystoupili po nízkých kamenných schodech, Keksík našel na stěně další tlačítko a také je stiskl. Dveře se právě tak neslyšně otevřely a naši přátelé se octli v místnosti.

Byla docela prázdná, bez nábytku, jen u stěny visela houpací síť. V síti ležel človíček v modré kombinéze, nohy křížem a ruce hluboko v kapsách.

„Snad ještě nespíš, Nejtku?“ pozdravil se s ním Keksík. „Vždyť už je dávno den.“

„Vůbec nespím, přemýšlím,“ odpověděl Nejtek a obrátil hlavu k hostům.

„Nu, seznamte se: to jsou věhlasní mistři Šroubek a Vroubek. Potřebují pájku.“

„Buďte zdrávi! Posaďte se, prosím!“ odpověděl Nejtek.

Šroubek s Vroubkem se rozpačitě rozhlédli, protože v celé místnosti neviděli nic, na co by se mohli posadit. Ale Nejtek natáhl ruku a stiskl tlačítko na stěně vedle houpací sítě. Okamžitě se z protější zdi vyklopila tři sklápěcí sedátka, sestrojená na způsob sklápěcích křesel v divadle. Šroubek a Vroubek si sedli.

„Všimli jste si, že mám všechno zařízeno na tlačítka?“ zeptal se Nejtek. „Zmáčknu jedno tlačítko - otevřou se dveře, zmáčknu druhé - vyklopí se židle, a jestli chcete stůl - prosím...“

Nejtek stiskl další tlačítko. Ze stěny se vyklopila deska stolu a div nedala po hlavě Šroubkovi, který seděl na židli.

„Velice pohodlné, není-liž pravda?“ zeptal se Nejtek.

„Neobyčejně!“ potvrdil Šroubek a rozhlédl se: dostal strach, aby mu náhodou ještě něco nespadlo na hlavu.

„Technika na samé hranici fantastiky!“ řekl pyšně Nejtek.

„Jediné nepohodlí, že se dá sedět jenom u zdi,“ řekl Keksík.

„Však jsem taky právě přemýšlel, jak to udělat, aby se dalo židlemi hýbat," odvětil vynálezce.

„Bylo by možná nejjednodušší udělat docela obyčejnou židli," podotkl Vroubek.

„Výborný nápad! Musím vynalézt úplně jednoduchou obyčejnou židli!" zaradoval se Nejtek. „Všechno geniální je přece jednoduché! Ty jsi, kamaráde, zřejmě taky mechanik?"

„Jsem," přisvědčil Vroubek. „My jsme oba mechanici."

„A potřebujete pájku?"

Nejtek stiskl ještě jedno tlačítko, a k podivu diváků začala houpací síť pomaloučku klesat. Klesala, dokud se v ní Nejtek nenatáhl na zem.

„Vylézáte-li z obyčejné houpací sítě, snadno se můžete zaplést nohou do provazů, upadnout a rozbít si nos," vysvětloval Nejtek a zdvihal se se země. „Avšak moje mechanizovaná síť, jak sami vidíte, naprosto odstranila toto nebezpečí. Klidně se spustíte na podlahu a pak vstanete. A právě tak, když chcete jít spát: lehnete si na zem, zmáčknete tlačítko, a houpací síť vás sama zdvihne do potřebné výšky."

Nejtek chodil po místnosti, mačkal všelijaká tlačítka - a už se vyklápěly další stoly, židle a poličky, otvírala se dvířka různých skříní a špižíren.

Nakonec stiskl ještě jedno tlačítko a propadl se někam podlahou.

„Pojďte sem!" ozvalo se za chviličku ze dvora.

Přátelé vyšli na dvůr.

„Tady mám garáž," prohlásil Nejtek a vedl Šroubka s Vroubkem k zděné kůlně s širokými železnými vraty. Zmáčkl tlačítko, a vrata pomalu vyjela vzhůru jako opona v divadle. Za vraty se objevil jakýsi podivný stroj s mnoha koly. „Tohle je můj osmikolový parní automobil s arašídovým chlazením," vysvětloval Nejtek. „Čtyři kola má dole, čtyři nahoře. Jezdí se zpravidla na spodních kolech. Horní kola jsou zde pro případ, že by se automobil převrátil... Všech osm kol je postaveno v úhlu, to jest šikmo, díky čemuž nemusí tento automobil jezdit jen jako ostatní auta, ale i na boku, a dokonce na hřbetě, to znamená úplně vzhůru nohama. Tím se naprosto odstraňuje možnost jakékoli nehody."

Nejtek vlezl do vozu a předvedl v něm jízdu ve všech čtyřech polohách, potom pokračoval ve svém výkladu:

„Místo obyčejné nádrže je v autě kotel na ohřívání sodové vody. Pára, která vzniká ohříváním sodovky, zvětšuje tlak na píst, a proto se kola točí rychleji. Za kotlem je nádoba na výrobu arašídové zmrzliny, které je nezbytně třeba k chlazení válce. Zmrzlina zahřátím roztaje, proudí trubičkou do kotle a slouží k mazání motoru. Vůz má čtyři rychlosti: první, druhou, třetí a čtvrtou, jakož i rychlost zpáteční a boční. V zadní části auta je zařízení na praní prádla. Pračka funguje i za jízdy na kteroukoli rychlost. Když auto stojí, to jest při zastávkách, štípe vůz dříví, míchá hlínu, vyrábí cihly a rovněž i loupe brambory."

Když se naši přátelé jaksepatří vynadivili tomuto nevídanému vozidlu, šli do Nejtkovy dílny, přeplněné nejrozmanitějším harampádím. Válela se tu stará polámaná kola a velocipédové součástky, motocykly a spousta různých dřevěných káč a větrníků. Nejtek dlouho pobíhal po dílně a hledal pájku, ale pájka nikde.

Přehrabal všechny své krámy, najednou se plácl dlaní do čela a povídá: „Jsem já to ale hlava děravá! Zapomněl jsem přece pájku u Mudry. Musíte si tam pro ni dojet."

„Maličkost, autem tam budem natotata," řekl Keksík.

„A co je to zač, ten Mudra?" zeptal se Šroubek, když se rozloučili s Nejtkem a vyšli za vrata.

„Mudra je náš spisovatel," řekl Keksík.

„Není možná!" vykřikl Vroubek. „To by bylo něco, seznámit se s ním! Jaktěživ jsem ještě nemluvil s živým spisovatelem."

„Však se s ním za chvíli seznámíte. Taky je to svým způsobem zajímavá postava,“ odpověděl Kek-sík a nasedl do auta.

Kapitola devatenáctá

NÁVŠTĚVOU U SPISOVATELE

Mudra stál u otevřeného okna své pracovny a s rukama zkříženýma na prsou hleděl zamyšleně v dáli. Vlasy měl sčesány hladce dozadu a nachmuřené husté černé obočí, u kořene nosu srostlé, dodávalo jeho tváři hlubokomyslného výrazu. Ani se nepohnul, když do místnosti vstoupili naši tři přátelé. Keksík ho hlasitě pozdravil, představil mu Šroubka a Vroubka a vysvětlil mu, že si přišli pro pájku. Avšak Mudra nepřestal soustředěně hledět z okna, dočista jako by chtěl popadnout za pačesy nějakou neobyčejně chytrou a moudrou myšlenku, která mu vířila hlavou a ne a ne se dát chytit. Keksík rozpačitě pokrčil rameny a s úsměvem se díval na Šroubka a Vroubka: Tak vidíte, já vám to říkal!

Konečně Mudra procitl ze sna, obrátil se k příchozím, a vážně protahuje slova, řekl měkkým, příjemným hlasem: „Ví-tej-te, ví-tej-te ! Prosím za odpuštění, drazí přátelé. Toulal jsem se tak říkajíc duchem nepřítomen kdesi v jiných končinách... Mudra - „ představil se a podal Šroubkovi ruku. Šroubek mu stiskl dlaň měkkou jako hadérek a také se představil.

„Mudra -“ opakoval Mudra sametovým hlasem a plavným, širokým pohybem podal ruku Vroubkovi.

„Vroubek,“ odpověděl Vroubek a také mu stiskl hadérek.

„Mudra -“ pronesl Mudra potřetí a podal ruku Keksíkovi.

„Ale my se už přece známe!“ řekl mu Keksík.

„Ach, vždyť to je Keksík!“ zvolal Mudra a zatvářil se nadmíru překvapeně. „Ví-tej-te! Ví-tej-te! A posaďte se, prosím, předrazí přátelé.“

Všichni usedli.

„Tak vy jste se již seznámili s Nejtkem?“ zeptal se Mudra a svou otázkou prozradil, že i když se duchem nepřítomen toulal kdesi v jiných končinách, přece jen slyšel, co mu Keksík povídal. „Dozajista vám ukazoval své sklápěcí stoly a židle, není-liž pravda, checheche?“

Šroubek přikývl, Mudrovi se na tváři objevil posměšný výraz. Pohladil si rukama kolena a pravil:

„Cheche! Tihle vynálezci - jací to jsou vesměs podivíni! Nu, řekněte, prosím, k čemu všechny ty sklápěcí stoly, otvírací skříňky, pohyblivé sítě? Mně například jest neskonale příjemnější posedět na obyčejné pohodlné židli, která pod vámi neskáče, sotvaže vstanete, nebo spát v posteli, jež pode mnou nejezdí nahoru a dolů. K čemu to, řekněte, prosím? Kdo mne přinutí spát v také posteli? Když tak říkajíc nechci? Nebažím?“

„Vždyť vás taky nikdo nenutí,“ řekl Keksík. „Nejtek je vynálezce a snaží se zdokonalit všechno, co mu přijde do ruky. Vždycky se to nepovede, ale má už hodně užitečných vynálezů. Je to znamenitý odborník.“

„Však také nepravím, že špatný,“ vpadl mu do řeči Mudra. „On, chcete-li vědět, jest velice výtečný odborník. Ano, ano, nutno doznat - vy-ni-ka-jí-cí odborník! Sestrojil mi příkladně výborný samozvukopis.“

„Co to je?“ zeptal se Šroubek.

„Mluvící přístroj. Nuž pohleďte, prosím!“

Mudra odvedl hosty ke stolu, kde ležel nevelký přístroj.

„Tato skříňka či kufírek - nazvěte to, jak je vám libo - má po straně nevelký otvor. Stačí před tímto otvorem pronést nemnoho slov, pak stisknout tlačítko - a samozvukopis je přesně zopakuje. Prosím, zkuste to!“

Šroubek se naklonil k otvoru přístroje a řekl: „Šroubek, Šroubek. Vroubek, Vroubek.“

„A Keksík,“ dodal Keksík, skloněný k přístroji.

Mudra stiskl tlačítko, a samozvukopis k všeobecnému údivu zašišlal huhňavým hlasem: „Švoubek, Švoubek. Vvoubek, Vvoubek. A Keksík.“

„A k čemu vlastně potřebujete tenhle mluvící stroj?“ zeptal se Vroubek.

„Jaká to otázka?!“ zvolal Mudra. „Bez takového přístroje je přece spisovatel jako bez rukou. Mohu postavit samozvukopis v kterémkoli obydlí a on mi zapíše, o čem se tam rozpráví. Stačí, abych pak vše opsal - a hned mám povídku, či dokonce román.“

„To je ale panečku jednoduché!“ vykřikl Vroubek. „A já někde četl, že spisovatel musí všelijak přemýšlet a vymýšlet...“

„Ech, jaképak vymýšlení!“ přerušil ho netrpělivě Mudra. „To se píše pouze v knihách, že je třeba vymýšlet. Ale jen to zkuste něco si vymyslit, když už je všechno dávno vymyšleno! Vezměte cokoli - vše tu již bylo. Ale zde béřete tak říkajíc přímo ze žhavé skutečnosti - a to se vždycky něco najde, co dosud žádný spisovatel nevymyslel.“

„Jenže každému asi není vhod, aby mu stál v pokoji samozvukopis,“ namítl Šroubek.

„Jdu na to zchytra,“ odpověděl Mudra. „Přijdu někam na návštěvu se samozvukopisem, který se, jak jste se přesvědčili, podobá kuférku. Když potom odcházím, zapomenu ten kufřík pod stolem nebo pod židlí a mám pak potěšení naslouchat, o čem si v mé nepřítomnosti povídali.“

„A o čempak si tak nejvíc povídají? To musí být hrozně zajímavé,“ zeptal se Vroubek.

„Neobyčejně zajímavé,“ potvrdil Mudra. „Sám jsem to nečekal. Ukázalo se, že nehovoří vůbec o ničem, ale jen se bez všeliké příčiny chechtají, kokrhají jako kohouti, hafají po způsobu psů, chrochtají a mňoukají.“

„To je divné!“ zvolal Šroubek.

„Také si říkám!“ přisvědčil Mudra. „Dokud sedím s nimi, rozmlouvají všichni zcela rozumně a vážně, leč sotva odejdu, začne hotový blázinec. Poslechněte si včerejší zápis. Byl jsem u jedněch známých a při odchodu jsem nechal samozvukopis pod stolem.“

Mudra otočil jakýmsi kotoučem pod víkem kufříku a zmáčkl tlačítko. Bylo slyšet šeptání, ozval se úder, jako by zaklaply dveře. Chvilku bylo ticho, pak se najednou rozlehl hromadný smích. Někdo řekl: „Pod stolem.“

Bylo slyšet rámus. A znovu smích. Kdosi zakokrhal, někdo zamňoukal a zaštěkal. Potom kdosi zabečel jako ovce. Někdo řekl:

„Pusťte mě, já zahýkám jako osel!“ A začal křičet: „I-á! i-á!“ A teď zas jako hříbě: „Ihahahá!“ A zase se ozval smích.

„Nu vidíte... chci říci: slyšíte?“ rozhodil Mudra rukama.

„Ba, z tohohle se toho do románu zrovna moc nehodí,“ poznamenal moudře Šroubek.

„Prozradím vám tajemství,“ řekl Keksík Mudrovi. „Ve městě už totiž všichni vědí o tom vašem samozvukopisu, a sotva odejdete, začnou naschvál křičet do aparátu všelijaké nesmysly.“

„Ale proč?“

„To máte tak: vy jste chtěl vyzrát na ně, a oni zatím přechytračili vás. Chtěl jste slyšet, co si povídají, když jste pryč, a oni na to přišli a naschvál jen piští a chrochtají, aby se vám vysmáli.“

Mudra se zamračil: „Takhle tedy! Nu nevadí, však já na ně vyzraji. Budu jim dávat samozvukopis pod okna. Však ona se tahle mašinka ještě vyplatí. Leč pohleďte tuto: co myslíte, že to je?“

Mudra ukázal návštěvníkům jakýsi nemotorný aparát, podobný trochu přepodivně složenému stanu a trochu deštníku obrovských rozměrů.

„Že by slunečník?“ hádal Vroubek.

„Ne, nikoli slunečník, ale skládací přenosný psací stůl s křeslem,“ odpověděl Mudra. „Potřebujete, uveďmež příklad, popis lesa. I jdete do lesa, rozložíte si stůl, pohodlně se posadíte a popíšete vše, co vůkol spatříte. Zkuste to, posaďte se!“ vybídl Vroubka.

Mudra stiskl tlačítko na držadle zdánlivého deštníku, deštník se okamžitě otevřel a změnil se v nevelký stolek s křesílkem. Vroubek si sedl za stůl, musel však přitom nejnepřirozenějším způsobem zkroutit nohy.

„Okusíte pohodlí," hovořil mezitím Mudra, „a rázem pocítíte nutkání psát. Uznejte, že je to nesrovnatelně pohodlnější než psát vsedě na trávě či holé zemi."

Vroubek neokusil ani pohodlí, ani nepocítil nutkání psát. Naopak pocítil, že ho začínají strašně brnět nohy. Rozhodl se proto převést rozhovor co nejrychleji jinam.

Vylezl ze stolu a zeptal se: „A řekněte mi, prosím, jakou jste už napsal knihu?"

„Nenapsal jsem dosud žádnou," přiznal se Mudra. „Být spisovatelem není maličkost. Než jsem se jím stal, musel jsem si, jak vidíte, ledacos zaopatřit - a to není nikterak jednoduché. Nejprve jsem musil čekat, až bude hotov přenosný psací stůl. Protáhlo se to na dlouhá léta. Potom jsem čekal, až mi udělají samozvukopis. Víte, jak rádi si řemeslníci dávají načas a jak zdržují práci. A Nejtek tím zejména vyniká. Představte si, že dva a půl roku jenom přemýšlel, jak ten přístroj sestrojit. A je mu docela lhostejno, mohu-li čekat či ne. Nechápe, že musím tvořit! Samozvukopis je arciť složitý přístroj, ale proč dělat už i tak dost složitou věc ještě složitější?"

„A copak on to dělal?" zeptal se Šroubek se zájmem.

„Ovšem, jak by ne! Nezačal sestrojovat jen obyčejný samozvukopis, ale jakýsi samozvukopis kombinovaný s vysavačem prachu. Řekněte, prosím, k čemu jest mi vysavač? A tak zbytečně uběhlo dalšího půl druhého roku. Nu, to nic!" mávl rukou Mudra. „Nyní už vše mám a chybí jen pár maličkostí."

„Nebylo by marné vymyslit takovou mašinku, která by mohla za spisovatele i přemýšlet," řekl Vroubek.

„Máte pravdu," souhlasil Mudra. Naši přátelé spatřili, že se slunce za oknem už sklání k západu, a začali se loučit. Vzali si pájku a vyšli na ulici.

Šroubek povídá: „Nejvyšší čas vydat se zpátky. Bojím se, aby nás na cestě nezastihla noc."

„To nic, kamaráde, dovezu vás autem, budeme tam v cuku letu. Ale nevadilo by nejdřív něco k snědku," prohlásil Keksík a odvezl Šroubka s Vroubkem k sobě na večeři.

Kapitola dvacátá

TUBIČKA PRACUJE

Zatímco Šroubek s Vroubkem putovali po Dračíně a sháněli pájku, zběhly se v Zelení důležité události. Den začal tím, že Tubička namaloval podobiznu Sněžinky. Strávil nad tím skoro dvě hodiny, ale zato byl obraz jako živý. Podoba byla překvapující. Někteří sice tvrdili, že Sněžinka je na obraze dokonce hezčí než ve skutečnosti, ale nebylo to pravda. Sněžinka přece ani trošku nechtěla, aby ji malíř přikrášlil. A dokázal-li Tubička zdůraznit v podobizně půvab jejích rysů a zobrazit je ještě přesvědčivěji a výrazněji, je to koneckonců právě to, co požadujeme od opravdového umění, jakým malířství dozajista je. Podobizna visela na stěně v dolním pokoji, aby se všichni zájemci mohli podívat. A jen co je pravda, nebylo jich málo. Každá malenka, sotvaže spatřila obraz, okamžitě chtěla, aby Tubička vymaloval i ji. Ale Sněžinka do horního pokoje nikoho nepustila, protože tam Tubička maloval zrovna Modroočku a diváci by mu mohli překážet. Neználek, který se nahoře jen tak nečinně potloukal a radil Tubičkovi všelijaké nesmysly, jen aby dokázal, že se v malířství jaksepatří vyzná, zaslechl zdola nějaký hluk.

„Co je to tady za rámus? Co to je?“ rozkřikl se a seběhl se schodů. „Hybaj, koukejte zmizet!“

Když ubohé malenky uslyšely takovou hrubost, ani se neurazily - tolik se chtěly dostat k malíři. Obklopily naopak Neználka, začaly mu říkat „drahý Neználečku“ a prosit ho, aby je nevyháněl.

„Tak šup, postavte se do řady!“ křičel Neználek, strkal do malenek a tlačil je ke stěně. „Do řady, povídám, nebo vás všechny vyženu!“

„To je ale hanba, jaký vy jste hrubián, Neználku!“ vykřikla Sněžinka. „Copak se to smí? Až se za vás stydím.“

„To se nedá nic dělat!“ odsekl jí Neználek. Vtom vletěla do místnosti další malenka, využila všeobecného zmatku a proklouzla přímo ke schodišti do prvního patra. Jak to Neználek zahlédl, vrhl se za ni a užuž ji chtěl chytit za ruku, ale malenka se zastavila, domýšlivě se na něho podívala a odhodlaně mu zašermovala prstem před nosem:

„No, no, jen ne tak zhurta! Já do řady nemusím, já jsem básnířka!“

Když Neználek uviděl takový nečekaný odpor, údivem až pusu otevřel. Básnířka využila jeho rozpaků, obrátila se k němu zády a docela pomaloučku kráčela ke schodům.

„Co-co to povídala? Cože je?“ zeptal se Neználek a rozpačitě ukazoval prstem ke schodišti.

„Básnířka. Píše básně,“ vysvětlovaly mu malenky.

„Jo tááák,“ protáhl Neználek. „Hm, to je toho! U nás je taky básník, můj bývalý žák. Jednou jsem ho naučil psát básně a teď to už umí sám.“

„Ach, to je zajímavé! Tak vy jste byl také básníkem?“

„Byl.“

„Jaký vy jste nadaný! Malířem jste byl, básníkem...“

„A hudebníkem,“ vážně dodal Neználek. „Zarecitujte nám nějaké své básně!“

„Až pak, víte, za chvíli,“ vymlouval se Neználek a zatvářil se, jako by měl hrozně naspěch.

„A jak se jmenuje ten váš básník?“ „Květík.“

„Och, to je zajímavé!“ zatleskaly malenky ručkama. „Váš básník se jmenuje Květík a naše básnířka Sedmikvítka. Podobné, že?“

„Kapánek jo,“ přisvědčil Neználek.

„Líbí se vám to jméno?“

„Není špatné.“

„A jaké vám skládá verše!“ rozplývaly se malenky dál. „Ach, jaké překrásné verše! Jen jděte nahoru, určitě tam bude přednášet své básně. Moc by nás zajímalo, jak se vám budou líbit.“

„Proč ne, půjdu,“ souhlasil Neználek.

Když přišel nahoru, Tubička právě dokončoval Modrooččinu podobiznu. A Sedmikvítka seděla na pohovce vedle Strunky a bavila se s ním nadšeně o hudbě. Neználek si založil ruce za záda, procházel se po pokoji a občas loupl okem po básnířce.

„Co se tady pořád procházíte sem a tam jako kyvadlo?“ řekla mu Sedmikvítka. „Sedněte si laskavě. Až se mi z vás dělají mžitky před očima.“

„Vy si tady moc neporoučejte!“ odsekl jí hrubě Neználek. „Nebo tuhle Tubičkovi zakážu, aby vás maloval!“

„Jak to? - Doopravdy vám to může zakázat?“ obrátila se Sedmikvítka na Tubičku.

„Může. Všechno může,“ odpověděl Tubička, který horlivě pracoval štětečkem a ani neslyšel, co vlastně Neználek povídal.

„To se ví, že mohu,“ potvrdil Neználek. „Všichni mě musí poslouchat, protože já jsem jejich náčelník.“

Sotva Sedmikvítka uslyšela, jakou má Neználek mezi malíčky moc, rozhodla se, že si ho udobří: „A povězte mi, prosím, to vy jste vymyslil ten balón?“

„Kdopak jiný!“

„Napíšu o vás někdy báseň.“

„Pěkně děkuju!“ broukl Neználek.

„Jen neříkejte!“ řekla zpěvavě Sedmikvítka. „Ještě ani nevíte, jaké básně píšu. Chcete, přednesu vám nějakou?“

„Tak dobrá, předneste,“ milostivě souhlasil Neználek.

„Přednesu vám svou novou báseň o komárovi. Poslouchejte:

Chytila jsem komára,
cara, cara, carára!
Komárečka ráda mám,
carárečka, cáraram!
Ale smutek skličuje
mého komárečka.
Ať! Najdu si jiného –
třeba mravenečka.
Smutný je i mraveneček,
stýská se mu, nechce jíst...
Trošku s nimi poskotačím,
pak jim z knížky budu číst.“

„Výborně! Výborně!“ zvolal Tubička, a dokonce zatleskal.

„Moc krásné verše,“ pochvaloval Strunka. „A nejen o komárovi, ale i o tom, že se mají číst knížky. Velice užitečné verše.“

„Tak poslouchejte dál,“ řekla básnířka a přednesla další báseň, ne už o komárovi, ale o vážce, a nekončila tím, že se mají číst knížky, ale že se mají zašívat roztrhané šaty. Pak přišla báseň o mouše, která končila, že se mají mýt ruce. Nakonec přednesla báseň o tom, že se má doma zametat. Zatím už Tubička dokončil obraz, všichni se sběhli kolem a začali nadšeně pochvalovat:

„Kouzelné! Skvostné! Čarovné!“

„Drahoušku, nemohl byste mě namalovat také v modrých šatech?“ obrátila se na Tubičku Sedmikvítka.

„Jakpak v modrých, když máte zelené?“ zeptal se Tubička nechápavě.

„Ale no tak, miláčku, vám je to přece jedno. Šaty jsou sice zelené, ale namalujte mi modré. Byla bych si je taky vzala, kdybych byla věděla, že to Modroočce bude v modrém takhle slušet.“

„Tak dobrá,“ souhlasil nakonec Tubička.

„A oči mně, prosím pěkně, udělejte taky modré.“

„Vy přece máte hnědé,“ namítl Tubička.

„Ale no tak, miláčku, co vám to udělá! Když můžete udělat ze zelených šatů modré, proč byste nemohl namalovat místo hnědých očí modré?“

„To je něco jiného,“ odpověděl Tubička.

„Modré šaty si můžete obléknout, kdy se vám zlíbí, ale modré oči si nenasadíte, ať děláte co děláte.“

„Ach tak! Tak to mi tedy laskavě udělejte hnědé. Ale namalujte je větší!“

„Máte je už takhle velké ažaž.“

„Aspoň o trošínek! Chtěla bych je mít ještě větší. A řasy taky delší!“

„No dobře.“

„A vlasy mi namalujte zlaté! Mám přece skoro zlaté vlasy!“ žadonila úpěnlivě Sedmikvítka.

„Proč ne,“ vzdal se Tubička. A začal básnířku malovat. Ale Sedmikvítka pořád a pořád vyskakovala, běhala k obrazu a volala: „Oči drobátko větší! Ještě, ještě! A řasy delší! A ústa trošinku menší... Ještě, ještě!“

Dopadlo to tak, že oči byly na obrazu obrovské až k nevíře, ústa jako špendlíková hlavička, vlasy dočista jako z ryzího zlata. A vůbec byl celý portrét na hony daleko od skutečnosti. Ale Sedmikvítce se tuze líbil a prohlásila, že lepší podobiznu by si už ani nemohla přát.

Kapitola dvacátá první

NÁVRAT ŠROUBKA A VROUBKA

Sedmikvítka vzala opatrně svoji podobiznu a sešla dolů. Okamžitě ji obklopily ostatní malenky a všechny svorně prohlásily, že co do krásy je její portrét neskonale lepší než portrét Modroočky i Sněžinky, ovšem s podobou že je to kapánek horší.

„Já se vám divím," řekla jim Sedmikvítka, „co je pro vás hlavní: krása, nebo podoba?"

„Toť se ví, že krása!" povídají všechny.

Vtom vběhla do místnosti udýchaná Jiřička s Čičinkou.

„Achich, takové neštěstí!" volaly. „Jsme z toho dočista bez sebe!"

„Co se stalo?" polekaly se malenky.

„Šly jsme dneska do nemocnice..." začala Jiřička.

„...abychom si odvedly k nám na byt malíčky, které měly propustit..." vpadla jí do řeči Čičinka.

„...ale Medunka nám řekla, že už malíčky propustily..." přerušila ji Jiřička.

„...a tak jsme začaly prosit, aby nám daly jiné," skočila jí znovu do řeči Čičinka a drmolila jako o závod, jen aby ji Jiřička nepřerušila. „Tak nám Medunka dala Jaktíka a Čiperku. Vedly jsme je po ulici, ale oni nám utekli a vylezli na strom."

„Mají strach, že je budeme vychovávat, rozumíte?" dodala rychle Jiřička a zasmála se.

„To by se nám tak zrovna chtělo!" ušklíbla se pohrdavě Čičinka.

„A kde jsou teď?" zeptala se Modroočka.

„Zůstali na stromě," řekla Jiřička. „Ještě aby nám tak otrhali jablka!"

„Víte co, půjdeme se podívat!" navrhla Sněžinka.

Jaktík s Čiperkou seděli na větvičce jabloně a opravdu se pokoušeli utrhnout jablko. Kroutili je a chtěli ukroutit stopku. Vtom zahlédli na cestě houf malenek. Zastavily se opodál a zvědavě se na ně dívaly. Když Jaktík s Čiperkou viděli, že je malenky pozorují, začali kroutit jablko ještě horlivěji. Jaktík dokonce ohryzával stopku zuby.

„Júúúú, ještě neutrhli ani jedno jablko!" ozvalo se zdola.

Jaktík s Čiperkou se podívali dolů a uviděli, jak se na ně posměšně dívá modrooká malenka.

„Jen buď zticha, ty modrooká!" zabručel Jaktík. „Myslíš, že to jde jen tak?"

„A co když vám dáme pilu, půjde to líp?"

„To bych řek! Sem s ní!" odpověděl Čiperka. Modroočka doběhla do sousedního domu a přinesla Čiperkovi pilu. Za chviličku byla stopka vejpůl a jablko spadlo na zem.

„Hej, malenky, pojďte sklízet jablka!" volala Modroočka. „Malíčci se rozhodli, že nám pomohou!"

Několik malenek se rozběhlo k jablku, které leželo na zemi, a strkaly je před sebou do nejbližšího dvorku.

V Zelení byl totiž pod každým domem sklípek na ovoce a na zeleninu. Když malenky přivalily jablko až k domu, otevřely vrata a vkutálely do nich jablko. Za vraty byl prkenný můstek, po kterém se jablko skutálelo rovnou do sklepa. Sotva s tím byly hotovy, běžely zpátky a jiné malenky už proti nim kutálely další jablko. Práce šla plnou parou.

Přiběhla Libelka, sehnala někde druhou pilku, oblékla si místo šatů tepláky, které si brávala na volejbal, a hned taky na strom.

Když Jaktík viděl, že má pilu, povídá: „Ty, slyšíš, dej sem tu pilku! Stejně to neumíš!"

„A dovedeš to jenom ty, co?“ odsekla mu dopáleně Libelka. Sedla si na haluzku, zaťala zuby a pustila se do stopky jablka. Jaktík se na ni závistivě díval a konečně navrhl:

„Víš co, budem pracovat spolu. Nejdřív řež ty a já budu odpočívat, a pak zas budu řezat já a ty si odpočineš.“

„Dobrá,“ souhlasila Libelka.

Vtom přiběhly malenky z domu, kde byla garáž, a hned se roznesla zpráva o zmizení Šroubka a Vroubka. Malenky vyprávěly, že Šroubek s Vroubkem odešli časně ráno do Dračína a ještě se nevrátili.

„Tak vidíte,“ zabrebentila Jiřička, „já vám to říkala! Za chvíli nám utečou do Dračína všichni. V našem městě se jim nelíbí.“

„Jen ať si běží,“ řekla Modroočka. „Přes moc tady nikoho držet nebudem.“

Hovory o vychytralém kousku Šroubka a Vroubka vystačily až do večera. Jiřička s Čičinkou byly zřejmě docela rády, že malíčci zmizeli, a zlomyslně se ušklíbaly. Když už byla jakákoli naděje na návrat Šroubka a Vroubka tatam, objevil se na konci ulice automobil. Se syčením a s rachotem projel ulicí. Malenky nechaly práce a hnaly se za ním.

Čičinka s Jiřičkou běžely první a volaly: „Šroubek s Vroubkem se vrátili! Šroubek s Vroubkem se vrátili!“ Ale potom se zastavily a řekly: „Ticho! Jaképak běhání za autem! Ještě dáme malíčkům špatný příklad!“

Když došly ke garáži, uviděly, že kromě Šroubka a Vroubka přijel i Keksík.

„A kdopak je tohle?“ řekla rozhořčeně Čičinka. „Snad to není dračínský Keksík! Pročpak jste přijel, Keksíku? My vás přece nezvaly!“

„Podívejme!“ povídá Keksík. „Já se vás tak zrovna prosím o vaše pozvání!“

„Jaképak podívejme!“ řekla Jiřička. „My k vám taky nechodíme - tak nechoďte ani vy k nám!“

„A jen si choďte!“ řekl Keksík. „Co z toho! My vás nevyháníme.“

„Jak to, že nevyháníte? Pozvali jste nás na vánoční stromek, a pak jste se do nás pustili sněhovými koulemi.“

„No a co na tom? Chtěli jsme se s vámi trošku pokoulovat. Měly jste nám to oplatit!“

„Ale vy jste si měli uvědomit, že malenky nerady berou do rukou sníh.“

„Inu, drobátko jsme se spletli,“ pokrčil Keksík rameny. „Nemohli jsme vědět, že se hnedka dáte do breku a nadobro se urazíte.“

„To vy jste se urazili! Proč jste k nám poslali Cvočka? Jestlipak vůbec víte, co tady všechno natropil?“

„Za Cvočka my nemůžeme,“ odpověděl Keksík. „Ten vyvádí i u nás. Moříme se s ním, ale ne a ne dokázat, aby se polepšil. My ho k vám neposlali. Pracoval tady u vás na vlastní pěst.“

„Pracoval!“ ušklíbla se Čičinka. „On tomu říká práce! Kdepak, my už s vámi nechceme nic mít. My už vás nepotřebujem. My teď máme svoje malíčky.“

„I co, já s vámi nechci taky nic mít. Co je mi po vás! Jednoduše jsem přivezl Šroubka s Vroubkem a teď si sednu do auta a pojedu zpátky!“

Keksík se rozzlobil a kousek poodešel. Ale neodjel. Když uviděl, že Šroubek s Vroubkem začali spravovat automobil, přišel jim pomáhat. To už je taková družná vlastnost každého šoféra. Jak šofér vidí, že někdo spravuje vůz, určitě přijde a taky se hned začne v něčem vrtat, utahovat nějaký ten šroub nebo matku anebo jednoduše jen tak radit. Všichni tři se dřeli až dlouho do noci, ale spravit auto se jim stejně nepodařilo. Potřebovalo příliš velkou opravu.

Kapitola dvacátá druhá

ZÁZRAKY NA ČTYŘECH KOLECH

Druhého dne ráno přišla Modroočka do nemocnice a vyprávěla Medunce, že se propuštění malíčci po ulicích neperou, naopak že se chovají slušně, a dokonce malenkám pomáhají sklízet jablka.

Medunka povídá: „To je dobře, že jste malíčkům našly šikovné zaměstnání. Moc vás prosím, vezměte do práce i Taktíka a Civínka, které propustíme dnes.“

„A nemohly byste propustit ještě někoho?“ poprosila Modroočka. „Věčná škoda držet malíčky zavřené, když pro ně máme takovou zajímavou práci.“

„Ale včera jsem přece propustila navíc Jaktíka a Čiperku,“ odpověděla Medunka. „To vám nestačí?“ „Nestačí.“

„Nu co, tak můžeme pustit Mlčouna. To je náramně tichý malíček a nikdy mě neobtěžoval zbytečnými prosbami.“

„A koho ještě?“

Medunka si nasadila brýle a začala prohlížet seznam: „Mohly bychom propustit i Buchtíka a Sirupčíka. Ti jsou také hodní. Ačkoli, abych se vám po pravdě přiznala, Buchtík by si to zrovna moc nezasloužil - za to, že jí tuze moc sladkého. Pořád se mi ho ještě nepodařilo odnaučit tomu hloupému zlozvyku. Ale kdyby jen jedl! Jenže on si cpe sladkosti po kapsách, a dokonce je schovává i pod polštář. Nu, nevadí, třeba ho na čerstvém vzduchu ty jeho chutě přejdou. A Sirupčíkovi, tomu by také neškodilo, kdyby tu zůstal - za trest, že pije takovou strašnou spoustu limonády. Ale přece jen je propustíme, už za to, že ke mně byli tak pěkně zdvořilí.“ A Medunka se znovu zahloubala do seznamu „Propustit Kulku, na to je ještě brzo,“ řekla, „ještě se mu nezahojila noha. Kulka je náš opravdický nemocný.“

„A co Bručoun?“ zeptala se Modroočka.

„Ne, ne!“ vykřikla Medunka. „Tenhle Bručoun, to vám je hrozně nepříjemná osoba! Věčně jen bručí, věčně mu něco není vhod. Víte, všem nám tu jde na nervy, ale jen ať si tady pobude - za to, že je takový neruda. I když bych se ho, upřímně řečeno, s radostí zbavila - zrovna jako toho protivného Pilulkina. Bůhvíproč si myslí, že je taky lékař, a pořád mi chce dokazovat, že prý používám nesprávné léčby.“

„Tak je propusťte oba - a budete mít pokoj,“ navrhla Modroočka.

„Co vás to napadá, ani za nic! Jestlipak víte, drahoušku, co mi nedávno řekl ten ohavný Pilulkin? Povídal, že já prý nemocné neléčím, ale že spíš nadělám nemocné i ze zdravých. Taková hrubost! Ba ne, toho já si tady nechám přesně tak dlouho, jak má být. Dřív se odtud nedostane. A Bručoun jakbysmet.“

A tak Modroočka dokázala, že kromě Taktíka a Civínka propustili z nemocnice i Mlčouna, Buchtíka a Sirupčíka. V nemocnici tedy zůstali jen Kulka, Bručoun a Pilulkin. Kulka snášel tu nespravedlivost mlčky, protože ho noha přece jen ještě bolela, ale Bručoun s Pilulkinem si ze vzteku div vlasy nervali a prohlásili, že jestli je do večera nepustí, jednoduše utečou.

Šroubek, Vroubek a Keksík se toho dne probudili ještě před svítáním a znovu se pustili do správky auta. Slunce už bylo hezky vysoko, když konečně auto zafrkalo a motor začal pracovat. Naši tři přátelé se rozhodli, že provedou zkušební jízdu. Objeli kolem domu, zvířili mračno prachu, vyjeli za vrata a hnali se po ulici.

Brzo spatřili malenky, které sklízely ovoce. Na jabloni seděl Čiperka, Civínek a Jaktík s Taktíkem, na vedlejší hrušni pracovali Strunka, Mlčoun a Libelka a ze všech stran kutálely malenky jablka. Neználek běhal

mezi pracovníky a jako u vytržení vydával rozkazy:

„Pět lidí tam, pět lidí sem! Popadněte tuhleto jablko - a pryč s ním! Zpátky! Hrom aby do vás! Tady teď spadne hruška! A vy tam nahoře, dávejte pozor! Rrrrozejděte se - nebo za sebe neručím!“

Všechno se mohlo docela dobře obejít bez rámusu, ale Neználkovi se zdálo, že kdyby přestal křičet, celá práce by zůstala stát. Sirupčík a Buchtík také pracovali. Kutáleli hrušku. Jenže hruška se ne a ne kutálet tam, kam měla, ale koulela se zrovna jinam. Je totiž známo, že hruška má úplně jinačí tvar než jablko. Koulíme-li hrušku, kutálí se na jednom místě pořád kolem dokola. K tomu byla ta hruška ještě velice měkká, namáčkla se, už když spadla se stromu, a při koulení ji Sirupčík s Buchtíkem rozmačkali nadobro. A tak byli od hlavy k patě umazaní sladkou šťávou a v jednom kuse si olizovali prsty.

„Co se tam vrtíte s tou hruškou pořád na jednom místě? Vidíte je, celou ji rozmačkali!“ křičel na ně Neználek. „Nebo z ní chcete mačkat sirup? Já vám dám sirup!“

Šroubek s Vroubkem zastavili auto a dívali se na ten obrázek.

„Hej, Neználku!“ zavolal Šroubek. „Pročpak u vás nepracují stroje?“

„Dejte pokoj!“ odbyl je Neználek. „Pro samá jablka se už nemůžeme ani hnout, a vy ještě nějaké stroje! Kdepak bych je vzal?“

„Jeden už přece máme,“ řekl Keksík.

„To myslíte auto?“

„Samozřejmě! Budem vozit jablka a hrušky autem!“

„Správně!“ křikl Neználek. „To je nápad! Šup - zajeďte pod strom, shodíme jablko přímo do vozu.“

„Tak počkej, to ne!“ ozval se Šroubek. „Když shodíš jablko se stromu rovnou do auta, rozbiješ jablko a auto taky.“

„Cože? A to máme podle tebe sundávat jablka se stromů ručně?“

„Proč ručně? Budeme je spouštět na provaze.“

„Správně!“ křičel už Neználek. „Hybaj, malenky, přineste provaz!“

Malenky rychle přinesly provaz. Neználek ho vzal a začal si ho přendávat z ruky do ruky. Nevěděl, co s ním, a nechápavě se na něj díval. Potom se zatvářil, jako by na to přišel, podal provaz Šroubkovi a řekl:

„Tak tu máš, dělej!“ Šroubek přehodil provaz přes větev jabloně a přikázal Čiperkovi, aby uvázal horní konec ke stopce jablka. Druhý konec dal držet několika malenkám.

„A teď řež!“ křikl na Čiperku.

Za pár minut stopku přeřízli a jablko viselo jenom na provaze. Šroubek nařídil Keksíkovi zajet autem pod strom, malenky začaly pomaloučku povolovat provaz a jablíčko kleslo rovnou do vozu. Pak provaz odvázali a odvezli jablko k domu.

„Teď přivezem ještě druhé auto,“ řekl Keksík. Nasedli do automobilu a ujížděli ke garáži, kde zůstal Keksíkův stroj. Za chviličku byli zpátky s dvěma auty. V jednom vozili jablka a v druhém hrušky.

„Vidíte ty zázraky na čtyřech kolech?“ vychloubal se Neználek. „To se ví, o něčem takovém se vám malenkám ani ve snu nezdálo!“

Kapitola dvacátá třetí

ÚTĚK

Stroje jim velice ulehčily námahu a práce šla pěkně od ruky. Obě auta se míhala sem a tam a rozvážela ovoce do sklepů. Jablka a hrušky se vozily po jednom kuse, švestky hned po pěti najednou. Díky strojům nemuselo mnoho malenek vůbec pracovat. Ale malenky, místo aby seděly s rukama v klíně, postavily na ulici dva stánky. Do jednoho stánku přinesly sodovku se sirupem a do druhého nanosily vdolečky, všelijaké placičky, preclíky a bonbóny. Teď se mohl každý, když měl chvilku čas, pořádně napít nebo se posilnit. Buchtík okamžitě oblehl stánek s vdolečky a bonbóny, Sirupčík se vrhl na limonádu. Ani jednoho, ani druhého nemohli od stánku odtrhnout.

Vtom se stala nečekaná příhoda. Z dálky se ozval čísi pronikavý křik a všichni spatřili, jak na konci ulice běží doktor Pilulkin. Za ním se hnaly všechny ošetřovatelky z nemocnice s Medunkou v čele. Pilulkin byl skoro úplně nahý, měl totiž jen cvikr a trenýrky. Sotva doběhl k prvnímu stromu, rychle se na něj vyšplhal.

„Pročpak jste utekl, nemocný?“ křičela Medunka, když přiběhla pod strom.

„Nejsem už nemocný!“ odsekl Pilulkin a snažil se dostat co možná nejvýš.

„Jak to, že ne? Ještě jsme vás nepropustily!“ pokračovala Medunka, udýchaná od rychlého běhu.

„Propustil jsem se sám!“ ušklíbl se Pilulkin a vyplázl na Medunku jazyk.

„Drzoune drzá! Ale šaty jsme vám stejně nedaly.“

„Nevadí,“ odpověděl posměšně Pilulkin.

„Nastydnete se, a budete stonat!“

„Ať si, ale k vám se už nevrátím!“

„Že se nestydíte!“ křičela Medunka. „A to si říkáte doktor!“

Otočila se k němu zády, zdvihla hrdě hlavu a odešla. Za ní pomaloučku odcházely ošetřovatelky.

Pilulkin viděl, že mu už nehrozí žádné nebezpečí, a slezl se stromu.

Malenky ho obklopily a soucitně se ho vyptávaly: „Není vám zima? Nastydnete se! Chcete, přineseme vám šaty?“

„Tak dobrá, přineste,“ přikývl Pilulkin. Pápěrka odběhla domů a přinesla zelené proužkované šatečky.

„Co to je?“ podivil se Pilulkin. „Přece si neobléknu takovéhle šaty! Všichni by myslili, že jsem malenka.“

„A co na tom? Copak je to něco zlého?“

„Samozřejmě!“

„Prosím vás! To jsme tedy podle vás tak špatné?“

„Ale ne, vy jste docela dobré,“ zarazil se Pilulkin, „jenže malíčci jsou lepší.“

„A v čempak, mohl byste nám říct?“

„Tak, no zkrátka lepší. Třeba tuhle Strunka. Víte vy vůbec, jaký je to báječný hudebník? To jste ještě neslyšely, jak umí hrát na flétnu!“

„Ale slyšely! A u nás zas hrají malenky na harfy.“

„Anebo Tubička. To byste koukaly, jaké maluje obrazy!“

„Taky jsme už viděly. Jenže vy máte Tubičku jednoho jediného, kdežto u nás umí kreslit každá malenka - a dokonce i vyšívat. Jestlipak byste dokázal vyšít takového krásného jelínka, jako mám na zástěrce?“ zeptala se Jelenka.

„To ne,“ přiznal se Pilulkin.

„Tak vidíte, a u nás to dovede každá: jelínka, zajíčka - na co si vzpomenete.“

„No dobrá,“ mávl Pilulkin rukou a začal si oblékat šatečky. Oblékl si je, rozpřahoval ruce, zdvihal nohy a obhlížel se ze všech stran. Sotva Neználek uviděl Pilulkina v takové podivné parádě, vyprskl smíchem. Po něm se rozesmáli i ostatní malíčci.

„Že vám není hanba!“ rozhořčila se Čičinka. „Co je na tom k smíchu?“

Ale malíčci se smáli dál. Pilulkin se rozhlédl, spatřil tolik rozchechtaných obličejů - a v tu ránu se zase začal svlékat.

„Copak to děláte? Nechte si je!“ přemlouvaly ho malenky.

„Nic už nepotřebuju,“ prohlásil rozhodně Pilulkin. „Za chviličku mi přinesou moje šaty.“

„Medunka vám je nedá, kdepak, ta je náramně přísná.“

A tu se Pilulkin jen tajemně pousmál. Když se totiž Medunka s ošetřovatelkami vrátily do nemocnice, okamžitě zjistily, že zmizel i Bručoun. Hnaly se do šatny - ale i dva malíčkovské oblečky byly tytam. Zůstaly tu jen Kulkovy šaty. A tak se objasnil plán útěku, který si vymyslil Bručoun a doktor Pilulkin. Podle tohoto plánu měl doktor Pilulkin jen tak neoblečený utéci oknem. Spiklenci se spoléhali, že ho budou všichni zaměstnanci nemocnice pronásledovat a Bručoun pak bez překážky vnikne do šatny a uloupí tam svoje i Pilulkinovy šaty. Plán se zdařil do nejmenší podrobnosti.

Medunka ještě dlouho pátrala po Bručounovi s uloupeným oděvem. Jenže Bručoun seděl celou tu dobu přikrčený v houštině lopuchu. A třebaže sedět v lopuchu nebylo vůbec nic veselého, přece jen byl Bručoun radostí celý bez sebe, že se konečně dostal na svobodu.

S rozkoší hleděl na jasně modré nebe i na svěží zelenou travičku. Na tváři se mu dokonce objevil úsměv. A přísahal si, že už nikdy v životě nebude bručet a že bude se vším všudy spokojený, jen když už nebude musit znovu do nemocnice.

Konečně Bručoun viděl, že Medunka zmizela v nemocnici. Potichounku vylezl ze svého úkrytu, našel Pilulkina a odevzdal mu oblek.

„Tady máš své šaty, příteli v neštěstí,“ řekl a podával Pilulkinovi uzlíček, který držel v ruce. Pilulkin se vrhl k Bručounovi a začal ho objímat. Oba dva se za svého pobytu v nemocnici velice spřátelili. Pilulkin se rychle oblékl. Civínek, Jaktík, Šroubek a ostatní malíčci obklopili Bručouna a blahopřáli mu k šťastnému návratu. A všichni se divili jeho veselé náladě.

„Poprvé vidím, že se Bručoun usmívá!“ řekl Buchtík. Také malenky stály kolem a zvědavě si Bručouna prohlížely.

„Jakpak se jmenujete?“ zeptala se ho Pápěrka.

„Bručoun.“

„Děláte si legraci!“

„Ať se propadnu! Proč myslíte?“

„Máte tak miloučký a přívětivý obličej. Takové jméno se k vám ani nehodí.“

Bručounovi se rozesmála pusa od ucha k uchu.

„To já se spíš nehodím k tomu jménu,“ zažertoval.

„Chcete si vylézt na strom?“ navrhla mu Čičinka.

„A směl bych?“

„Proč by ne? Přineseme vám pilu a budete pracovat s námi.“

„Mně taky,“ požádal doktor Pilulkin.

„Vy si to sice nezasloužíte, protože si neváží te malenek, ale nešť, my vám to odpustíme,“ řekla Čičinka.

Malenky přinesly ještě dvě pily a Bručoun s doktorem Pilulkinem se také pustili do práce. Bručoun prohlásil, že lézt takhle po stromech je rozhodně příjemnější než sedět zavřený v sebelepší nemocnici.

„A taky zdravější," dodal doktor Pilulkin.

Usoudil totiž, že nahoře je vzduch o hodně čistší a bohatší na kyslík než dole. Proto Bručoun a Pilulkin pracovali až docela ve špičce.

Kapitola dvacátá čtvrtá

TUBIČKŮV ZLEPŠOVACÍ NÁVRH

Sklizeň jablek a hrušek pokračovala i druhého dne. V ulicích města se zčistajasna objevil třetí automobil - Nejtkův osmikolový parní vůz.

To bylo tak: V Dračíně zpozorovali, že zmizel Keksík. Obyvatelé věděli, že vezl autem do Zelení Šroubka a Vroubka. A tak když se Keksík nevrátil, všichni začali prosit Nejtka, aby se jel podívat, jestli se mu nestalo nějaké neštěstí. Nejtek přijel do Zelení, uviděl, jak Keksík pomáhá s autem při sklizni ovoce, neodolal a také se pustil do práce. Obyvatelé Dračína ho čekali až do večera, ale Nejtek se nevrátil ani druhého dne. Po městě se začaly šířit nejneuvěřitelnější pověsti.

Jedni říkali, že se na cestě do Zelení usadila baba Jaga, která prý sní každého, koho zhlédne. Druzí povídali, že to není baba Jaga, ale zlý obr Cinobr. A třetí se s nimi přeli a dokazovali jim, že obři Cinobři nejsou, ale že prý to je trojhlavý drak, a že se neusadil na cestě, ale přímo v Zelení. Každý den prý sežere jednu malenku, ale jakmile se ve městě objeví malíček, sežere radši malíčka, protože malíčci jsou přece jen odjakživa lepší než všechny malenky dohromady.

Sotva se objevily báchorky o tomhle trojhlavém drakovi, nikdo z obyvatel Dračína se už neodvážil do města k malenkám, aby vypátral, co se tam vlastně děje. Každý si říkal, že je moudřejší sedět pěkně doma. Ale přece jen se brzo našel odvážlivec, který prohlásil, že půjde a všechno vyzkoumá.

Byl to náš starý známý Cvoček, o němž jsme už v téhle pravdivé historii jednou slyšeli. Obyvatelé věděli, že Cvoček je dost ztřeštěná hlava na to, aby se doopravdy odvážil rovnou do chřtánu nenasytného draka, a začali ho přemlouvat, ať prý nechodí. Ale Cvoček nechtěl ani slyšet. Prohlásil, že prý se na malenkách velice provinil a že ho teď hryže svědomí. Chce proto odčinit svou vinu, půjde do Zelení, plivne tam tomu drakovi na ocas, drak zdechne a přestane se svými šerednostmi.

Odkud se Cvoček dozvěděl, že se takhle hubí draci, zůstane navždy záhadou. Cvoček odešel. Někteří obyvatelé ho tuze litovali a už předem ho oplakávali, jiní však říkali, jaképak prý litování, aspoň bude o jednoho uličníka méně a ve městě bude větší klid.

„Ale je to hlavně naše vina, že jsme ho nedovedli převychovat," říkali první.

„Takového nepředěláš!" odpovídali druzí. „Toho tak převychová leda zubatá."

Z tohoto rozhovoru vysvítá, že těmi prvními byli ti, které Cvoček ještě nedokázal řádně dopálit, kdežto druzí byli z těch, které už dopálil jaksepatří.

Cvoček, jak se ostatně dalo tušit, zpátky nepřišel, a tu již všichni ve městě nadobro uvěřili všem těm povídačkám o drakovi, o němž se začaly vyprávět nejnehoráznější nesmysly. Každý vyprávěč mu přidal o jednu hlavu víc, a tak se stal zakrátko z trojhlavého draka stohlavý.

Samozřejmě že to všechno byly jenom výmysly. Mnozí, aspoň ti nejchytřejší čtenáři, už dozajista uhádli, proč se Cvoček nevrátil. A těm, kteří to snad ještě neuhádli, můžeme prozradit, že Cvočka vůbec nesežral drak - jako ostatně nesežral nikdy nikoho, protože žádný drak není - Cvočka prostě zaujala práce. Také dostal chuť vylézt si na strom a řezat pilkou, je to přece jen hrozně zajímavé - a přitom nebezpečné. A kterýpak malíček by couvl před nebezpečenstvím!

V těchto dnech jenom Tubička seděl doma a maloval podobizny. Všechny malenky chtěly mít svůj portrét, a tak ho div neutrápily vším, co si naporoučely. Každá chtěla být opravdu ta nejkrásnější. A nadarmo jim Tu-

bička dokazoval, že každý je jinak hezký, a že dokonce i malá očka mohou být krásná. Kdepak! Malenky si přály, aby měly oči jak náleží velké, řasy dlouhé, obočí pěkně do oblouku a ústa malinkatá.

Nakonec se Tubička přestal přít a maloval tak, jak chtěly. Bylo to vlastně mnohem pohodlnější: aspoň z toho nebyly zbytečné hádky; a pak Tubička vymyslel zlepšovací návrh na rychlejší malování.

Protože všechny malenky chtěly jedno a totéž, Tubička se rozhodl, že si vyrobí takzvanou šablonu.

Vzal kousek silného papíru a vystříhal v něm dvě velké oči, dlouhé, hezky do obloučku vyklenuté obočí, rovný, velice půvabný nosík, malilinká ústa a bradičku s důlkem, po stranách dvě nevelká, přiměřená ouška, nahoře vystříhal načesané kudrny, dole tenoučký krček a dvě ruce s dlouhými prstíky.

Když si udělal takovouhle šablonu, pustil se do výroby polotovarů. Každý snadno pochopí, co to takový polotovar je. Tubička přiložil šablonu na kus papíru a červenou barvou natřel místo, kde byla v šabloně vystřihnutá ústa. Na papíře se okamžitě objevil obrázek úst. Potom nabarvil tělovou barvou nos, uši a ruce, pak světlé nebo tmavé vlasy a hnědé nebo modré oči. Tak tedy vznikly polotovary. Polotovary si Tubička nadělal do zásoby.

Měla-li malenka modré oči a světlé vlasy, vzal polotovar s modrýma očima a se světlou čupřinou, přimaloval jakous takous podobu a obraz byl hotov. Když měla malenka vlasy i oči tmavé, měl Tubička polotovar i pro tenhle případ. Těchhle šablonovitých podobizen namaloval Tubička spoustu.

Zlepšováček velice urychlil práci, a kromě toho Tubička zjistil, že podle šablony zhotovené rukou zkušeného mistra může vyrábět polotovary každý človíček, a získal pro tu práci Jaktíka. Jaktík velmi zdařile vybarvoval podle šablony polotovary příslušnými barvami a jeho výrobky nebyly o nic méně zdařilé než ty, které vlastnoručně vyrobil sám Tubička.

Taková dělba práce mezi Tubičku a Jaktíka ještě víc zrychlila výrobu, což mělo velký význam, protože množství zákaznic se nejen nezmenšovalo, ale naopak každý den rostlo.

Jaktík byl velice pyšný na svou novou hodnost. O Tubičkovi a o sobě s hrdostí říkal: My umělci.

Ale Tubička nebyl se svou prací ani za mák spokojen a bůhvíproč prohlašoval, že je to jen taková hloupá mazanice. Tvrdil, že ze všech podobizen, které v Zelení namaloval, dají se nazvat opravdovými uměleckými díly jen podobizny Sněžinky a Modroočky, ostatní že se hodí leda místo pokliček na hrnky a rendlíky.

Docela jinak se na to ovšem dívaly majitelky obrazů. Líbilo se jim, že jsou na nich krásné, a podoba, říkaly, to prý je až to nejposlednější. Inu, na všechno se člověk může dívat všelijak.

Kapitola dvacátá pátá

KULKA SE LÉČÍ

Po útěku Bručouna a Pilulkina byly všechny ošetřovatelky v nemocnici zaměstnány léčením jediného pacienta - Kulky. Když viděl, jak se o něho všichni starají, dočista se zhýčkal. Hned chtěl, aby mu k obědu uvařily polévku z bonbónů a marmeládovou kaši, hned si poroučel jahodový karbanátek s houbovou omáčkou, i když kdekdo ví, že takové karbanátky přece nejsou. A hned si zas přál jablečnou haši, a sotva mu ji přinesly, tvrdil, že chtěl hruškový pudink, a když mu přinesly pudink, stěžoval si, že páchne cibulí, nebo si vymyslil ještě něco jinačího. Všechny sestřičky se mohly uběhat, jen aby splnily jeho rozmary. Jaktěživy prý neměly takového pacienta, a že prý je to hotový trest, a ne pacient, a už aby se prý radši uzdravil.

Každé ráno posílal jednu sestřičku hledat po městě svého psa Bulku. A sotva se utrmácená ošetřovatelka vrátila do nemocnice a doufala, že už na psa zapomněl, určitě se Kulka zeptal: „Tak co, našlas?“

„Ale vždyť nikde není.“

„Nejspíš jsi špatně hledala!“

„Cože? Čestné slovo - všechny ulice jsem prošla!“

„A jak to, že jsem tě vůbec neslyšel volat? Seber se a hledej znovu!“

Ubohá sestřička vyšla za vrata, nevěděla kudy kam, a tak jen chvílemi zavolala:

„Bulko, Bulko! Kam ses poděl?“

Věděla, že ten křik pranic nepomůže, ale plnila Kulkovo přání, jen aby to, jak si myslila, pacienta uklidnilo.

Další sestřičku posílal Kulka pro zprávy, co dělají ostatní malíčci. Musela mu to hlásit třikrát denně: ráno, v poledne a večer.

Třetí sestřičku nutil, aby mu od rána do večera vypravovala pohádky, a když mu nebyly po chuti, vyhnal ji, a hned prý aby mu poslali jinou, která umí lepší.

Hrozně se zlobil, když ho nepřišel navštívit žádný z kamarádů, ale sotva některý přišel, už ho hnal, že kvůli němu nemůže poslouchat pohádky.

Medunka viděla, že se nálada nemocného den ze dne zhoršuje, a prohlásila, že je horší než dvacet Bručounů a Pilulkinů dohromady. Pacienta mohlo zachránit jen propuštění z nemocnice. Jenže noha se pořád ne a ne zahojit. A ke všemu se ještě poranil. Jednou ráno se totiž probudil a cítil, že ho už noha nebolí. Vyskočil z postele a rozběhl se po pokoji. Neudělal však ani deset kroků, noha se mu zvrtla, a Kulka upadl. Ubožáka odnesly do postele. Okamžitě se objevil otok a kvečeru stoupla teplota.

Celou noc proseděla Medunka u jeho lůžka, ani oko nezamhouřila. Otok sice zmizel, ale léčení se tou nehodou jaksepatří protáhlo. Konečně nemocnému dovolily nakrátko vstávat. Kulka se opíral o berli, rukou se přidržoval stěny, pomaloučku se šoural po pokoji a krok za krokem se učil chodit.

Potom směl chodit na hodinku na dvůr a procházet se v doprovodu sestřičky kolem nemocnice. Procházkami se nálada nemocného značně zlepšila: nebyl už tak podrážděný, a jen když bylo načase, aby se vrátil do pokoje, vždycky se ještě rozzuřil, křičel, že nepůjde, a hrozil ošetřovatelce berlí. Musely ho pevně popadnout a násilím uložit zpátky do postele.

Díky těmto rázným opatřením pokračovala léčba úspěšně a brzo mu oznámily, že příštího dne bude z nemocnice propuštěn. Malíčci i malenky s radostí vyslechli tu příjemnou novinu. V určený den se všichni obyvatelé shromáždili u vchodu do nemocnice. Přivítali uzdraveného pacienta, obdarovali ho květinami a Kulka prohlásil:

„Tak, a teď jsme zase všichni pohromadě! Chybí už jenom Všeználek a můj Bulka.“

„To nic,“ těšily ho malenky, „třeba se ten váš Všeználek najde a Bulka taky.“

„Sami se nenajdou,“ řekl jim na to Kulka. „Musíme je hledat.“

„To tak,“ řekl Neználek, „ještě hledat Všeználka! Hlupáka hloupýho! Kdovíkde je mu konec!“

„Jakýpak hlupák?“ namítl doktor Pilulkin.

„To se ví, že hlupák. A ještě k tomu zbabělec!“ povídá Neználek.

„Žádný zbabělec...“ začal Bručoun.

Ale Neználek mu skočil do řeči: „Ty mlč! Kdo je tady náčelník: ty, nebo já? Nebo chceš zpátky do nemocnice?“

Jak Bručoun uslyšel o nemocnici, v tu ránu ztichl.

Sněžinka řekla: „V neděli bude ples na oslavu uzdravení všech nemocných a pak můžete jít hledat toho vašeho hloupého Všeználka. A když ho najdete, vystrojíme ještě jeden bál. To bude něco!“

„Výborně! Výborně!“ radovali se všichni.

Kdo ví, z čeho měli větší radost: jestli z naděje, že najdou Všeználka, anebo možnosti vystrojit při té příležitosti ještě jeden ples. Dodnes zůstala tahle otázka hádankou. Sklizeň ovoce pomalu končila. Všechny sklepy byly vrchovatě plné, ale na stromech zbylo ještě mnoho jablek, hrušek i švestek. Malenky se rozhodly, že je darují dračínským malíčkům.

Všichni se pustili do přípravy plesu. Někteří čistili kulatý taneční parket zarostlý trávou, jiní dělali kolem parketu lavičky. Čiperka, Mlčoun a Cvoček se vyzbrojili sekerami a začali stavět vedle parketu jednopatrový altánek pro orchestr. Ostatní malíčci stloukali stánky na sodovku, na zmrzlinu a na ostatní pamlsky.

K práci jim vyhrávala hudba, protože Strunka vybral deset nejlepších harfenistek, sestavil orchestr a okamžitě začali s nacvičováním.

Ale nejpodivuhodnější bylo to, že se dal s náramným zaujetím do práce i Cvoček. Dělal, co mu přikázali, nevyváděl, jako by to ani nebyl on.

„Vidíte, jak je to od vás hezké, že nám pomáháte!“ řekla mu Čičinka.

„A proč bych nepomáhal?“ odpověděl Cvoček. „Když na to přijde, třeba si i makovici srazím, ale práci udělám.“

„Děláte všechno tak pečlivě, radost pohledět,“ přidala se Jiřička. „Hned je vidět, že rád pracujete.“

„Hrozně rád,“ přiznal se upřímně Cvoček. „Víte, to je moje, když mám pořád nějakou fušku. Ale jak není někdy co dělat a já nevím, do čeho píchnout, hnedka začnu zrovna to, co se nemá. A pak dělám jednu vylomeninu za druhou a mám z toho jen samé polízanice.“

Cvoček hezky nahlas popotáhl nosem a přejel si ho pěstí.

„Jaképak polízanice?“ zeptala se Čičinka.

„No, ruční masáž, víte?“

„Jakou ruční masáž, co to je?“

„No... no zkrátka nářez!“

„Ach vy chudáčku!“ zvolala Čičinka. „Tak to radši nedělejte, co se nemá. A přijďte k nám. Tady se pro vás vždycky najde nějaká práce: spravit plot, zasklít rozbité okno...“

„Tak dobrá,“ souhlasil Cvoček.

„A na ples přijdete?“

„Směl bych?“ „Proč by ne? Jen se pěkně umyjte, hezky se učešte a přijďte. Zveme vás.“

„Tak dobrá, já teda přijdu, děkuju za pozvání.“

Čičince se tuze líbilo, že Cvoček tak způsobně rozmlouval, a dokonce poděkoval. Zarděla se uspokojením, poodešla s Jiřičkou stranou a pošeptala jí:

„Toho nebude tak těžké vychovat.“

„Hlavně ho musíme častěji pochválit,“ odpověděla Jiřička.

„To mu udělá dobře. Když bude zlobit, tak mu vyhubujeme, ale když udělá něco správně, pěkně ho pochválíme. Pak se to bude snažit udělat dobře i podruhé, jen aby zas dostal pochvalu. A taky slušnému chování ho musíme naučit, hrozně popotahuje.“

„A jak ošklivě mluví,“ dodala Čičinka. „Makovice, vylomeniny, polízanice! Musíme si dát trochu práce i s těmi jeho výrazy a pomaloučku ho odnaučit taková neslušná slova.“

Ale Cvoček, spokojený, že ho pochválily, pustil se do práce ještě horlivěji. Kdopak by nebyl rád, když ho někdo pochválí!

Kapitola dvacátá šestá

CVOČKŮV NÁVRAT

Když se nevrátil ani Cvoček, nikdo z obyvatel Dračína se už do Zelení neodvážil. Roznesly se zvěsti, že stohlavý drak už brzo zhltne všechny malenky a pak že přijde do Dračína a pustí se do malíčků. Čas ubíhal, ale drak pořád nikde.

Místo něho se však jednoho krásného jitra objevil v Dračíně neznámý malíček. Vypravoval, že letěl v balóně se svými kamarády, seskočil padákem, když začal balón klesat, přistál v hustém lese a od té doby bloudil po polích a lesích a hledal své přátele, kteří letěli balónem dál.

Někteří nejdůvtipnější čtenáři už jistě uhodli, že tenhle neznámý malíček nebyl nikdo jiný než Všeználek. Místo aby se hezky klidně vrátil domů, rozhodl se najít kamarády.

Obyvatelé Dračína Všeználkovi vyprávěli, že se v Zelení před několika dny objevili malíčci, kteří také letěli balónem a ztroskotali. Dva z nich že přišli do Dračína pro pájku, ale pak zase odjeli se šoférem Keksíkem zpátky do Zelení. Všeználek se na ně začal vyptávat, a když mu je popsali a řekli, že oba měli kožené kazajky, okamžitě uhodl, že to byl Šroubek s Vroubkem.

Spisovatel Mudra, který tu byl i se svým samozvukopisem a pozorně poslouchal tenhle rozhovor, potvrdil, že se ti malíčci opravdu jmenovali Šroubek a Vroubek.

Všeználek měl velikou radost. Prohlásil, že se okamžitě vydá do Zelení, a prosil, aby mu ukázali cestu. Na to se Dračínští zasmušili a oznámili mu, že do Zelení se jít nedá, protože se tam usadil stohlavý drak, který požírá malenky, o malíčcích ani nemluvě.

„V životě jsem se nesetkal se stohlavým drakem!“ nedůvěřivě se usmál Všeználek.

„Co to povídáte!“ rozčilili se malíčci. „A kdopak snědl našeho Keksíka? Už je to hezkých pár dní, co vezl do Zelení Šroubka s Vroubkem, a ještě se nevrátil.“

„A kdo sežral Nejtka?“ ptali se druzí. „Jel do Zelení za Keksíkem a taky se ještě nevrátil. A jaký to byl panečku mechanik! Všechno uměl udělat.“

„A Cvočka, kdopak toho slupl?“ zeptali se třetí. „Ačkoli, žádná škoda, protože, abychom pravdu řekli, človíček to byl - darmo mluvit, stejně by ho bylo jednou něco sežralo.“

Všeználek se zamyslil a potom povídá: „Vědě není pranic známo o tom, že by byli nějací stohlaví draci. A tak tedy nejsou.“

Mudra namítl: „Jenže vědě není taky pranic známo o tom, že draci nejsou. A tak tedy mohou být. A o tomhle se vypravuje, a proto je.“

„O ježibabě se přece taky vypravuje,“ odpověděl Všeználek.

„Cože, a podle vás snad není ani ježibaba?“

„Samozřejmě že ne.“

„Nepovídejte nám tu pohádky!“

„Jaképak pohádky. Ježibaba je pohádka!“

Všeználek se pevně rozhodl, že se do Zelení vydá, a třebaže ho Dračínští přemlouvali, trval na svém. Nedalo se nic dělat.

Malíčci mu dali najíst, potom ho vyvedli na okraj města a ukázali mu cestu. Všichni byli přesvědčeni, že jde do jisté záhuby, a se slzami v očích se s ním loučili. Vtom se v dálce na cestě objevilo mračno prachu. Rychle se blížilo a zvětšovalo se. Človíčkové se rozprchli na všechny strany, poschovávali se v domech a poděšeně vykukovali z oken. Myslili si, že se už na ně žene sto-

hlavý drak.

Jenom Všeználek se nepolekal a zůstal stát uprostřed cesty. Brzy však spatřili, že se k městu blíží jeden za druhým tři automobily a víří na cestě prach. V prvním autě leželo velké, krásně červené jablko, na druhém zralá hruška a ve třetím autě bylo naloženo aspoň pět švestek. Když se auta přiblížila k Všeználkovi, zastavila se a vystoupili z nich Keksík, Nejtek a Cvoček.

Jak to človíčkové uviděli, vyběhli z domů, začali je objímat a vyptávat se jich na draka, a když slyšeli, že žádný drak není a nebyl, moc se tomu divili.

„A kdepak jste tedy byli tak dlouho?“ ptali se.

„Pracovali jsme, sklízeli jsme ovoce,“ odpověděl Cvoček. Všichni se téhle odpovědi dali do smíchu.

„Ostatní možná, leč ty jsi dozajista lezl celý ten čas po plotech a rozbíjel jsi okna!“ řekl posměšně Mudra.

„A zrovna ne!“ odpověděl uraženě Cvoček. „Taky jsem pracoval. Já jsem se... jak se to říká... polepšil, tak.“

Nejtek a Keksík potvrdili, že se Cvoček doopravdy polepšil, že s ním byly malenky velmi spokojené a darovaly za to obyvatelům Dračína hromadu jablek, hrušek a švestek. Všichni malíčci měli radost, protože si na ovoce tuze potrpěli. Když se Keksík dověděl, že se Všeználek chystá do Zelení, nabídl mu, že ho tam doveze, a za chviličku odjeli.

Obyvatelé Dračína chodili vesele po ulicích. Byli rádi, že žádný drak není, že se Keksík a Nejtek vrátili, a hlavně že se Cvoček polepšil. Někteří sice tomu polepšení dvakrát nevěřili a podezřívavě Cvočka pozorovali: báli se totiž, aby nezačal znovu rozbíjet okna. Ale zanedlouho spatřili Cvočka u řeky. Seděl na břehu jen tak v trenýrkách a pral si šaty.

„Copak tě to, prosím tě, najednou popadlo, že si pereš šaty?“ ptali se ho.

„Ále, zítra jdu na ples,“ řekl jim Cvoček, „a tak se přece musím čistě obléknout a pěkně učesat.“

„Copak bude u malenek ples?“

„Bude. Keksík s Nejtkem taky půjdou. Taky je pozvaly.“

„Nepovídej, a snad nepozvaly i tebe?“ nedůvěřivě se ptali malíčci.

„Samo že pozvaly.“

No tohle! vrtěli hlavou malíčci. Jestli ho malenky pozvaly na ples, to se tedy nejspíš doopravdy polepšil. Kdo by to byl řekl!

Kapitola dvacátá sedmá

NEČEKANÉ SETKÁNÍ

Přípravy na ples byly v plném proudu. Stál už altán pro orchestr i stánky kolem tanečního parketu, Tubička maloval altánek nejspletitějšími vzory a ostatní malíčci barvili stánky všemi duhovými barvami. Malenky zdobily parket květy, různobarevnými lampióny a praporky. A Neználek chodil sem a tam a poroučel ostošest. Pořád se mu zdálo, že jde práce příliš pomalu. Křičel, pobíhal z místa na místo a jenom překážel. Naštěstí věděl každý i bez něho, co má dělat. Někdo si vymyslil, aby se kolem parketu postavily lavičky. Ale kde vzít prkna? Neználek si zlostí div nerval vlasy.

„Hrome," křičel, „to jste nemohli navozit pár prken? Teď jela všechna auta do Dračína! I co, pojďte, rozbijem nějaký stánek! A uděláme lavičky!"

„Správně!" křikl Jaktík a užuž se hnal se sekerou k nejbližšímu stánku.

„To tak!" okřikl ho Tubička. „My tady stavíme a malujeme, a ty bys to rozbil."

„Co je ti do toho!" volal Jaktík. „Lavičky jsou taky potřeba!"

„Ale to přece nejde - jedno stavět a druhé bourat."

„Moc tady neporoučej!" vmísil se do toho Neználek.

„Kdo je tu náčelníkem: ty, nebo já? Když řeknu bourat, tak bourat!"

Kdopak ví, kam až by byla ta hádka zašla, ale tu se v dálce objevilo auto.

„Keksík se vrátil!" volali všichni radostně.

„Přivezeme prkna a nemusíme bourat stánky."

Auto přijelo. Z kabiny vylezl Keksík. A za ním se objevil ještě jeden človíček. Všichni se na něho překvapeně zadívali.

„I propána, vždyť je to náš Všeználek!" vykřikl doktor Pilulkin.

„Všeználek přijel!" volal Civínek.

Malíčci v mžiku obklopili Všeználka a začali ho objímat a líbat.

„Tak přece jsme tě našli!" říkali.

„Jak to, že jste mě našli?" podivil se Všeználek. „Tak se mi zdá, že jsem našel já vás!"

„No ano, správně, tys našel nás. A my si už myslili, žes nás dočista opustil."

„Já že vás opustil?" divil se znovu Všeználek. „Tak se mi zdá, že jste opustili vy mne."

„No ty jsi přece seskočil padákem, my ne," povídá Buchtík.

„A pročpak ne? Dal jsem přece rozkaz, aby seskočili všichni. Měli jste seskákat za mnou, balón už stejně nemohl daleko doletět. Ale vy jste, toť se ví, dostali strach, co? Polekali jste se, to je to."

„Už jo, polekali..." přikývli malíčci.

„Samozřejmě že dostali strach," řekl Neználek. „Báli se seskočit. Moc by mě zajímalo, kdo se polekal první."

„Jak to, kdo?" zeptal se Jaktík. „Ty přece!"

„Já?" divil se Neználek.

„To se ví!" křičeli všichni. „Kdo povídal, že není potřeba skákat? Ty!"

„No ovšem, já," přiznal se Neználek, „ale proč jste mě poslouchali?"

„Správně," usmál se Všeználek, „to jste si našli toho pravého! Copak nevíte, že je Neználek osel?"

„Tak vida," rozhodil Neználek rukama, „ještě mi nakonec řekne, že jsem osel!"

„A zbabělec!" dodal Sirupčík.

„A k tomu lhář," přidal se Buchtík.

„Kdypak jsem lhal?" podivil se Neználek.

„A kdo říkal, že vymyslil balón?" zeptal se Buchtík.

„Nech toho, jo!" mávl rukou Neználek. „Žádný balón jsem nevymyslil. Balón přece vymyslil Všeználek."

„A kdo říkal, že je teď naším náčelníkem?" dorážel na Neználka Sirupčík.

„Jakýpak náčelník! To já jen tak... No, zkrátka - jaképak copak, nic..." vymlouval se Neználek.

„Zkrátka - konec a basta! Teď je naším velitelem Všeználek!" nepřestával křičet Sirupčík.

Malenky, které slyšely celý ten rozhovor, se hlasitě rozesmály. Poznaly, že je Neználek jen docela obyčejný chlubil. Havranka a Rosička hned běžely a každému vykládaly, jaký je Neználek lhář, a že balón nevymyslil on, ale Všeználek.

Modroočka přišla k Neználkovi a pohrdlivě mu řekla: „Pročpak jste nás klamal? My vám věřily, myslily jsme si, že jste doopravdy chytrý, čestný a odvážný malíček, a vy jste zatím prachobyčejný podvodník a hloupý zbabělec!"

Hrdě se od Neználka odvrátila a odešla k Všeználkovi, kolem něhož se už sběhla celá kupa malenek. Všechny se na něho chtěly podívat a poslechnout si, co vypráví.

„Povězte nám, je to pravda, že když se letí balónem, zdá se země maličká jako vdoleček?" zeptala se Všeználka Jelenka.

„Ale kdepak," odpověděl Všeználek. „Země je velikánská a z balónu se zdá ještě větší, protože shora je o mnoho širší rozhled."

„A řekněte nám, prosím vás, je to pravda, že jsou mraky tvrdé a že jste se při letu museli prosekávat sekerou?"

„Nesmysl," odpověděl Všeználek, „mraky jsou měkké jako vzduch, jsou přece z mlhy. Proč by se měly sekat sekerou!"

Potom se malenky Všeználka vyptávaly, zdali je pravda, že se balóny nafukují párou, může-li balón doopravdy létat vzhůru nohama a co je na tom pravdy, že když letěli, byl mráz tisíc stupňů a jedna desetina.

Všeználek prohlásil, že to všechno je pustá lež, a zeptal se: „A kdopak vám vůbec napovídal takové hlouposti?"

„Tuhle Neználek," odpověděla Zajuška a zasmála se.

Všichni se obrátili na Neználka a hlasitě se mu smáli. Neználek se začervenal hanbou a nejradši by se byl do země propadl. Odběhl a schoval se v houštině pampelišek. Posedím si tadyhle v pampeliškách a vylezu, až všechno zapomenou, rozhodl se nakonec.

Všeználek si velmi přál prohlédnout si Zelení. Modroočka, Sněžinka a ostatní malenky šly tedy s ním, aby mu ukázaly všechny pamětihodnosti města. Pozorně si prohlédl most přes řeku a pak začal okukovat rákosový vodovod. Nadmíru ho zajímalo sestrojení vodovodu a vodotrysků. Malenky mu podrobně vysvětlovaly, jak je vodovod sestaven a jak se musí dělat vodotrysky, aby voda stříkala nahoru, a ne dolů. Všeználkovi se líbilo, že malenky mají všude tak vzorný pořádek a dokonalou čistotu, a pochválil je také za to, že dávají koberce dokonce i na chodníky v ulicích.

Malenky měly radost a zvaly Všeználka do domů, aby se podíval na jejich zařízení. Uvnitř bylo právě tak pěkně a čisto jako venku. V jednom domě spatřil Všeználek skříň s knížkami a prohlásil, že až se vrátí domů, také si udělá knihovničku.

„Copak vy nemáte knihovnu?" ptaly se malenky.

„Nemám," přiznal se Všeználek.

„A kde tedy máte knížky?" Všeználek mávl rukou.

Styděl se přiznat, že má knihy jen tak na stole, pod stolem, a dokonce i pod postelí. Všeználka zajímaly samozřejmě i melouny. Malenky mu vyprávěly o Slámečce a Všeználek se s ní chtěl co nejdřív se-

známit. Malenky ji našly a představily mu ji. Vyptával se jí na všechno, co ho zajímalo, a Slámečka mu vyprávěla o své práci s pěstováním různých druhů ovoce a zeleniny. Všeználek pozorně poslouchal, a dokonce si něco zapisoval do svého notýsku.

„To je přece chytrý malíček," říkaly si malenky. „Hned je vidět, že se rád něčemu přiučí."

Neználek ovšem neměl trpělivost sedět tak dlouho v keři pampelišek. Každou chvíli proto vylézal, a tu mu pak nebylo nijak do smíchu. Malenky si ho sice vůbec nevšímaly, jako by ho ani neviděly, ale zato malíčkové mu nedali ani na chvilenku pokoj.

„Neználek - lhář!" křičeli na něj. „Neználek - mluvka! Neználek - baba!"

Ba ne, jak tak na to koukám, ještě nezapomněli, pomyslil si dopáleně Neználek a skočil zpátky do pampelišek. Za chvíli zase vylezl - a všechno se opakovalo. Nakonec si řekl: A just už nevylezu! Musím to vydržet. Budu tady sedět třeba do zítřka. Vylezu, teprve až začne ples.

Kapitola dvacátá osmá

SMÍŘENÍ

Druhého dne byl konečně ples, na který se už všichni tak netrpělivě těšili. Kolem tanečního parketu se skvěly vyšňořené stánky a zářily pestrými barvami jako perníkové chaloupky. Nad parketem byly natáženy šňůry a na nich visely různobarevné lampióny a praporky. A právě takové lampióny a praporky visely i kolem na stromech. Každý strom byl jako ozdobený vánoční stromeček.

V prvním poschodí altánku okrášleného květy seděl desetičlenný orchestr malenek. Každá z nich hrála na harfu. Byly tu docela maličké harfy, které se daly držet v rukou, byly tu větší, které malenky držely na kolenou, byly tady i tak veliké, že stály na podlaze a jedna harfa byla docela velikánská, že se muselo vylézt na žebříček, aby se na ni mohlo hrát.

Ještě nebyl večer, ale všichni se už sešli kolem parketu a čekali na hosty z Dračína. První přišel Cvoček. Měl čistou blůzu a byl vymydlený a načesaný. Pravda, jeden pramen vlasů přímo na šošolce mu trčel nahoru jako kohoutí hřebínek, ale i tak bylo vidět, že se Cvoček důkladně potrápil se svým účesem.

„Vidíte, jaký je z vás hezký malíček," řekla mu Čičinka. „Že je to příjemné i vám, když jste tak vyparáděný a čisťounký?"

„To víte," přisvědčil Cvoček a stahoval si pečlivě blůzu. Hned za Cvočkem přijeli Nejtek a Keksík a po nich se už začali trousit i ostatní obyvatelé Dračína.

Nikdo je sice nepozval, ale všichni říkali, že přišli poděkovat malenkám za ovoce. A malenky je hned všechny pozvaly, jen aby zůstali na ples. A Neználek seděl v pampeliškách doopravdy až do začátku bálu. Po pravdě řečeno - ani tak neseděl, jako spíš ležel. Zkrátka a dobře: jednoduše spal. Ale sotva uviděl, že se malíčci začínají scházet, vylezl a namířil si to rovnou k parketu.

Malíčci ho zahlédli a volali: „A hele, prášil přišel! Tak pojď sem a pověz nám, jak jsi lítal vzhůru nohama!"

„Jen hezky řekni, jak jsi snědl mraky místo kaše!" křičel Buchtík.

Neználek se hrozně urazil. Otočil se a šel, kam ho oči vedly. Malíčci za ním ještě něco pokřikovali a smáli se, ale on to už ani neslyšel. Nazdařbůh došel až na okraj města, narazil tam hlavou na plot a udělal si bouli na čele. Zastavil se, zdvihl oči a na plotě spatřil nápis: NEZNÁLEK JE HLUPÁK!

Tak vida! řekl si. I po plotech už o mně píšou! A tolik se nad sebou rozlítostnil, že se to nedá ani vypovědět.

Opřel si hlavu o plot a z očí mu vyhrkly slzy. Ach já nešťastný! říkal si. Všichni se mi teď smějou. A nikdo si mě nevšímá. A nikdo, nikdo na celém světě mě nemá rád! Dlouho tu takhle stál s hlavou opřenou o plot, slzy mu tekly proudem a ne a ne je zastavit. Najednou ucítil, že ho vzal někdo za rameno.

A ozval se čísi laskavý hlas: „Neplačte, Neználku!"

Obrátil se a spatřil Modroočku.

„Snad byste neplakal," řekla znovu. Neználek se k ní otočil zády, chytil se rukama za plot a rozplakal se ještě usedavěji. Modroočka ho mlčky pohladila po rameni. Ucukl a chtěl ji odstrčit, dokonce i dupl.

„Ale, ale, pročpak jste takový zlý?“ řekla mu laskavě Modroočka. „Vždyť vy jste přece docela správný malíček. Chtěl jste být zkrátka lepší, a tak jste se začal vychloubat a vymýšlet si. Ale teď už to přece dělat nebudete, viďte, že ne?“

Neználek mlčel.

„Řekněte, že ne. Vždyť jste hodný malíček.“

„Ba ne, špatný jsem.“

„I co, bývají horší.“

„Ba ne, já jsem ten nejhorší ze všech.“

„To není pravda! Cvoček byl o hodně horší než vy, vy jste nikdy nedělal takové neplechy jako on. No a vidíte, polepšil se. A když budete chtít, můžete se také polepšit. Řekněte, že to už nikdy neuděláte a že začnete hezky správně. Co bylo - bylo, teď je to za námi.“

„Tak teda... neudělám!“ broukl Neználek zachmuřeně.

„Vidíte, jak je to pěkné!“ zaradovala se Modroočka. „Teď jenom hleďte, abyste byl vždycky čestný a nebojácný a chytrý. Pak budete dělat jen samé dobré věci a vůbec si nebudete muset vymýšlet, abyste se zdál lepší, než jste. Že je to tak?“

„Je,“ odpověděl Neználek. Smutně se podíval na Modroočku a v slzách se usmál. Modroočka ho vzala za ruku:

„Pojďme, půjdeme k ostatním.“ Za chviličku byli u tanečního parketu.

Buchtík viděl, že se Neználek vrací, a křikl na plné kolo: „Neználek - prášil! Neználek - hlupák!“

„Řekni, jak jsi snědl mrak!“ volal Sirupčík.

„Že vám není hanba, malíčci!“ okřikla je přísně Modroočka. „Proč ho dráždíte?“

„Tak proč lhal?“ řekl Buchtík.

„Copak lhal vám?“ podivila se Modroočka. „Lhal nám, ale vy jste mlčeli, a tak jste tedy drželi s ním.“

„Nejste o nic lepší!“ vykřikla Sněžinka. „Věděli jste přece, že lže a že se chlubí - a nikdo jste ho neokřikl. Nikdo jste mu neřekl, že to není správné. Ani o chlup nejste lepší!“

„Však my neříkáme, že jsme lepší,“ pokrčil Buchtík rameny.

„Tak ho nedrážděte!“ vmísila se do hovoru Čičinka. „Jiní na vašem místě by mu už dávno pomohli, aby se polepšil.“

Buchtík i Sirupčík se zastyděli a přestali Neználka popichovat.

Jiřička k němu přišla a řekla: „Chudáčku! Vy jste plakal? Rozzlobili vás, co? Malíčci jsou takoví krobiáni, ale my vám ublížit nedáme. Nikomu už nedovolíme, aby vás zlobil.“

Poodešla stranou a pošeptala malenkám: „Musíme s ním zacházet laskavěji. Provinil se a vytrestalo ho to ažaž. Ale teď toho lituje a uvidíte, že se už bude chovat jaksepatří.“

„Ano, ano!“ skočila jí do řeči Čičinka.

„Popichovat, to není správné. Rozzlobí se a bude vyvádět ještě hůř. Ale když ho politujeme, líp si uvědomí svou vinu a rychleji se polepší.“

Malenky Neználka obklopily a začaly ho litovat. Neználek byl jako vyměněný:

„Dřív jsem nechtěl s malenkami nikdy nic mít a myslil jsem si, že malíčci jsou lepší. Ale teďka vidím, že vůbec ne. Malíčci mě vždycky jenom dráždili, kdežto malenky se mě zastaly. Teď už se s nimi budu pořád kamarádit.“

Kapitola dvacátá devátá

NA PLESE

Vtom zahrála hudba a všichni se dali do tance. Čiperka se točil s černovlasou Havrankou, Všeználek tancoval se Sněžinkou a Bručoun s Jiřičkou. A doktor Pilulkin - kdo by si to byl pomyslil! - tančil s Medunkou. Ano, ano! I Medunka přišla na ples. Místo bílého pláště, ve kterém si už na ni všichni zvykli, oblékla si krásné kvítečkové šaty a ani trošku se nepodobala té strohé Medunce, která tak přísně vládla ve své nemocnici. Vytáčela se v kole s rukou na Pilulkinově rameni, usmívala se a říkala mu:

„Nu tak uznejte to přece, že je naše léčba mnohem lepší nežli vaše! Všechny oděrky, rány, škrábance, modřiny, strupy, a dokonce i vřídky se musí mazat medem. Med je ten nejlepší dezinfekční prostředek a chrání před hnisáním.“

„Nemohu s vámi souhlasit,“ namítal zdvořile doktor Pilulkin. „Všechny rány, škrábance a oděrky se přece musí mazat jódem. Jód je taky ten nejlepší dezinfekční prostředek a také chrání před hnisáním.“

„Ale musíte přiznat, že ten váš jód pořádně pálí, kdežto léčení medem je úplně bezbolestné.“

„Mohu souhlasit pouze s tím, že léčení medem se hodí tak leda pro malenky, ale pro malíčky naprosto ne.“

„Proč by ne?“ podivila se Medunka.

„Sama jste přece řekla, že léčení medem je úplně bezbolestné.“

„A copak vy potřebujete, aby to bolelo?“

„Samozřejmě,“ odpověděl doktor Pilulkin. „Poleze-li malíček přes plot a odře si nohu, musí se mu škrábanec popálit jódem, aby si jednou provždy zapamatoval, že lézt přes ploty je nebezpečná věc, a aby to už víckrát nedělal.“

„A on pak sice nepoleze přes plot, ale vyškrábe se až někam na střechu, spadne a rozbije si hlavu,“ řekla Medunka.

„Tak mu natřeme jódem i hlavu, a zase si bude pamatovat, že zrovna tak nebezpečné je lézt po střechách. Jód má velký výchovný význam.“

„Jenže lékař nemá myslit na výchovný význam, ale na to, aby pacientům ulevil,“ odpověděla mu Medunka. „A vy tím svým jódem bolesti jen zvětšujete.“

„Lékař musí myslit na všechno,“ řekl Pilulkin. „Ovšem když vy léčíte malenky, nemusíte myslit na nic, ale léčíte-li malíčky...“

„Bavme se radši o něčem jiném,“ přerušila ho Medunka.

„S vámi se prostě vůbec nedá tančit.“

„Kdepak se mnou, s vámi se nedá tancovat!“

„Nejste zrovna moc zdvořilý!“

„Jak mám být zdvořilý, když mi tady vykládáte takové nevědecké názory!“

„To vy mi tady vykládáte nevědecké názory! Vy nejste doktor, ale mastičkář!“

„A vy... vy...!“

Doktor Pilulkin nebyl schopen slova, tak ho to urazilo. Stoupl si doprostřed tanečního parketu a zoufa-

le otvíral ústa, docela jako ryba na suchu. Začaly do něho strkat tančící dvojice. Medunku div neporazily. Zatahala ho za rukáv:

„No tak tancujte! Co stojíte? Překážíme tady!“

Pilulkin mávl rukou a znovu se dali do tance. Nejdřív tančili mlčky, ale pak se znovu začali hádat o medu, o jódu a o léčení. Buchtík tancoval s Rosičkou. Ti spolu hovořili o něčem docela jinačím.

„Máte ráda bonbóny?“ ptal se jí Buchtík.

„A jak!“ odpověděla Rosička. „A vy?“

„Já taky. Ale nejradši ze všeho mám buchty.“

„A já mám zas nejradši zmrzlinu.“

Šroubek tančil s Jelenkou.

„Hrozně ráda bych se naučila řídit auto,“ říkala Jelenka. „U nás se tomu naučila spousta malenek - a tak to taky dokážu.“

„To přece vůbec nic není,“ potvrdil Šroubek. „Nejdřív se musí sešlápnout spojka, pak přidat plyn...“

A Neználek tančil s Modroočkou. Ovšem těžko se dá říci, že by Neználek tancoval. Ve skutečnosti tančila jen Modroočka a Neználek skákal jako koza na ledě, šlapal Modroočce na nohy a pořád jen vrážel do druhých.

Nakonec Modroočka řekla: „Pojďme, radši si na chvilku sedneme.“

Sedli si na lavičku.

„Víte,“ povídá Neználek, „já vlastně vůbec neumím tancovat.“

„To je od vás hezké, že jste se přiznal,“ řekla mu na to Modroočka. „Jiný na vašem místě by toho nalhal, až by se mu od pusy prášilo, říkal by, že ho bolí nohy a ruce - a vy tuhle poctivě řeknete, že to neumíte. Vidím, že se s vámi dá docela dobře kamarádit.“

„To se ví, že dá,“ souhlasil Neználek.

„Já se docela ráda kamarádím s malíčky,“ řekla Modroočka. „A na malenkách se mi nelíbí, že si tuze moc zakládají na své krásе a pořád se jen kroutí před zrcadlem.“

„Malíčci jsou taky takoví, taky se rádi dívají do zrcadla,“ odpověděl Neználek.

„Ale vy přece takový nejste, Neználku, že ne, že takový nejste?“

„Kdepak já,“ povídá Neználek.

Jenomže to lhal. Ve skutečnosti se často, když ho nikdo neviděl, kroutíval před zrcadlem a dumal, jaký je hezký. Ostatně jako všichni malíčci.

„To jsem ráda, že takový nejste,“ řekla Modroočka. „Já se s vámi budu kamarádit, chcete? Mám takový báječný nápad: budeme si spolu psát! Nejdřív napíšete vy mně a potom zase já vám.“

A tumáš! pomyslil si Neználek, který uměl psát jen tiskacími písmeny a velice se styděl prozradit svou nevzdělanost.

„Ale jaképak psaní, co z toho?“ breptal rozpačitě. „Vždyť nebydlíme daleko. Můžeme si docela dobře popovídat jen tak.“

„S vámi není vůbec žádná zábava, Neználku! Nic pro mne nechcete udělat. To je přece hrozně zajímavé, dostávat dopisy!“

„No tak dobrá,“ souhlasil Neználek, „já vám teda napíšu.“

Za chviličku se setmělo. Kolem dokola se rozsvítily barevné lampióny. Zářily na stromech a na stáncích, tu a tam byly schovány i v trávě pod stromy, takže se zdálo, že to sama tráva svítí jakýmsi kouzelným světlem. Dolní část altánku, nad kterou seděl orchestr, byla zatažena krásnou modrou oponou. Najednou se opona rozhrnula a všichni spatřili jeviště.

Na jeviště vyšla básnířka Sedmikvítka a zvolala: „Ticho! Ticho! Nyní následuje představení! Pozor!“

Všichni se usadili na lavičky a chystali se na představení.

„Pozor!“ křičela dál Sedmikvítka. „První jsem na pořadu já. Přednesu vám své nové verše o přátelství.“

Malíčci i malenky hlasitě zatleskali.

Sotva potlesk utichl, Strunka mávl dirigentskou hůlkou, orchestr spustil a Sedmikvítka začala za doprovodu hudby přednášet svou novou báseň o přátelství. Báseň byla stejně krásná jako vůbec všechny, které kdy Sedmikvítka složila.

Končila slovy: „Všem nám třeba přátelit se, upevňovat přátelství!“

Po recitaci veršů, které se všem velice líbily, vystoupil taneční soubor. Dvanáct malenek, vystrojených do krásných pestrých šatů s pentlemi, tančilo všelijaké tance. Nejhezčí byl tanec „řepka“. Diváci tak dlouho tleskali a křičeli „Výborně!“, dokud „řepku“ neopakovaly ještě dvakrát.

Po tanečním souboru vystoupil sbor malíčků z města Dračína. Zazpíval několik písní. A sotva odešel sbor, nechal Strunka orchestr orchestrem, sjel s prvního poschodí po sloupu dolů, vyšel na jeviště a křikl:

„Ke mně, kamarádi, ke mně!“

Všeználek, Čiperka, doktor Pilulkin a ostatní Všeználkovi přátelé vyšplhali na jeviště.

„Pozor!“ zvolal Strunka. „Nyní vystoupí sbor malíčků z Kvítečkova!“

Spustil na svou flétnu a všichni malíčci zazpívali sborem písničku o cvrčkovi, kterou složil básník Květík:

„V trávě seděl malý cvrček,
malinký jak pantoflíček,
zelený měl šat,
zelený měl šat.
Travičku jen okusoval
a všude se slušně choval
i mušky měl rád,
i mušky měl rád.
Přišel žabák, tlusťoch dravý...
Za chvilku se stéblem trávy
cvrčíček se loučí,
cvrčíček se loučí.
Nemyslil si, nevěděl to,
netušil a nečekal to,
že tak smutně skončí,
že tak smutně skončí.“

Písnička byla tak smutná, že se nakonec neudrželi ani zpěváci a usedavě se rozplakali. Všem bylo líto ubohého cvrčka, kterého snědl ten nenasytný žabák. Z očí se jim koulely slzy jako hrachy.

„Takový to byl hodný cvrček!“ vzlykal Civínek.

„Nikomu neubližoval, i s mouchami se kamarádil,“ řekl Čiperka.

„A za to za všechno ho žabák sní!“ dodal Šroubek.

Jenom Všeználek neplakal a utěšoval je: „Neplačte, kamarádi! Žabák cvrčka nesnědl, to není pravda. Mouchu snědl, čestné slovo, že mouchu!“

„To je jedno...“ vzlykal Šroubek. „Mouchy je mi taky líto.“

„Snad byste ji nelitovali? Darmo každého obtěžuje a roznáší nákazu. Co vás to napadlo, plakat pro mouchu!“ „Já nepláču kvůli mouše,“ řekl Bručoun, „jenom jsem si vzpomněl, jak jsme tuhle písničku zpívávali, když jsme ještě byli doma.“

Vtom Neználek zavzlykal tak hlasitě, že všichni přestali překvapením plakat a začali ho těšit. Ptali se ho, proč tak hrozně pláče, ale Neználek neodpovídal a naříkal dál.

Konečně vzlykl: „Po Cá... po Cá... po Cárkovi se mi stýská!“

„Jak to?“ podivili se malíčci. „Pořád se ti nestýskalo, a najednou se ti stýská?“

„Právě!“ povídá Neználek. „Já jsem tady, a Cárek zůstal doma!“

„I co, však ono bez tebe Cárka neubude,“ řekl Čiperka.

„A zrovna ubude! Určitě se mu po mně taky stýská. Cárek je můj nejlepší kamarád, a já se s ním ani nerozloučil, když jsme odlétali.“

„Tak proč ses nerozloučil?“

„Nechtěl jsem, pohádali jsme se. A když jsme odlétali, pořád se za mnou díval a mával mi, a já se zrovna naschvál otočil a nechtěl jsem se na něj ani podívat. Byl jsem tehda hrdý, že letím v balóně, ale teď mě hryže tohle... jak se tomu říká?“

„Svědomí?“ napověděl mu doktor Pilulkin.

„Tak, správně, svědomí! Kdybych se s ním byl tenkrát rozloučil, hned by mi bylo líp. Vraťme se, kamarádi, domů! A já se s Cárkem udobřím a pořádně se s ním rozloučím.“

„Až se vrátíme, musíš se s nim přivítat, a ne loučit,“ vysvětlil mu Všeználek.

„To je jedno, nejdřív se rozloučím a pak se přivítám a zas bude všecko v pořádku.“

„Nic naplat, kamarádi, tak to se tedy musíme vydat nazpátek,“ řekl Strunka. „Neználkovi se chce domů.“

„Ba, ba, kamarádi, já už mám taky nejvyšší čas,“ přidal se Pilulkin. „Co když se v Kvítečkově někdo rozstůně? Já tam nejsem, a kdo ho bude léčit?“

„Nu což, pocestovali jsme si - a konec,“ povídá Všeználek, „jednou se domů vrátit musíme. Zítra se dáme na pochod.“

Ples skončil. Modroočka přišla k Neználkovi.

„Tak se s vámi musíme rozloučit,“ řekla smutně.

„Ano...“ odpověděl tiše Neználek. „Už musíme domů.“

„Dlouho jste si u nás nepobyli.“

„Já bych tu ještě moc rád zůstal, ale domů se mi už taky chce,“ přiznal se Neználek a svěsil hlavu.

Modroočka se nad něčím zamyslila a pak řekla: „Pravda, musíte domů. Zůstali tam vaši kamarádi, jistě už o vás mají strach. To je správné, že jste na ně nezapomněli.“

Oba chvilku stáli a mlčeli. Neználek chtěl něco říci, ale hrdlo se mu nějak stáhlo a nemohl ze sebe vypravit ani slovo. Díval se do země, podpatkem rýpal do hlíny a neodvažoval se na Modroočku pohlédnout. Bál se, aby si nevšimla, že má v očích slzy. Nakonec zdvihl hlavu. Podívali se na sebe.

„Chcete, ušiju vám na cestu batoh?“ zeptala se Modroočka.

„To bych byl rád,“ odpověděl šťastně Neználek.

Druhého dne se Všeználek a jeho přátelé vydali na zpáteční cestu. Rozhodli se, že půjdou pěšky. Balón praskl, těžko by se byl dal opravit, a nevál ani příznivý vítr. Vpředu šel Všeználek s kompasem v ruce, za ním doktor Pilulkin, pak Šroubek s Vroubkem a za nimi ostatní človíčci malíčci. Neználek šel docela poslední.

Na zádech měli batohy, které jim ušily malenky. Nesli si v nich vdolečky na cestu a semena různého ovoce, zeleniny a květin, které v Kvítečkově nerostly. Sirupčík měl v každé kapse po melounovém jadérku.

Malíčky šly vyprovodit všechny malenky. Leckterá plakala.

„Neplačte,“ řekl jim Všeználek, „někdy si zas uděláme balón a přiletíme k vám.“

„Přileťte na jaře, až pokvetou jabloně!“ volaly malenky. „Na jaře je u nás překrásně.“

Malenky zůstaly stát na konci města a malíčci se vydali po cestě mezi keři trávy a polního kvítí.

„Na shledanou! Na shledanou!“ volaly malenky a mávaly.

„Na shledanou!“ odpovídali jim malíčci.

Modroočka mávala mlčky, beze slova. Brzo byli malíčci pořádně daleko a hlasy malenek k nim doléhaly už jen docela slabounce.

„Neználku! Neználku!“ vykřikla najednou Modroočka.

Neználek se otočil.

„Dopis, Neználku! Dopis!“ Neználek zakýval hlavou a zamával kloboukem.

„Slyšel mě!“ radovala se Modroočka.

Za chviličku byli cestovatelé už jen jako sotva viditelné tečky a pak nadobro zmizeli za zákrutem cesty. Malenky se rozešly domů. A ani jedné nebylo do smíchu.

Kapitola třicátá

CESTA DOMŮ

Mnoho dní putovali Všeználek a jeho přátelé přes pole a lesy, až se konečně vrátili do rodného kraje. Zastavili se na vysokém kopci - a před sebou uviděli Kvítečkov v celé jeho kráse.

Léto se chýlilo ke konci a v ulicích rozkvetly nejkrásnější květy: bílé chryzantémy, rudé jiřiny a pestrobarevné astry. Ve všech zahrádkách se jako motýlci pestřily macešky. Oranžové řeřichy se vinuly po plotech a po stěnách domů, a kvetly dokonce i na střechách. Větřík přinášel jemnou vůni rezedy a heřmánku. Všeználek a jeho přátelé si radostí padli do náruče. A za chvilenku si už vykračovali ulicemi rodného města. Ze všech domů vybíhali obyvatelé a hleděli na naše cestovatele. Všeználek a jeho kamarádi byli z dlouhého cestování tak opálení, že je zpočátku nikdo nepoznal.

Najednou kdosi vykřikl: „Kamarádi, vždyť je to Všeználek! Podívejte se, jde tuhle vpředu!“

A tu se ze všech stran začaly ozývat výkřiky: „A tamhle je doktor Pilulkin! A lovec Kulka a Cívínek a Buchtík!“

Obyvatelé se zaradovali a volali: „Hurááá!“

A co se teprv dělo, když Všeználek se svými přáteli zabočili do Zvonečkové ulice! Tady přece žili všichni jejich sousedi a dobří známí. Človíčkové zaplnili celou ulici. Malíčci objímali a líbali odvážné cestovatele a malenky jim sypaly na cestu lístečky sedmikrás. Vtom odněkud přiběhl maličký pejsek, štěkal, skákal kolem lovce Kulky a lízal mu ruce.

„Kamarádi! To je přece můj Bulka!“ vykřikl Kulka.

Sousedé mu vyprávěli, že pár dní po tom, co odletěli balónem, přiběhl Bulka domů. A tak si všichni mysleli, že Kulka i jeho kamarádi zahynuli, a nikoho už ani ve snu nenapadlo, že je ještě někdy uvidí. Kulka popadl Bulku do náruče a začal se s ním mazlit.

„Ach ty můj věrný, hodný pejsku!“ říkal. „Ty jsi ještě živ? A já si už myslel, že se s tebou jakživ neuvidím.“

Tu se na konci ulice objevil nový zástup človíčků. První běžel básník Květík.

„Verše!“ volali všichni. „Teď přijdou verše!“

Malenky hlasitě zatleskaly a několik malíčků přivalilo odněkud prázdný sud a postavilo ho dnem vzhůru doprostřed ulice.

Někdo vykřikl: „Květíku, postav se na sud a spusť!“

Popadli Květíka v podpaží a pomohli mu vylézt na sud. Květík se na chvilenku zamyslil, trochu si odkašlal, potom napřáhl ruku k Všeználkovi a jeho přátelům a s citem přednesl báseň, kterou složil přímo tady na sudu:

„Sláva našim vzduchoplavcům, kteří na balónu
letem světem nebem pluli, třikrát hurá k tomu!
A dnes vrátili se domů
bez balónu, bez balónu!“

„Hurááá!“ volali odevšad človíčkové.

Květíka okamžitě snesli se sudu, malíčci si ho zdvihli na ramena a nesli ho domů; vzadu běžely malenky a házely mu lístečky sedmikrás. Touhle básní se Květík proslavil tak, jako by byl vykonal tu pozoruhodnou cestu on sám.

Naši stateční cestovatelé otevřeli vrátka a vydali se k svému domku, který byl už tolik dní prázdný. Na ulici zůstal jenom Neználek. Smutně se díval za odcházejícím zástupem, a potom se rozhlédl, jako by někoho hledal. Ale na ulici bylo pusto. Všechny jako by odvál vítr. Oči mu ještě víc posmutněly, ale vtom uviděl ve stínu plůtku na protější straně ulice maličkou postavičku. Stála tu s pusou dokořán a hleděla na něho vykulenýma očima.

„Cárku!“ vykřikl Neználek, když poznal svého přítele, a rozpřáhl náruč. Cárek vypískl radostí a vrhl se k Neználkovi.

Ale Neználek se mu taky rozběhl naproti, a tak se div nesrazili. Cárek se s hrdostí a s obdivem díval na svého kamaráda, z kterého se stal znamenitý cestovatel, a Neználek zase s provinilým úsměvem pokukoval po Cárkovi. Hezky dlouho tu takhle stáli, dívali se na sebe a rozčilením nebyli schopni slova. Potom si padli do náruče a z očí jim vyhrkly slzy. Takové to bylo shledání!

A tím také skončilo přeslavné putování Všeználka a jeho přátel. Život v Kvítečkově běžel zase postaru... Ale ba ne, tak úplně postaru ne, to se říci nedá. Od těch dob, co se naši odvážní cestovatelé vrátili domů, hovořilo se v městě jen a jen o nich. Všichni obyvatelé, malíčci i malenky, chodili po večerech k Všeználkovu domku a poslouchali vyprávění cestovatelů o životě v Zelení. Buchtík rád vzpomínal na to, jakými dobrými vdolečky je malenky hostily, a Sirupčík se zase chlubil, kolik vypil limonády. Všeználek vyprávěl o rákosovém vodovodu, o vodotryscích, o úžasném mostě, který malenky postavily přes řeku, i o tom, jaké vypěstovaly obrovské melouny.

Sirupčík při tom vždycky vytahoval z kapsy melounové jadérko a říkal: „Kdopak by si pomyslil, že z tohohle jadérka může být kolik sudů sirupu!“

Jaktík a Čiperka ze všeho nejraději vyprávěli, jak s malenkami sklízeli úrodu.

Šroubek s Vroubkem povídali o využití strojů, o svém příteli šoféru Keksíkovi a o mechanikovi a vynálezci Nejtkovi, který má všechno zařízeno na tlačítka.

Kulka nejradši vzpomínal na to, jak ho léčili v nemocnici a jaká znamenitá lékařka je Medunka, která mu vyléčila vyvrtnutou nohu tak dobře, že teď zase může nejen chodit, ale i běhat, a dokonce skákat. Na důkaz toho poskakoval Kulka po jedné noze - a zrovna po té vyvrtnuté. Všichni vypravovali o svém přátelství s malenkami. Ba i Mlčoun, od kterého bylo zřídkakdy slyšet třebas jen jediné slůvko, prohlásil:

„Čestné slovo, kamarádi, nikdy jsem si nemyslil, že se dá s malenkami kamarádit zrovna tak dobře jako s malíčky.“

„Kdybys nemluvil!“ poznamenal Neználek. „Ani jsem si nevšiml, že by ses tam s někým skamarádil.“

„A ty ano?“ ptali se ho malíčci.

„Jasně, s Modroočkou!“ odpověděl hrdě Neználek. „Tohle ti tak zrovna věříme!“ řekla Knoflenka.

„Ty ses přece pohádal i se svým kamarádem Cárkem, že se kamarádil s malenkami.“

„Ale kdepak! S Cárkem jsem se už dávno udobřil a teď se s vámi budu taky kamarádit.“

„A proč ses nekamarádil dřív?“ zeptala se Kamilka.

„Protože jsem byl hloupý. Bál jsem se, aby se mi někdo nesmál, že s vámi táhnu za jeden provaz.“

„A budeš se bát nanovo,“ řekla mu Muška.

„Ba ne, teď už z toho mám rozum. Chceš, budu s tebou kamarádit? A kdo se mi začne smát, tomu dám po hlavě.“

„To tak, ještě aby ses kvůli mně pral!“ odpověděla Muška.

„No dobrá, prát se tedy nebudu. Přestanu si zkrátka těch posměšků všímat a hotovo!“

Neználek se skamarádil s Muškou, a kdykoli od té doby viděl, že někdo malenkám ubližuje, přišel k němu a řekl:

„Proč jim ubližuješ? Koukej, ať už to víckrát nevidím! Ubližovat malenkám je u nás zakázáno!“

Malenky si ho za to vážily a říkaly, že Neználek není vůbec špatný človíček. Ostatní malíčci ovšem Neználkovi záviděli, že ho malenky tak chválí, a taky se jich začali zastávat.

Ubližovat malenkám bylo zkrátka v Kvítečkově doopravdy zakázáno. A když se někdy stalo, že některý malíček napřáhl na malenku pěst nebo jí řekl dokonce jen nějaké ošklivé slovo, hned se mu všichni vysmáli a říkali, že je nevychovaný nezdvořák a neotesaný krobián, který nezná ani ta nejhlavnější pravidla slušného chování. Teď už nikdy nikdo malenky neodháněl, když si chtěly s malíčky hrát, ale naopak je vždycky vzali do hry.

Zanedlouho si Všeználek usmyslil postavit v Kvítečkově rákosový vodovod a zřídit několik vodotrysků, pro začátek po jednom v každé ulici. Kromě toho navrhl sestrojit přes Okurkovou řeku most, aby se mohlo do lesa pěšky.

Malenky se daly do práce společně s malíčky. Od rána do oběda pracovali na stavbě mostu, při kladení vodovodu a na montování vodotrysků. Po obědě si všichni hráli: někdo na babu, někdo na schovávanou, někdo zas kopanou nebo volejbal. Jenom Neználek si hrával málokdy.

Říkal vždycky: „Kdepak, já teď na to nemám čas. Číst dovedu jen taktak a píšu jenom tiskacími písmeny. A moc nutně se potřebuju naučit krasopisně psát. Dobře vím proč.“

A místo aby šel hrát kuželky nebo kopanou, sedl si za stůl a pustil se do čtení. Četl každý den jen jednu stránku, ale i to mu nesmírně prospělo. Někdy přečetl dokonce dvě: jednu za dnešek a jednu za zítřek. Když byl hotov s čtením, vzal si sešit a začal psát.

Dávno nepsal tiskacími písmeny, psal už psacími. Jenže ze začátku se mu zrovna nedařila. Míval v sešitech místo písmen všelijaké prapodivné kudrlinky a preclíky, ale snažil se a časem se naučil psát doopravdy krásná písmena: i velká začáteční, i malá. Hůř to ovšem dopadalo s kaňkami. Neználek totiž moc často dělal do sešitu kaňky. A k tomu ještě, jak ji udělal, hned ji slízl jazykem. Míval proto vždycky kaňky s dlouhatánským ohonem. Takovým ocasatým kaňkám říkal komety a měl je div ne na každičké stránce. Ale Neználek se nevzdal. Věděl, že jestli bude trpělivý a pilný, zbaví se jednou i těchhle protivných komet.

